

Kuntalaiskysely kaivostoiminnasta Sodankylässä

Timo Myllymäki Tutkimuspäällikkö

Taloustutkimus Oy

Julkaistu 25.5.2026

Sisällysluettelo

Tutkimuksen toteutus	3
Vastaajien taustatiedot	4
Keskeisimpiä havaintoja	5
Kooste hankkeista	6
Alueiden käyttö (avoimet vastaukset)	9
Perehtyneisyys hankkeisiin	16
Kevitsan hanke	18
Ikkarin hanke	26
Sakatin hanke	34
Malminetsintä yleensä	42
Kaivoshankkeiden kannatus Sodankylässä	48
Kaivoshankkeiden vaikutukset	51
Keskeisimmät tietolähteet	59
Avoin palaute kaivostoiminnasta	64
Liitteet	67

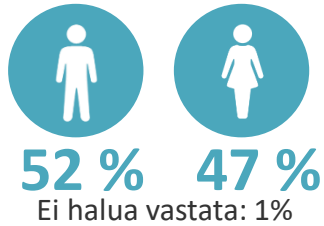
Tutkimuksen toteutus

- Tutkimuksen on Sodankylän kunnan toimeksiannosta toteuttanut Taloustutkimus Oy.
- Tutkimuksen tavoitteena on selvittää sodankyläläisten mielipiteitä eri kaivoshankkeista ja kaivostoiminnan merkityksestä Sodankylän kunnalle.
- Tutkimuksen kohderyhmä: 15 vuotta täyttäneet sodankyläläiset.
- Tutkimus on toteutettu 16.4.-7.5.2026 välisenä aikana monikanavaisesti siten, että ensin tiedonkeruuta toteutettiin kirjeinformoituna verkkokyselynä (asukkaille lähetettiin kirje kotiin, missä ohjeistettiin vastaamaan käyttäjätunnuksen avulla verkkokyselyyn). Tämän jälkeen otosta täydennettiin puhelinhaastatteluin niissä kohderyhmissä, joissa oli ensimmäisen vaiheen jälkeen vajausta.
- Tutkimuksessa lähetettiin 3000 sodankyläläiselle kutsukirje tutkimukseen. Vastajamäärätavoite (400 vastaajaa) ylitettiin reilusti. Lopulta vastaajia oli kaikkiaan 591 kpl, eli vastausaktiivisuus oli noin 20 %, mikä on jonkin verran korkeampi kuin vastaavissa muissa tutkimuksissa ilman muistutuskirjettä. Aineisto on painotettu sukupuolen ja iän mukaan Sodankylän 15 vuotta täyttänyttä väestöä vastaavaksi.
- Yhteyshenkilö Taloustutkimuksessa: Tutkimuspäällikkö Timo Myllymäki, etunimi.sukunimi@taloustutkimus.fi
- Taloustutkimuksen laadunvarmistusmenettelyt on esitetty liitteessä.

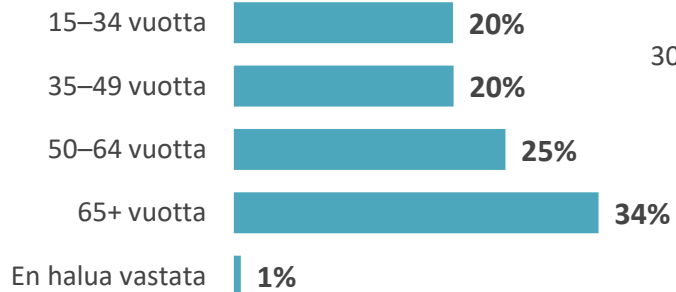
Vastaajien taustatiedot

Kaikki vastaajat, n=591

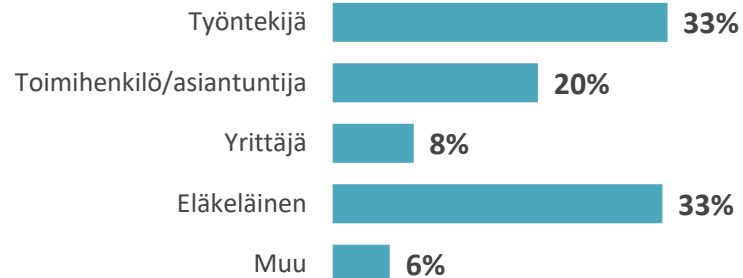
SUKUPUOLI

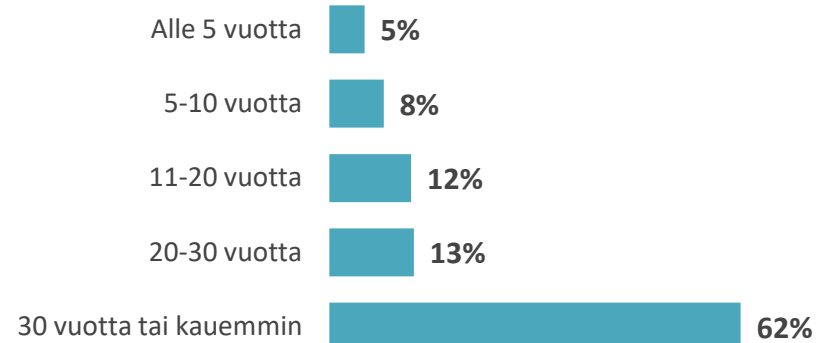
IKÄJAKAUMA

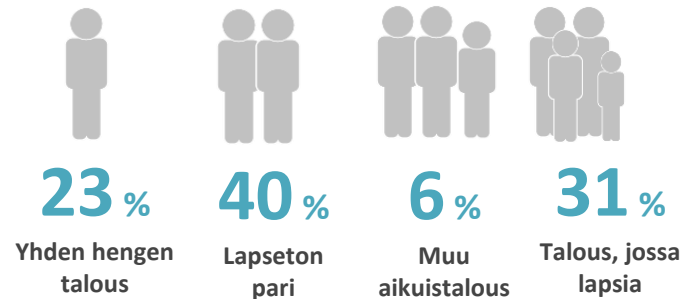
AMMATTI / ASEMA

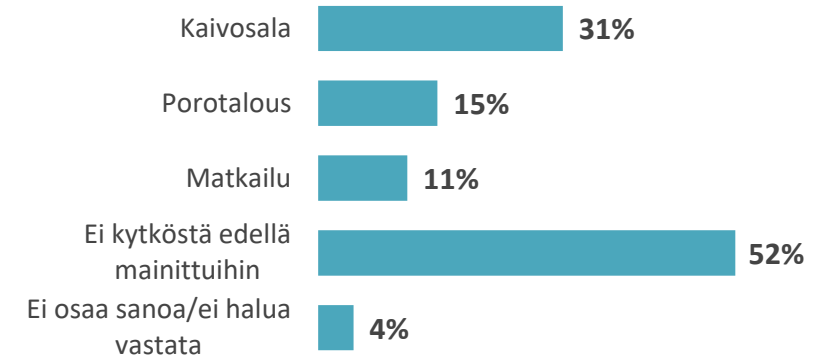
ASUNUT SODANKYLÄSSÄ

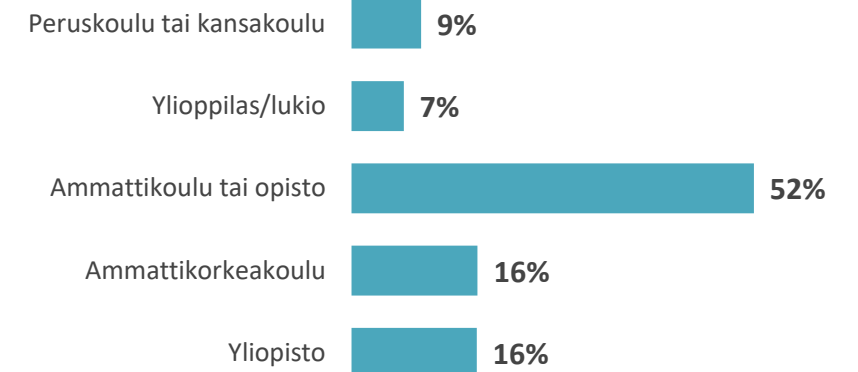
TALOUDEN TYYPPI

HENKILÖKOHTAINEN KYTKÖS TOIMIALAAN

KOULUTUS

Keskeisimpiä nostoja

Perehtyneisyys hankkeiden hyötyihin/haittoihin on kohtalainen.

Reilu puolet kuntalaisista kokee olevansa perehtynyt hyvin tai melko hyvin.

Kaivoshankkeisiin suhtaudutaan kunnassa pääosin myönteisesti.

Yleistasolla enemmistö kuntalaisista kannattaa kaivoshankkeita Sodankylässä.

Kunnalta toivotaan useimmiten hankkeiden tapauskohtaista edistämistä.

Noin puolet katsoo, että kunnan tulisi edistää kaivoshankkeita tapauskohtaisesti. Kolmannes edistäisi kaikkia kaivoshankkeita, ja yhteensä reilu kymmenesosa painottuu vastustamiseen. Kuntalaiset hyväksyvät kaivoshankkeet, mutta odottavat, että kunta käyttää vaikutusvaltaansa lupa- ja sopimusvaiheissa tiukkojen ympäristöehtojen, jälkihoidon ja paikallisten hyötyjen varmistamiseen

Hankkeita tunnetaan laajalti, mutta tunnettuudessa on eroja.

Kevitsan tuntevat lähes kaikki, Sakatinkin kahdeksan kymmenestä ja Ikkarin seitsemän kymmenestä.

Hankekohtainen kannatus on vahvaa niiden keskuudessa, jotka tuntevat hankkeen.

Kannatus on melko tasaista Sakatin 63 prosentista Ikkarin 73 prosenttiin. Kevitsan kannatus on 69 prosenttia. Lisäksi 64 prosenttia kannattaa yleisesti malminetsintää.

Myös ehdollinen hyväksyntä korkealla tasolla.

Kaivoshankkeita kohtaan on myönteinen yleisilmapiiri.

- Hankkeita kannatetaan laajasti
- Myös kriittisemmin suhtautuvat ovat usein valmiita hyväksymään hankkeen, jos viranomaiset antavat niille luvan
- Kaivosten koettu merkitys kunnalle suuri
- Kuntalaiset asuvat varsin kaukana hankealueista, joten vaikutukset arkeen usein melko vähäisiä

Sodankylän kaivoshankkeet koetaan myös valtakunnallisesti merkittävinä hankkeina. 85 prosenttia kuntalaisista pitää hankkeita kansallisesti merkittävinä.

Lähes joka toinen hankkeita tunteva käyttää hankealueita myös itse (vapaa-aika tai elinkeino). Tämä tarkoittaa, että maankäytön ristiriidat voivat konkretisoitua.

Johtopäätökset:

Rakenna tapauskohtainen edistämismalli.

Panosta ymmärrettävään tiedottamiseen ja "perehtyneisyysvajeen" kuromiseen. Tee hankkeista yhteinen "tilannekuva" (yksi sivu / hanke): mitä tehdään, missä, milloin, mitkä riskit, mitkä suojaukset; varmista, että tieto tavoittaa myös ne, jotka eivät seuraa hankkeita aktiivisesti (sekä verkko että ei-verkko).

Tee "hyöty kunnalle" näkyväksi ja konkreettiseksi. Vahvista hyväksyttävyyttä tuomalla paikallisuus näkyväksi (esim. alihankintaohjelma, koulutus- ja osaamispolut kuntalaisille, liikenne ja logistiikka).

Kooste hankkeista

	Tunnettuus	Alueen käyttö	Kannatus	Ehdollinen hyväksyntä*	Vaikutus arkeen
Kevitsa	95 %	41 %	69 %	73 %	24 %
Sakatti	82 %	45 %	63 %	59 %	24 %
Ikkari	70 %	44 %	73 %	71 %	17 %
Malminetsintä yleensä	80 %	-	64 %	75 %	16 %

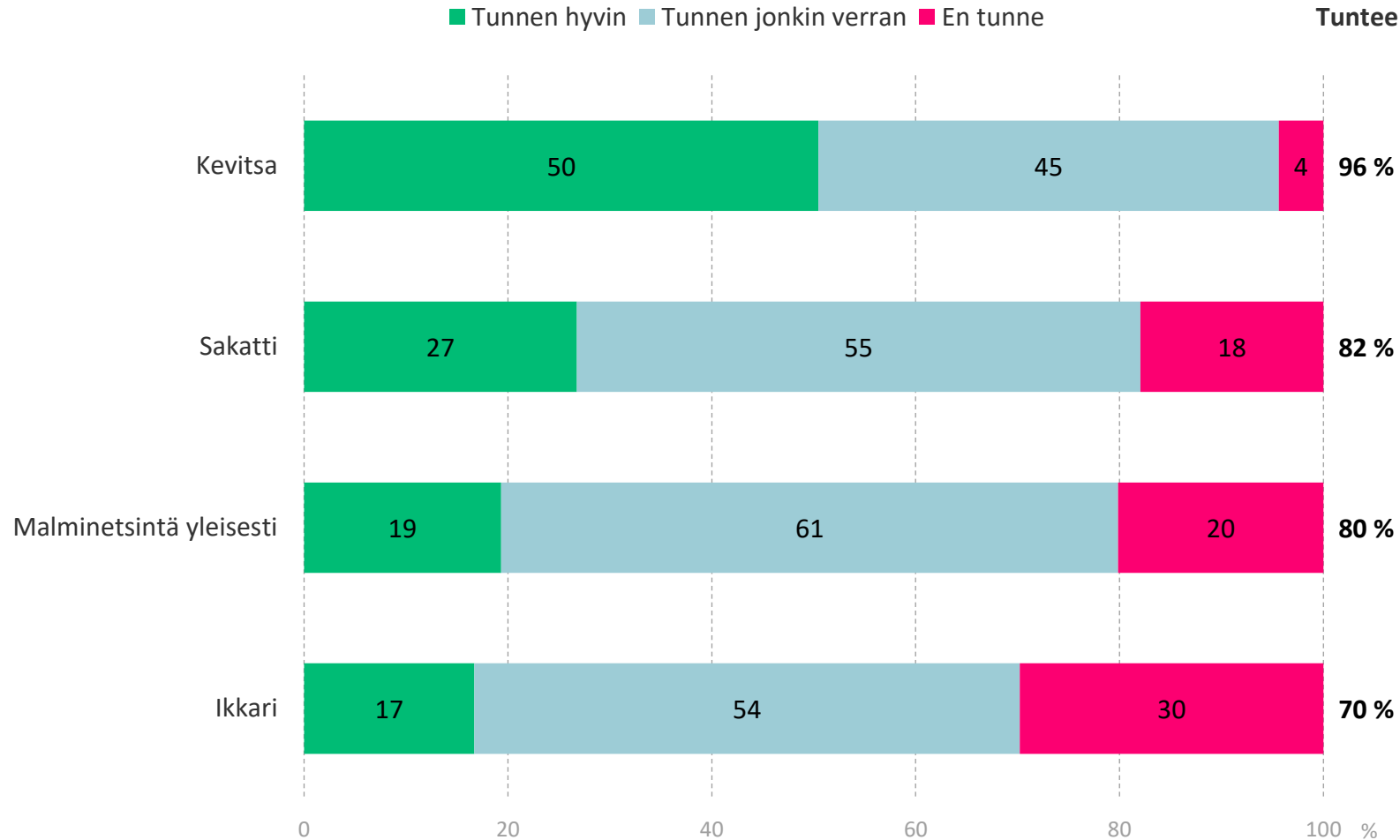
*Kysytty jos ei kannata hanketta (neutraali/eos/vastustaa): Jos hanke saa viranomaisilta asianmukaiset luvat, hyväksyykö hankkeen

Avovastausten perusteella alueiden käyttö liittyy erityisesti:

- luonnon virkistyskäyttöön (arvio 45–55 %)
- marjastukseen ja muuhun keräilyyn (55–65 %)
- metsästyksen (50–60 %)
- kalastukseen (35–45 %) sekä pienemmissä osuuksissa kelkkailuun, porotalouteen, metsä-/maatalouteen, maanomistukseen ja mökkeilyyn.

Kevitsa on tunnetuin kaivoshanke

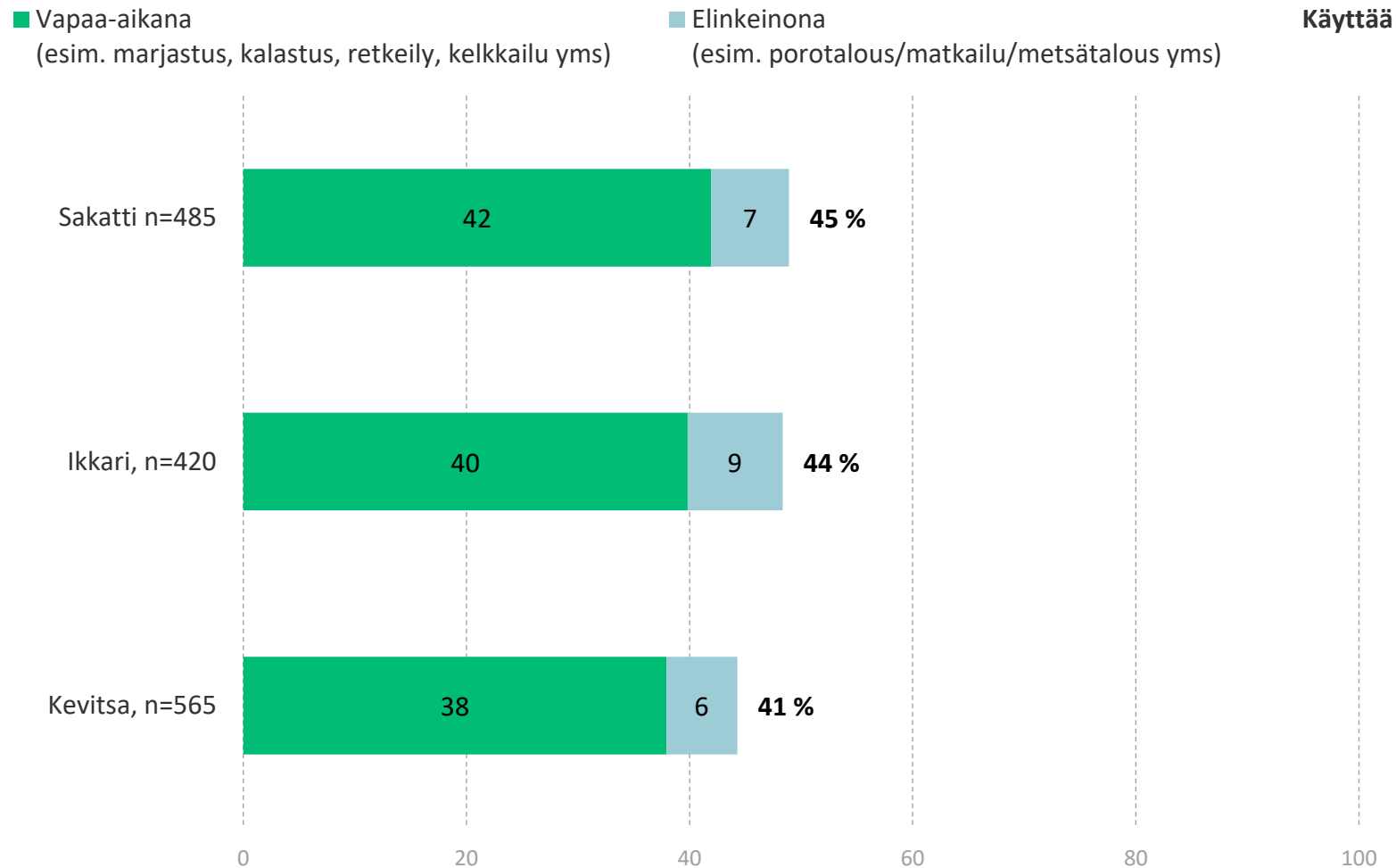
Kuinka hyvin tunnet näitä eri hankkeita?

Hankkeita tunnetaan yleisesti hyvin. Kevitsan tuntevat lähes kaikki vähintään jonkin verran.

Hankealueita käytetään usein vapaa-aikana

Käytätkö tai harjoitatko toimintaa hankealueilla tai niiden läheisyydessä?

Hankealueilla tai niiden läheisyydessä käy lähes joka toinen hankkeita tunteva sodankyläläinen.

HUOM: "Käyttää" -osuus on laskettu heistä, jotka käyttävät aluetta joko vapaa-aikana tai elinkeinona.

Alueiden käyttö liittyy erityisesti luonnon virkistyskäyttöön ja luonnonvarojen hyödyntämiseen

A. Luonnon virkistyskäyttö (ulkoilu, retkeily, patikointi, luonnossa liikkuminen)

Vastauksissa alueet ovat monelle **arki- ja vapaa-ajan liikkumisympäristöä**: retkeily, vaellus, patikointi, hiihto, lumikenkäily, koiran ulkoilutus, luontopolut ja yleinen ”luonnossa liikkuminen”. Mukana myös luontoharrastuksia kuten lintujen tarkkailu ja valokuvaus.

Arvioitu osuus: noin 45–55 % vastauksista sisältää virkistyskäytön maininnan.

B. Marjastus ja muu keräily (marjat, sienet, yrtit)

Marjastus (hilla, mustikka, karpalo) on ylivoimaisesti yleisin yksittäinen toiminto. Sienestys ja muu keräily (yrtit) esiintyvät myös.

Arvioitu osuus: noin 55–65 %.

C. Metsästys (hirvi, linnut, pienpedot; seurat ja pyyntialueet)

Metsästys esiintyy hyvin laajasti ja usein sidottuna pyyntialueisiin (”hirvenpyyntialue”, ”metsästysseuran maat”). Tämä kertoo, että alueiden käyttö liittyy myös **vakiintuneisiin käyttöoikeuksiin ja perinteisiin**.

Arvioitu osuus: noin 50–60 %.

D. Kalastus (Kitinen, joet, pilkintä)

Kalastus esiintyy runsaasti – sekä vapaa-ajan kalastuksena että joissakin kohdissa sisävesikalastukseen liittyvänä elinkeinona.

Arvioitu osuus: noin 35–45 %.

Alueiden käyttö liittyy erityisesti luonnon virkistyskäyttöön ja luonnonvarojen hyödyntämiseen

E. Moottorikelkkailu ja talviliikkuminen (kelkkailu, kelkkareitit)

Kelkkailu on selkeä ja toistuva teema; joissakin vastauksissa mainitaan myös kelkkareittien kulkeminen alueiden läpi.

Arvioitu osuus: noin 15–25 %.

F. Porotalous ja laidunnus

Porotalous näkyy sekä suorina mainintoina (“porotalous”, “poronhoito”, “porojen laidunnus”) että laajempina elinkeinokäytöksinä (paliskunta, porojen vaikutusalueet). Tämä viittaa siihen, että alueiden käyttö liittyy myös **laajoihin laidunkiertoihin** eikä vain yksittäisiin pistekohteisiin.

Arvioitu osuus: noin 10–20 %.

G. Maa- ja metsätalous / metsänhoito (elinkeinona tai omatoimisesti)

Osa vastaajista kuvaa alueiden käyttöä **metsätalouden harjoittamisena**, metsätöinä, metsänhoitona, maa- ja metsätaloutena, urakointina.

Arvioitu osuus: noin 10–20 %.

H. Maanomistus, kiinteistöt ja omaisuuden käyttö (maita/metsiä kaivosalueiden lähellä)

Useissa vastauksissa korostuu, että alueiden käyttö liittyy **maanomistukseen** (“omistan maita ja metsää”, “perikunnan maita kaivospiirin sisäpuolella”, “metsäpalsta”). Tämä teema on tärkeä, koska se kytkee “alueiden käytön” myös **oikeudelliseen ja taloudelliseen intressiin**, ei pelkkään harrastamiseen.

Arvioitu osuus: noin 10–15 %.

Alueiden käyttö liittyy erityisesti luonnon virkistyskäyttöön ja luonnonvarojen hyödyntämiseen

I. Mökkeily ja asuminen / arjen elinympäristö

Alueiden käyttö liittyy monella mökkeilyyn (mökki Kevitsan/Ikkarin lähellä, ystävän luona mökkeily) ja joissakin vastauksissa suoraan asumiseen (“asun ja elän alueella”).

Arvioitu osuus: noin 10–15 %.

J. Työ ja palvelut / elinkeinokytkökset (kaivos, alihankinta, matkailu, vuokraus)

Mukana on yksittäisiä mainintoja työstä (Kevitsassa töissä/aliurakoitsija), yhteistyökumppanuuksista, matkailualasta, kelkkareiteistä palvelutoiminnassa sekä esimerkiksi vuokrauksesta työntekijöille. Lisäksi yksi poikkeava “pelastuspalvelu helikopterilla”.

Arvioitu osuus: noin 3–8 %.

K. Huoli ympäristöstä ja käytön heikentyminen

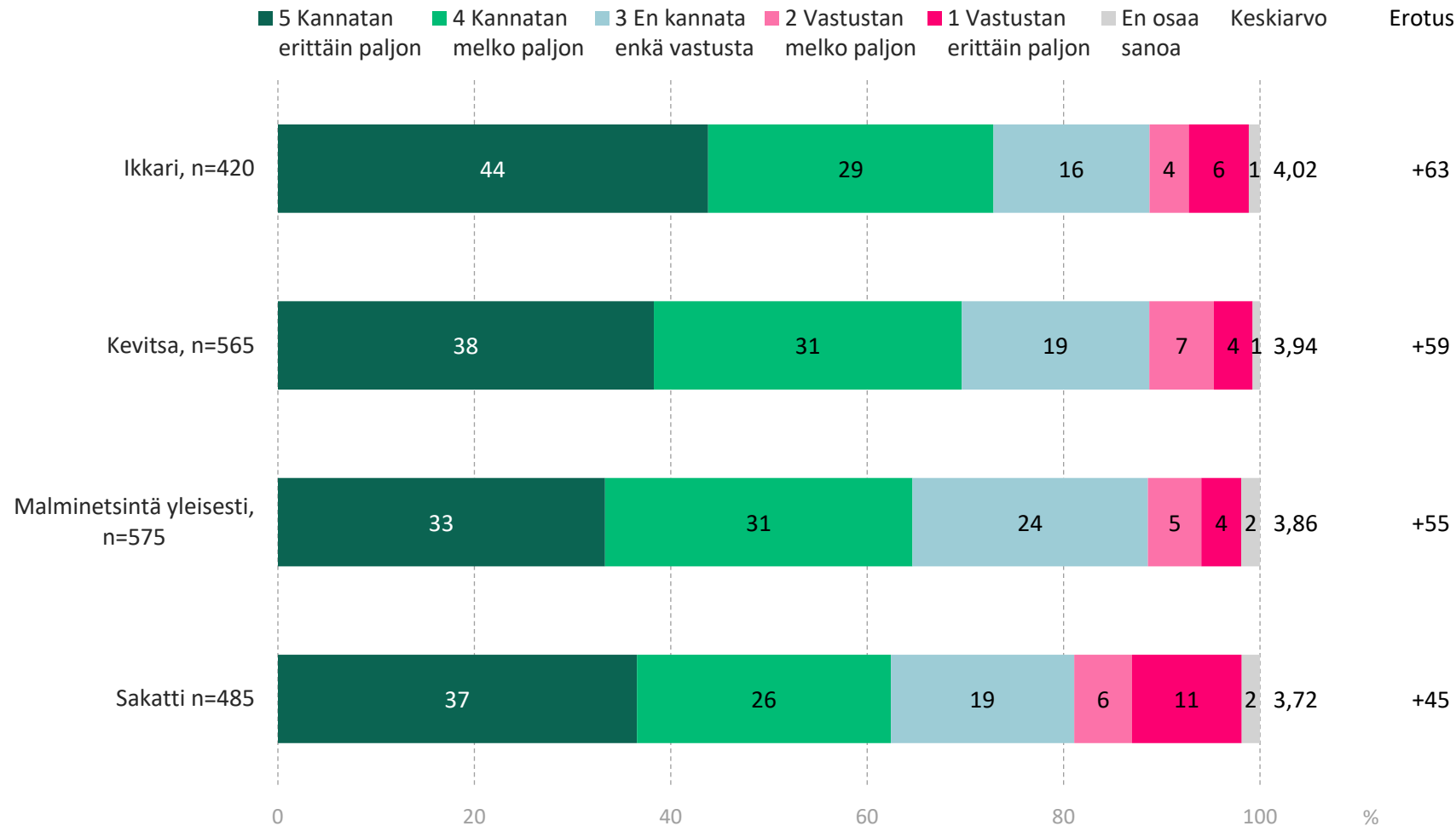
Mukana on muutamia selkeitä kommentteja, joissa todetaan, että alueita **ei voi enää käyttää** (luonnonvarojen syötäväksi kelpaavuus, vedet/maastot/maisemat “pilattu”). Tämä teema ei kuvaa käyttömuotoa vaan käyttöedellytysten muutosta.

Arvioitu osuus: noin 1–5 %.

Kaivoshankkeiden vaikutuksia arvioitaessa “alueiden käyttö” ei rajaudu vain yhteen harrastukseen, vaan se on **monikäyttöä**, jossa sama henkilö voi käyttää samoja alueita eri vuodenaikoina eri tavoin.

Kaikkia hankkeita kannatetaan useammin kuin vastustetaan

Kaikki asiat huomioiden, missä määrin kannatat tai vastustat tätä hanketta?

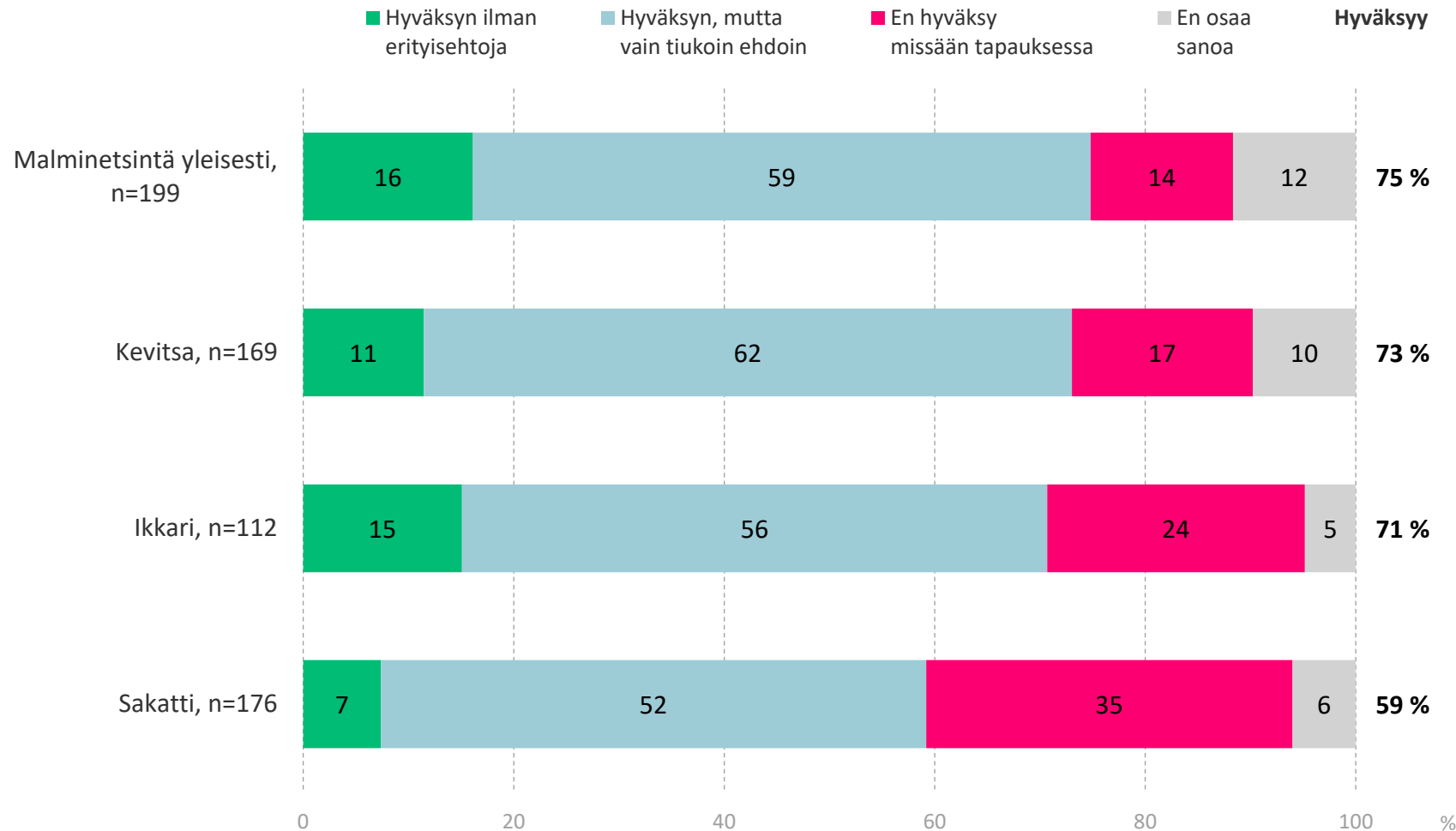

Kaikkia hankkeita kannatetaan selvästi useammin kuin vastustetaan.

HUOM: kysytty heiltä, jotka tuntevat ao. hanketta.

Heistä, jotka eivät varsinaisesti kannata hanketta, iso osa hyväksyy sen, jos hanke saa asianmukaisen luvan

Miten suhtaudut hankkeeseen, jos se saa viranomaisilta asianmukaiset luvat?

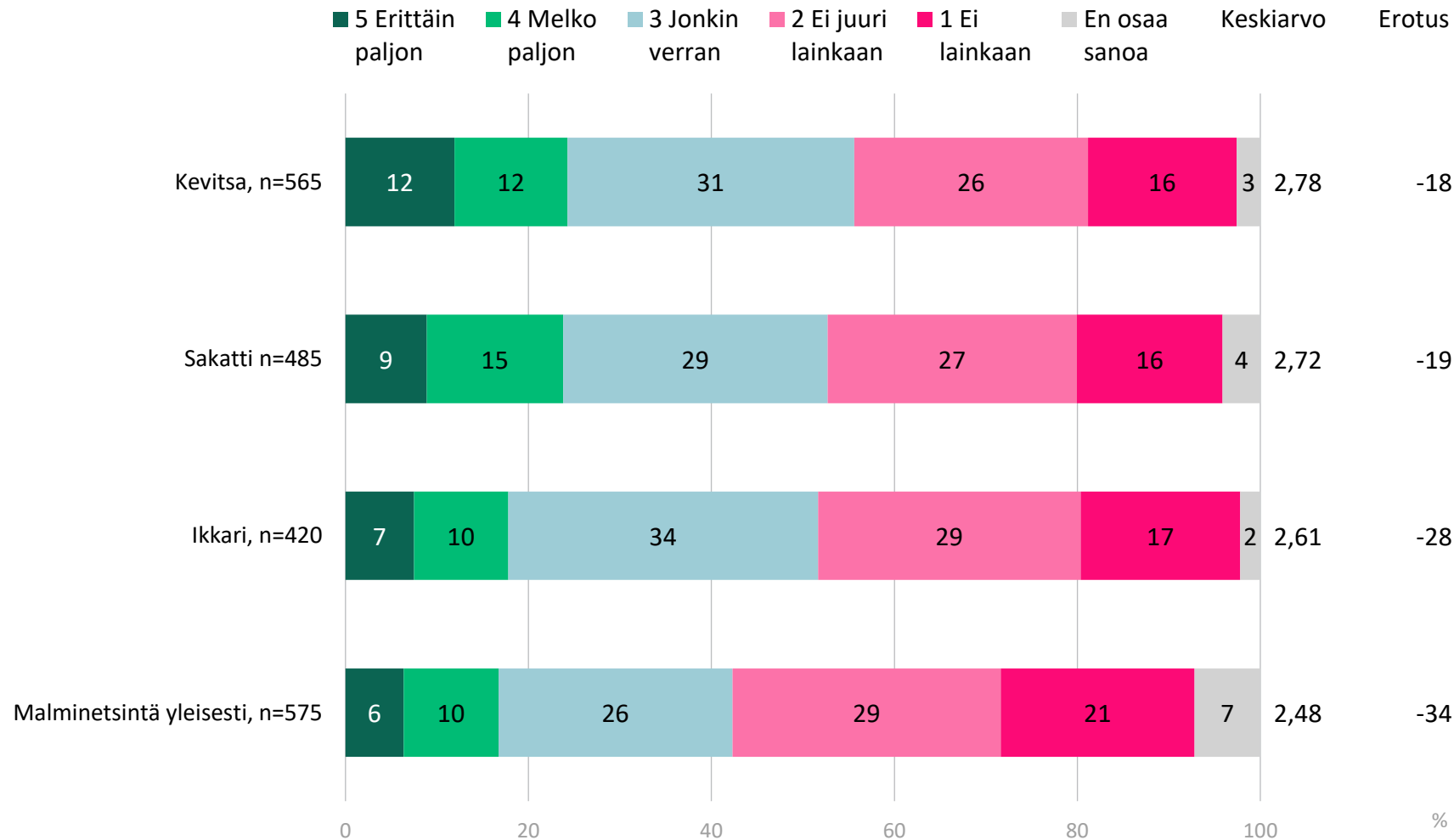
Heille, jotka eivät varsinaisesti kannata hanketta, esitettiin kysymys suhtautumisesta silloin, jos hanke saa viranomaisilta luvat.

Kaikkien hankkeiden osalta suurin osa hyväksyisi tällöin hankkeen. Eniten vastustusta on Sakatilla.

n=ei kannata hanketta/ suhtautuu siihen neutraalisti/ ei osaa sanoa

Hankkeilla ei ole merkittäviä vaikutuksia arkeen kovin usein

Kuinka paljon hanke vaikuttaisi omaan arkeesi tai elinympäristöösi?

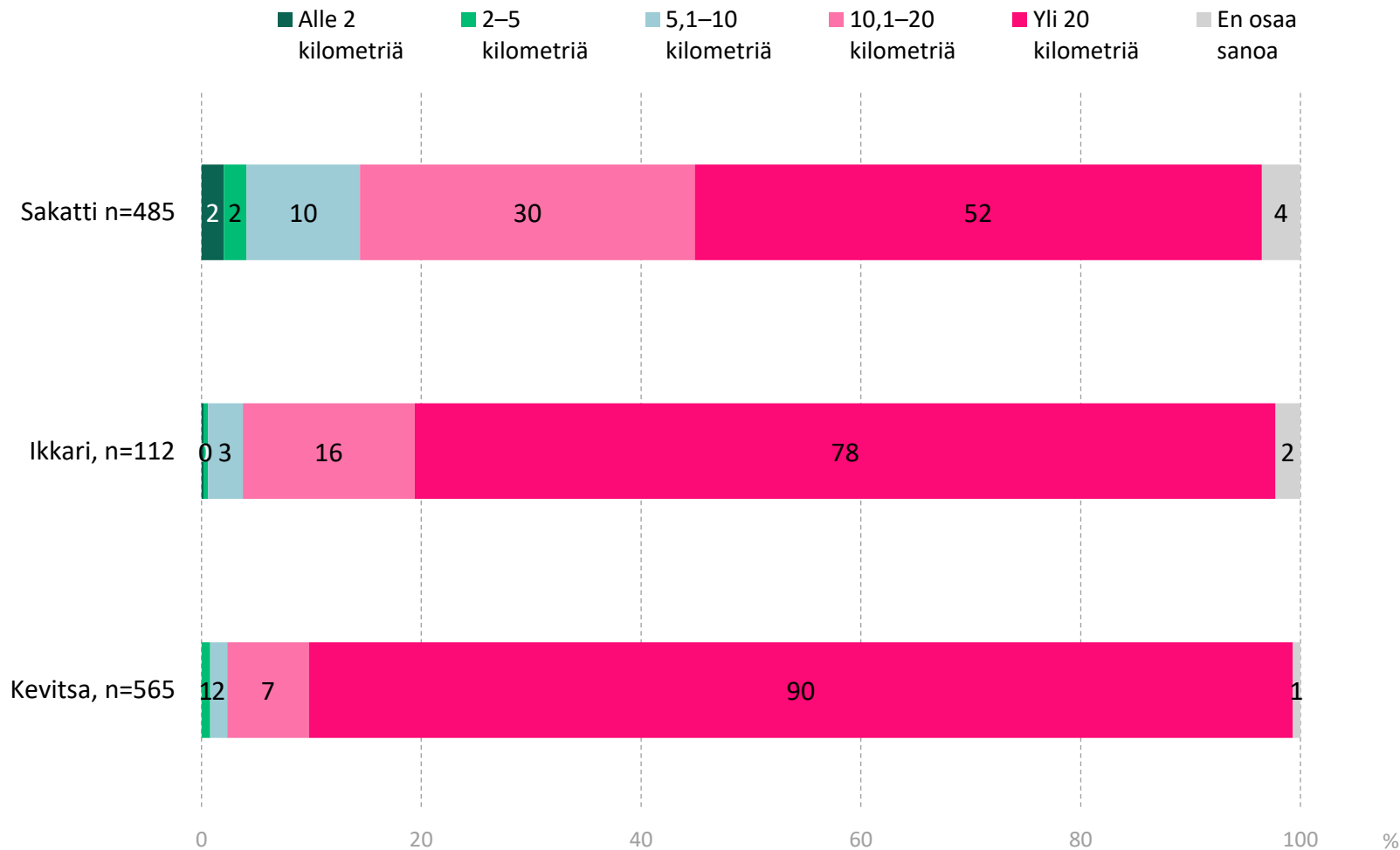
Useimmin vaikutusta kuntalaisten arkeen on Kevitsalla ja Sakatilla, harvimminkin yleisellä malminetsinnällä.

Kaikkien hankkeiden osalta voidaan sanoa, että kuntalaisissa on enemmän heitä, joiden arkeen niillä ei ole vaikutusta kuin heitä, joiden arkeen hankkeet vaikuttavat.

HUOM: kysytty heiltä, jotka tuntevat ao. hanketta.

Useimmat asuvat melko kaukana hankealueilta

Kuinka kaukana hankkeen alueelta vakituinen asuntosi sijaitsee?

Hankealueet ovat kaukana vastaajan vakituiselta asunnolta.

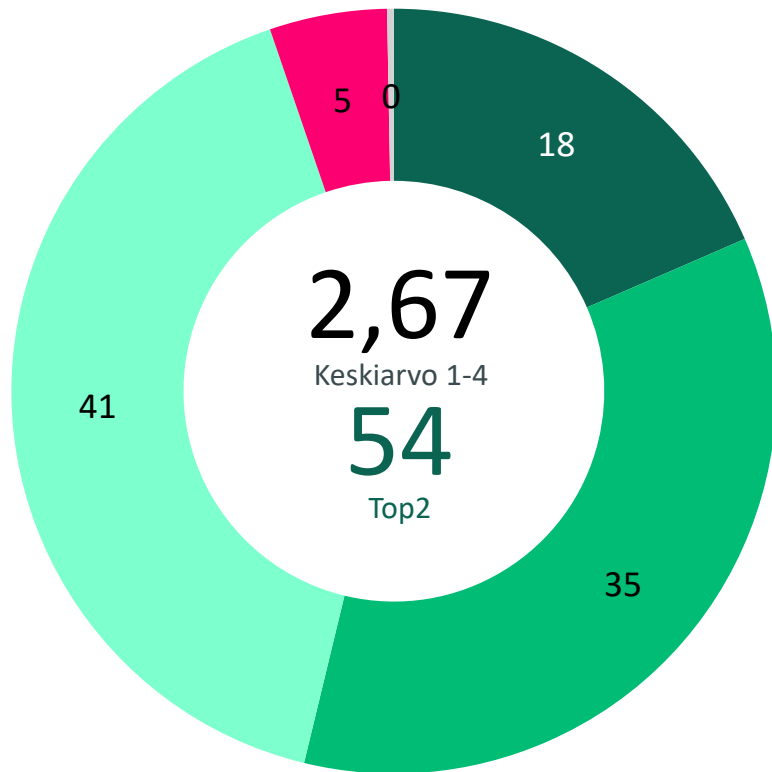
HUOM: kysytty heiltä, jotka tuntevat ao. hanketta.

54 prosenttia on perehtynyt hyvin tutkittavien kaivoshankkeiden hyötyihin ja haittoihin

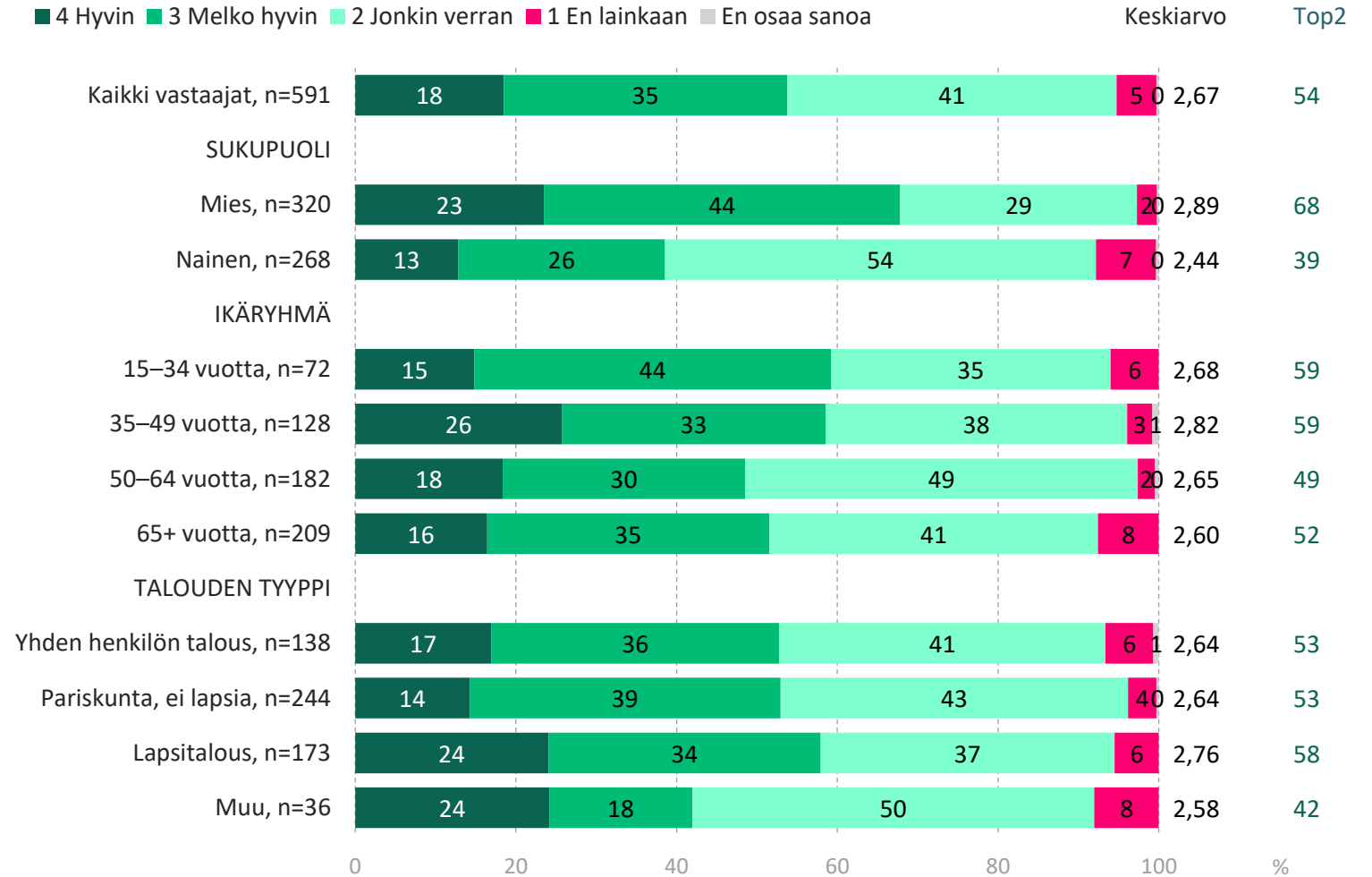
- Miehet ovat perehtyneet yleisesti hyötyihin ja haittoihin hyvin useammin kuin naiset
- Ikäryhmien välillä ei perehtyneisyydessä ole suuria eroja
- Perehtyneisyys on syvempää heillä, joilla on henkilökohtaisia kytköksiä porotalouteen, matkailuun tai kaivosalaan, kuin heillä, joita näitä kytköksiä ei ole

Noin puolet kuntalaisista on perehtynyt hyvin kaivoshankkeisiin

Kuinka hyvin koet olevasi perehtynyt yleensä näiden kaivoshankkeiden hyötyihin ja haittoihin?

Kaikki vastaajat, n=591

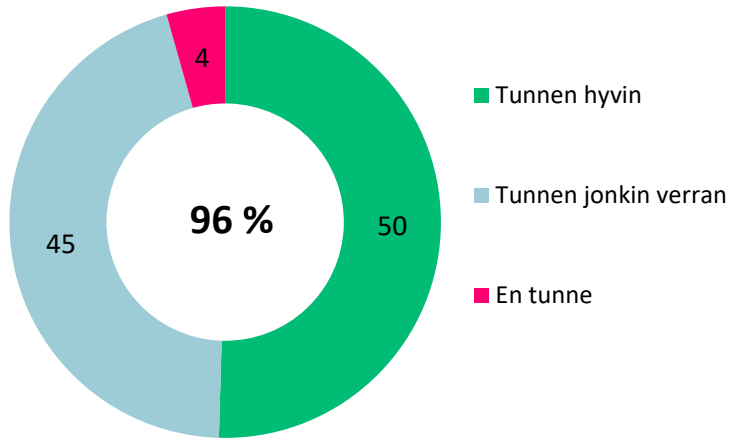
Kevitsa

96 % kuntalaisista tuntee

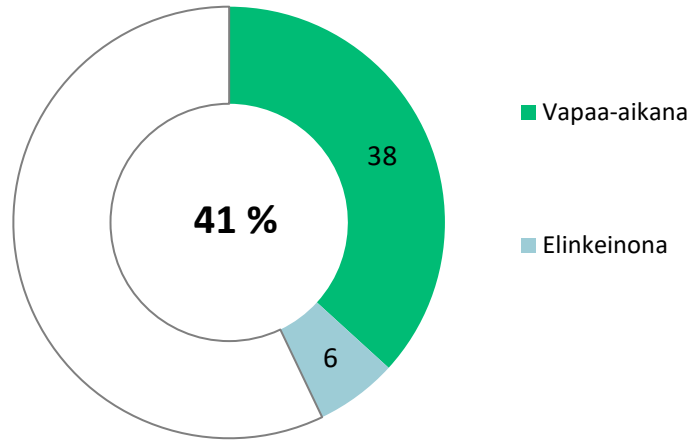
Keskeiset tulokset

Kevitsa

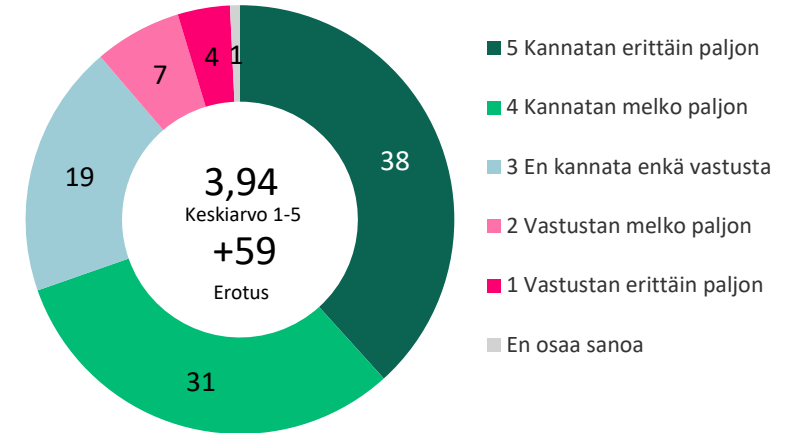
Tunnettuus

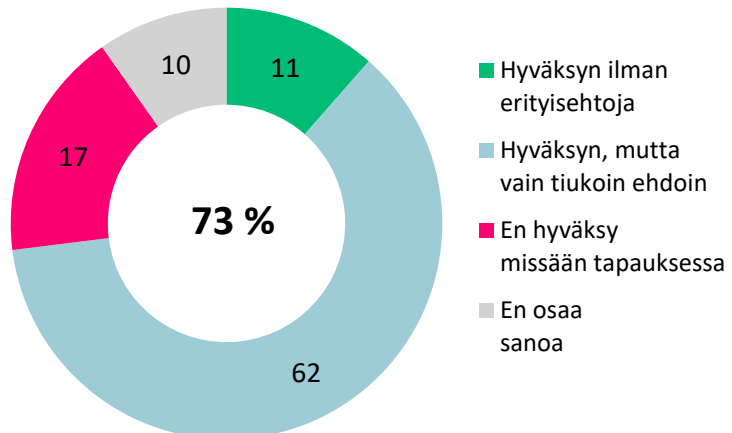
Käyttö

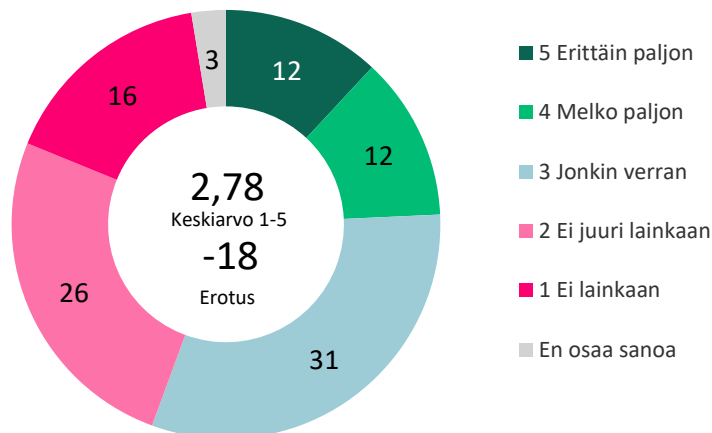
Kannatus

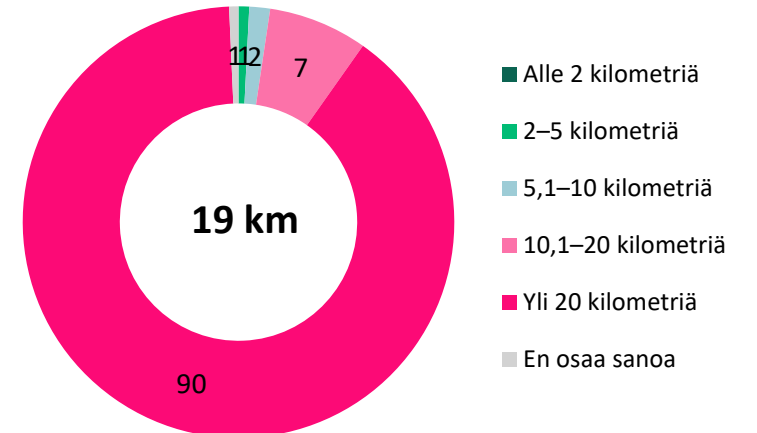
Suhtautuminen, jos saa viranomaisilta asianmukaiset luvat

Vaikutus omaan arkeen

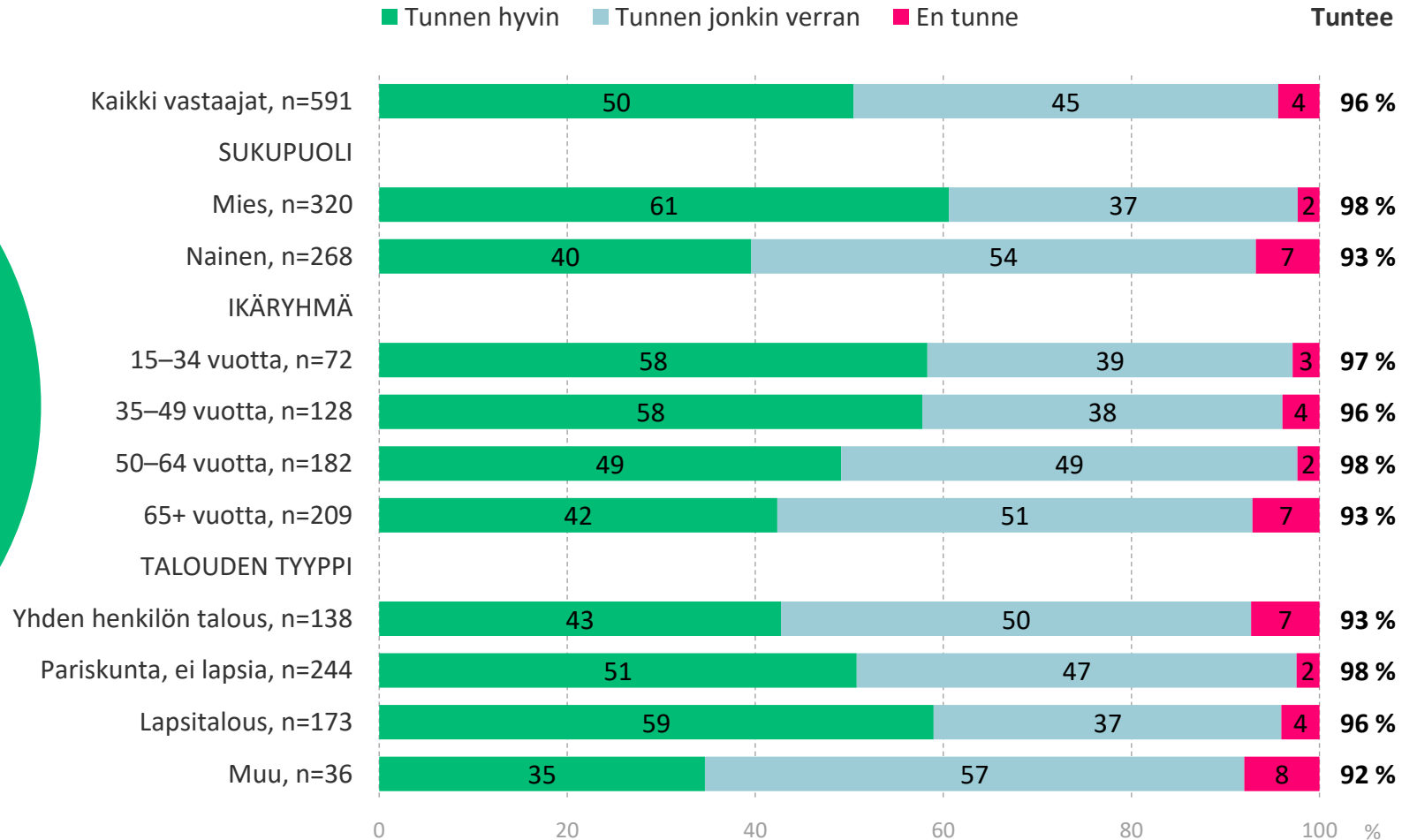
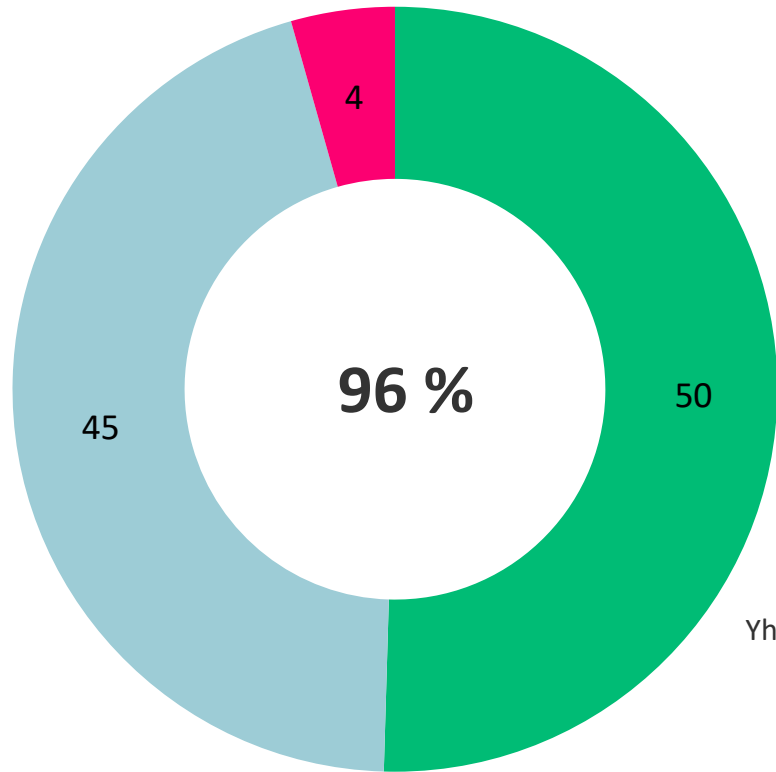
Etäisyys hankkeesta

(Kysytty jos ei kannata eikä vastusta tai vastustaa hanketta)

Kevitsan hanke on tuttu 96 prosentille kuntalaisista

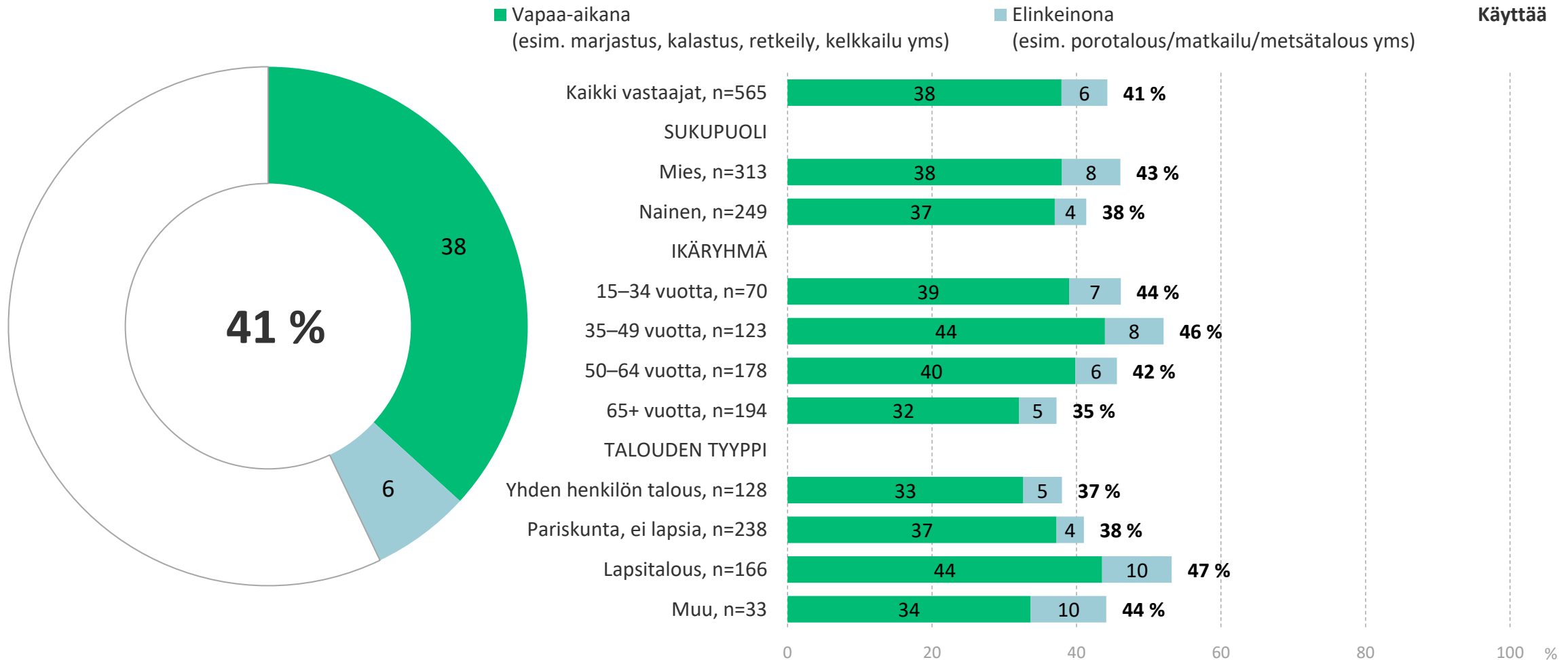
Kevitsa

41 prosenttia käyttää Kevitsan aluetta

Käytätkö tai harjoitatko toimintaa hankealueilla tai niiden läheisyydessä?

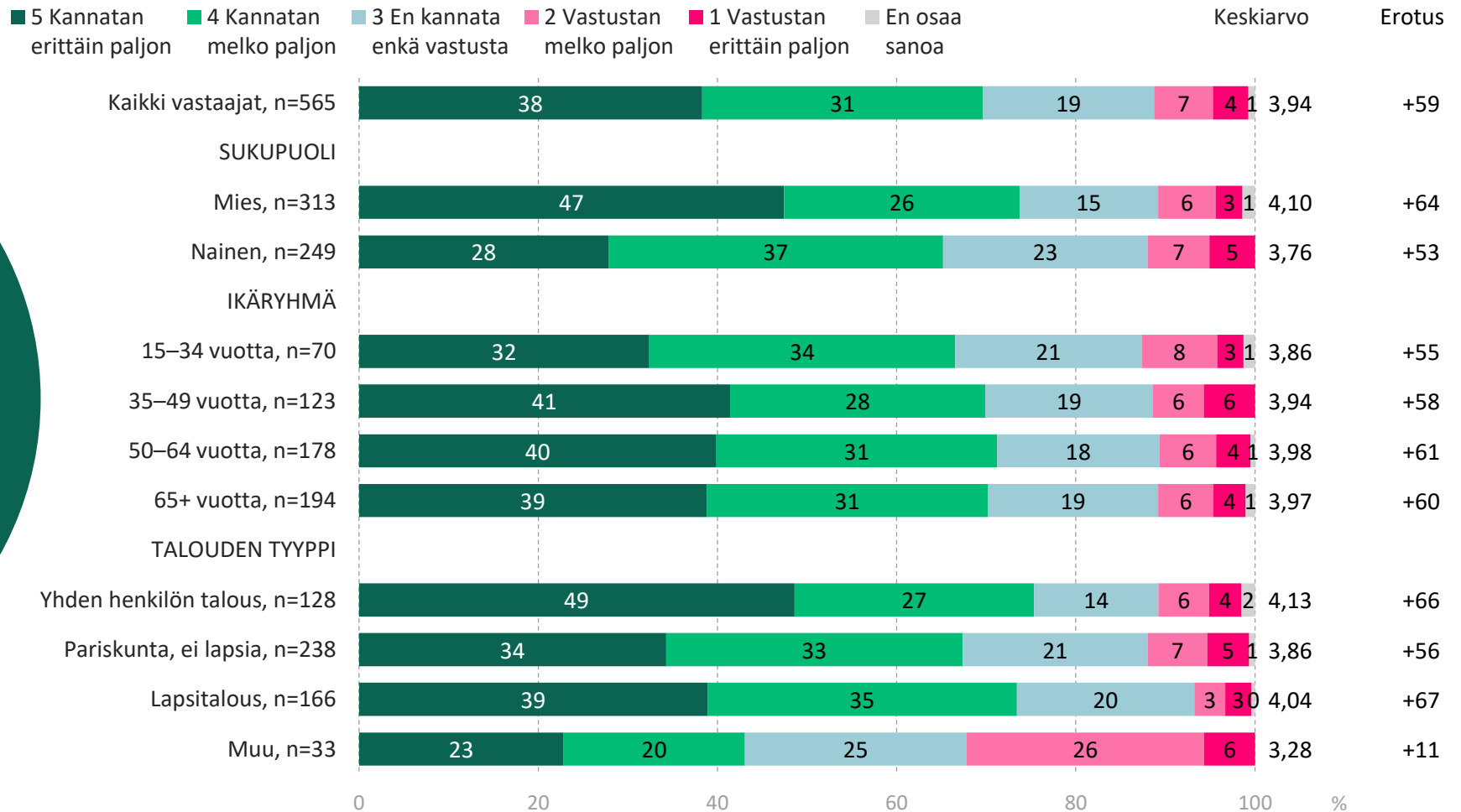
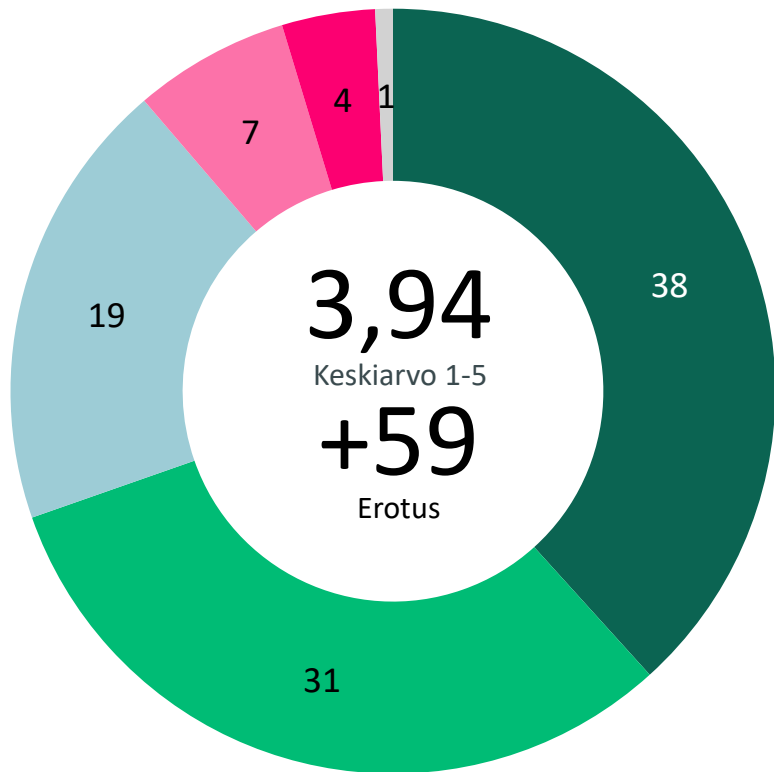
Kevitsa

69 prosenttia kannattaa Kevitsan hanketta

Kaikki asiat huomioiden, missä määrin kannatat tai vastustat tätä hanketta?

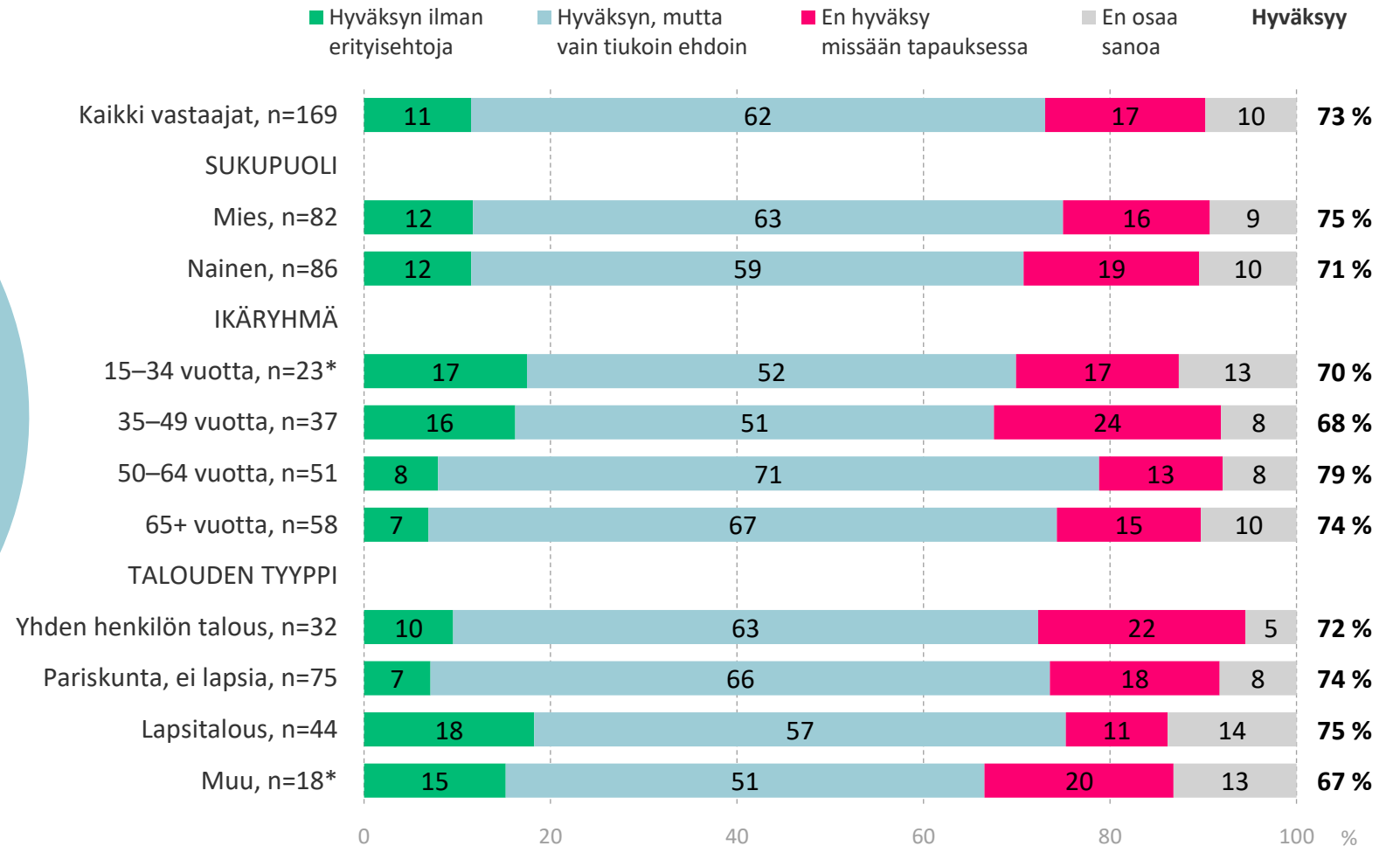
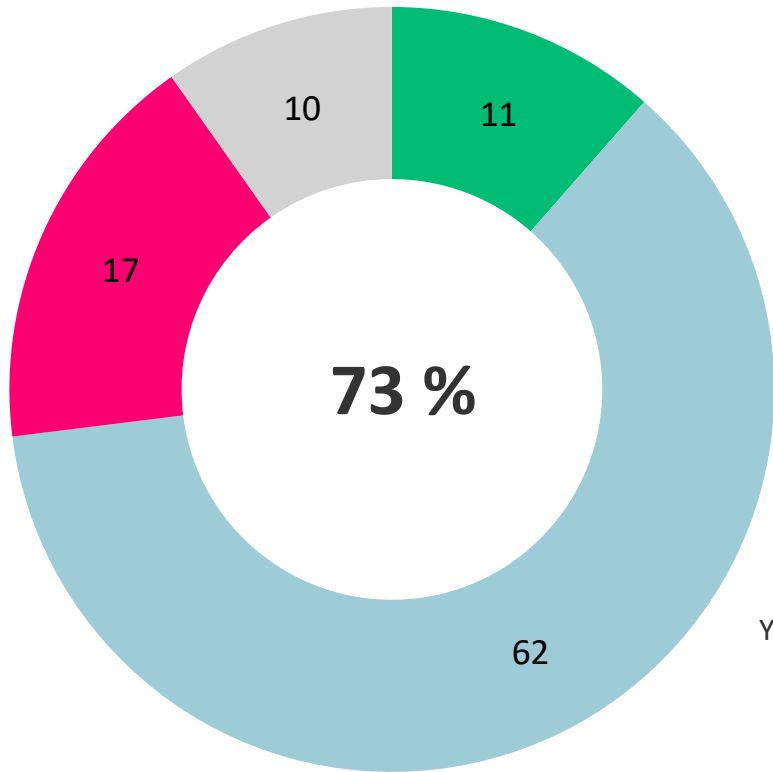
Kevitsa

Heistä, jotka eivät varsinaisesti kannata Kevitsaa, iso osa hyväksyy sen tietyin ehdoin

Miten suhtaudut hankkeeseen, jos se saa viranomaisilta asianmukaiset luvat?

Kevitsa

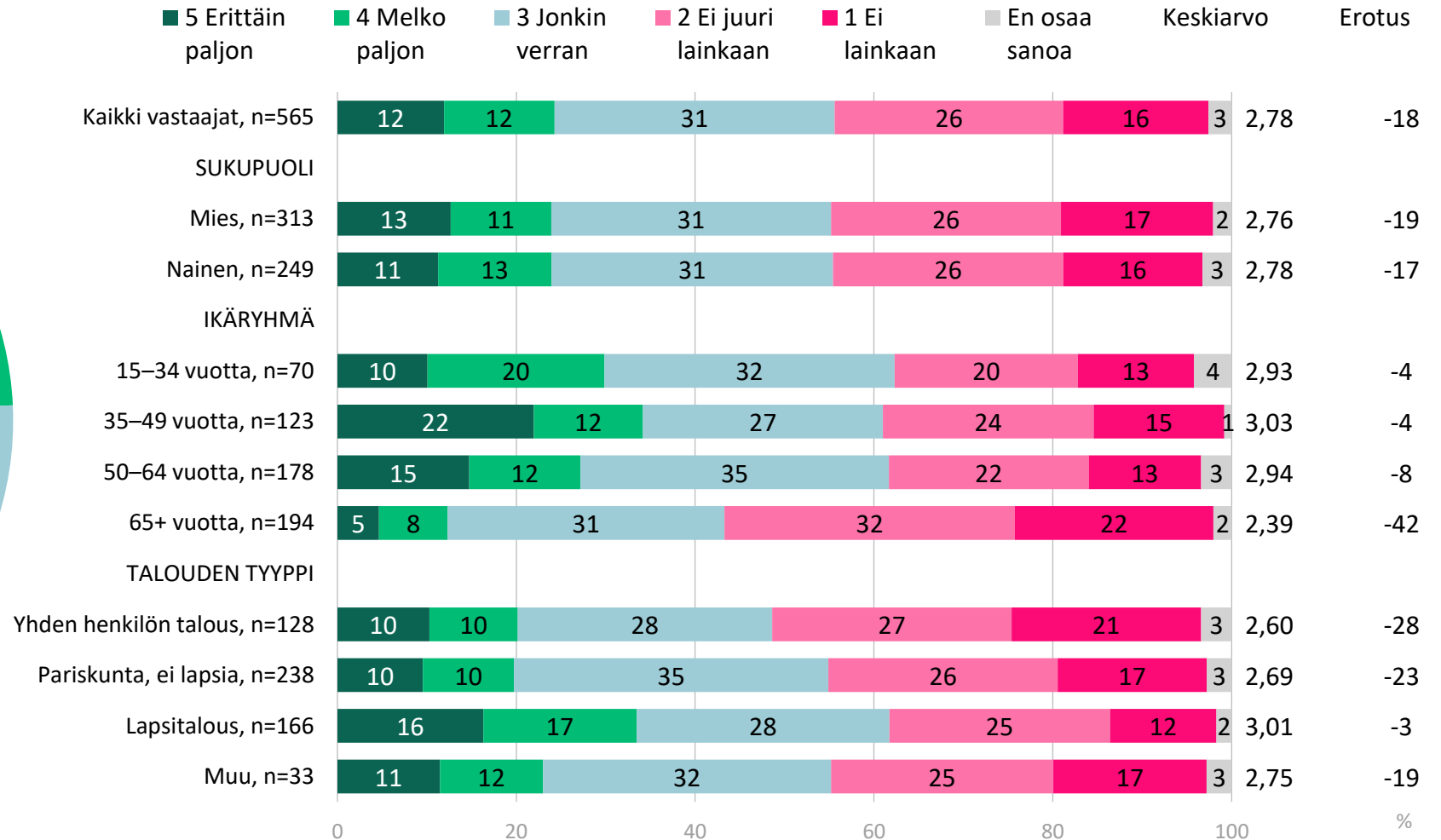
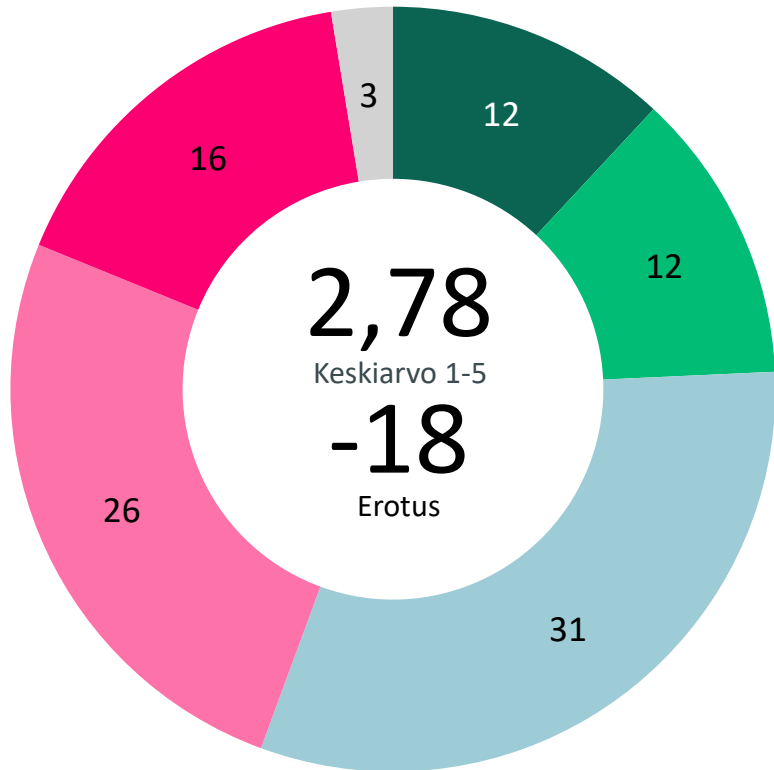
Ei kannata hanketta/ suhtautuu siihen neutraalisti/ ei osaa sanoa, n=169

*) alhainen vastaajamäärä (n < 30), tulokset suuntaa-antavia

Kevitsa vaikuttaisi paljon joka neljännän arkeen

Kuinka paljon hanke vaikuttaisi omaan arkeesi tai elinympäristöösi?

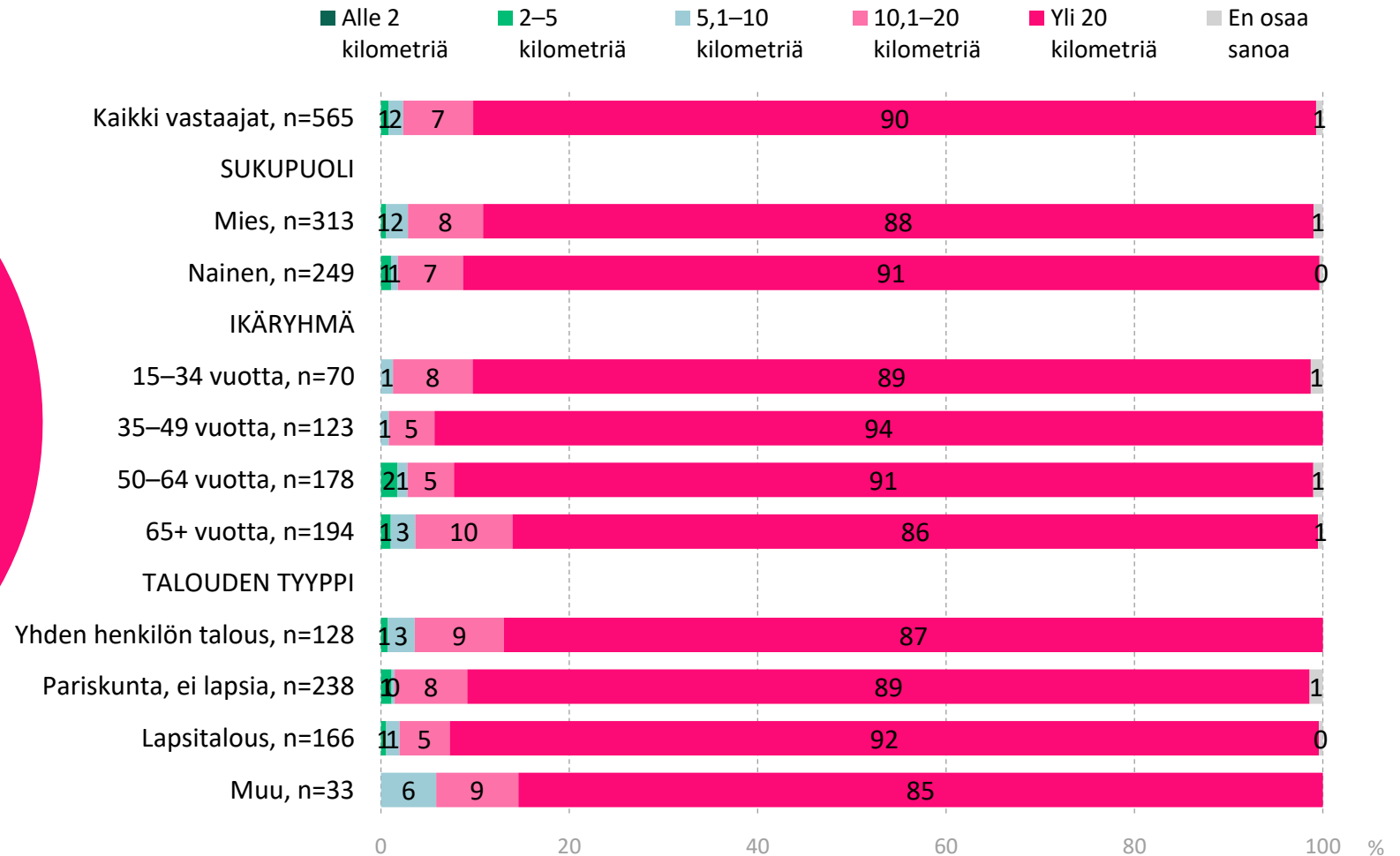
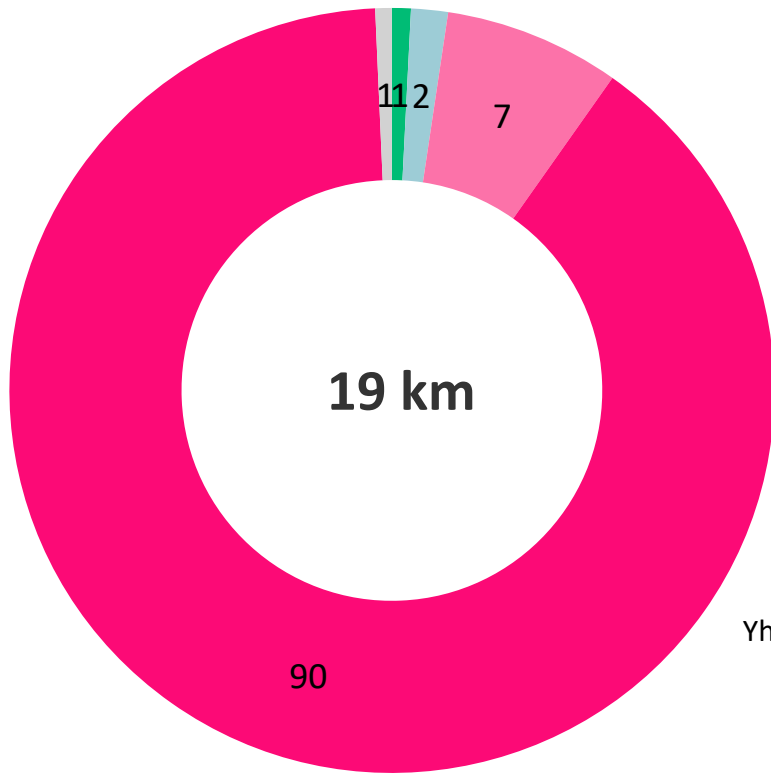
Kevitsa

Suurin osa vastaajista asuu kaukana Kevitsasta

Kuinka kaukana hankkeen alueelta vakituinen asuntosi sijaitsee?

Kevitsa

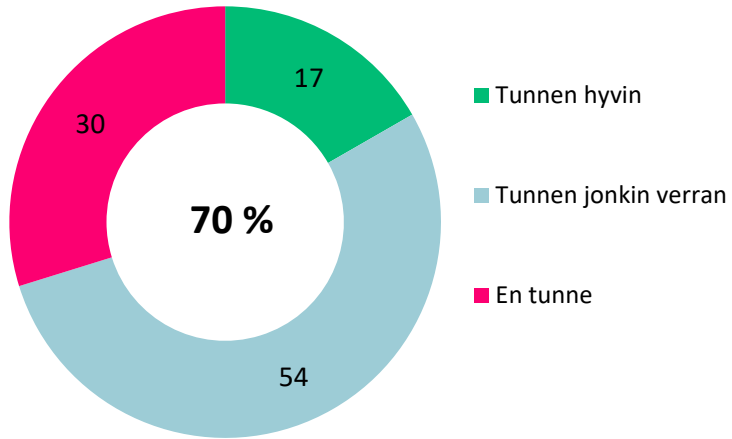

Ikkari

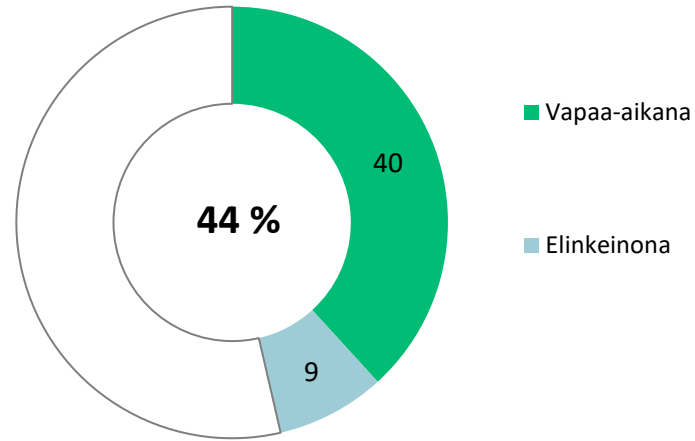
70 % kuntalaisista tuntee

Keskeiset tulokset Ikkari

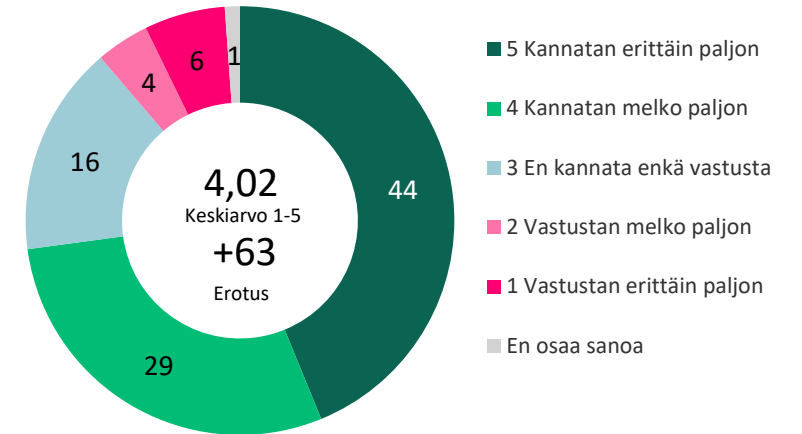
Tunnettuus

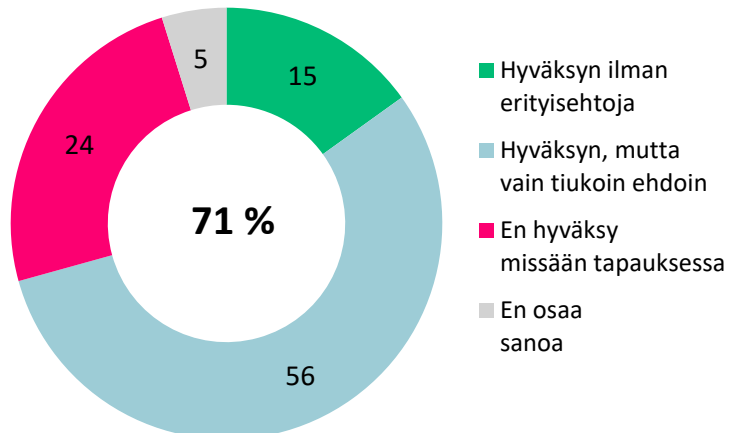
Käyttö

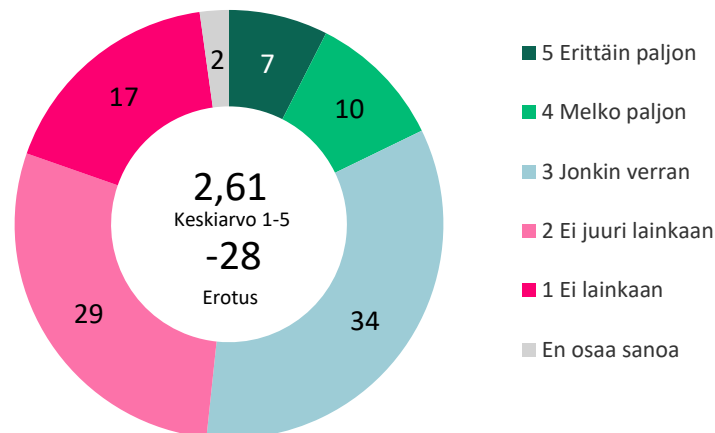
Kannatus

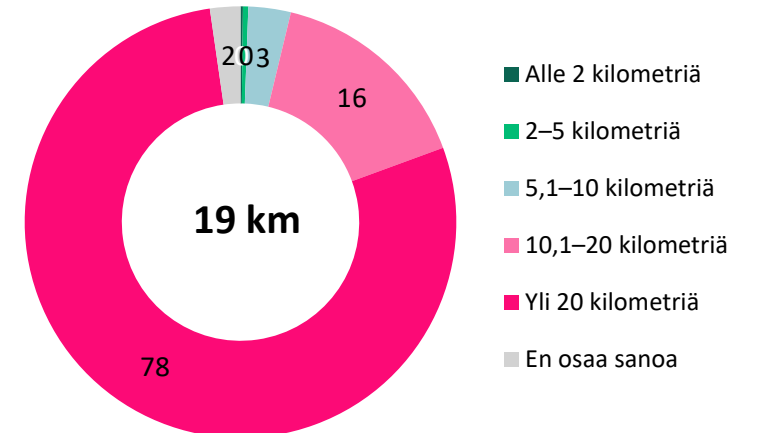
Suhtautuminen, jos saa viranomaisilta asianmukaiset luvat

Vaikutus omaan arkeen

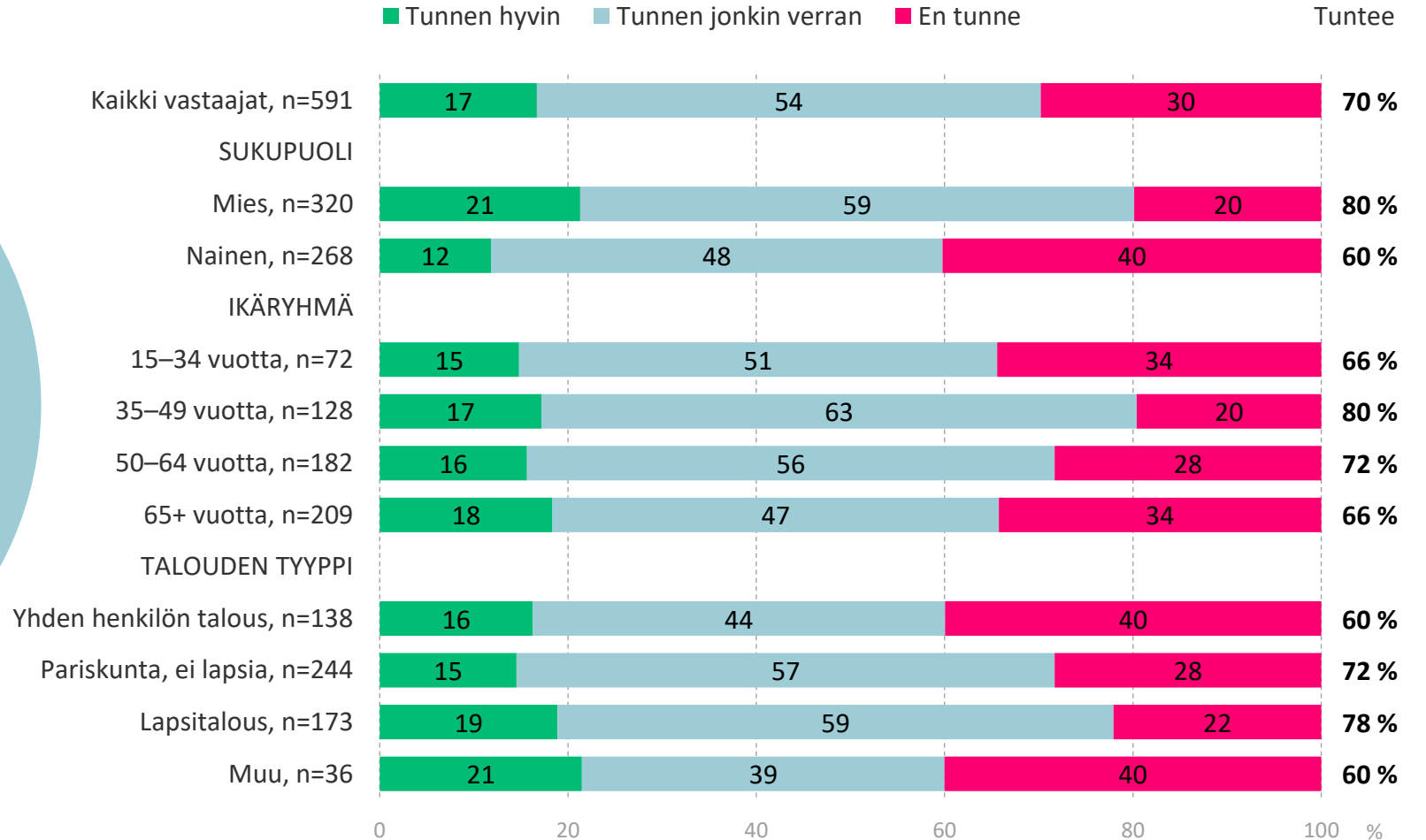
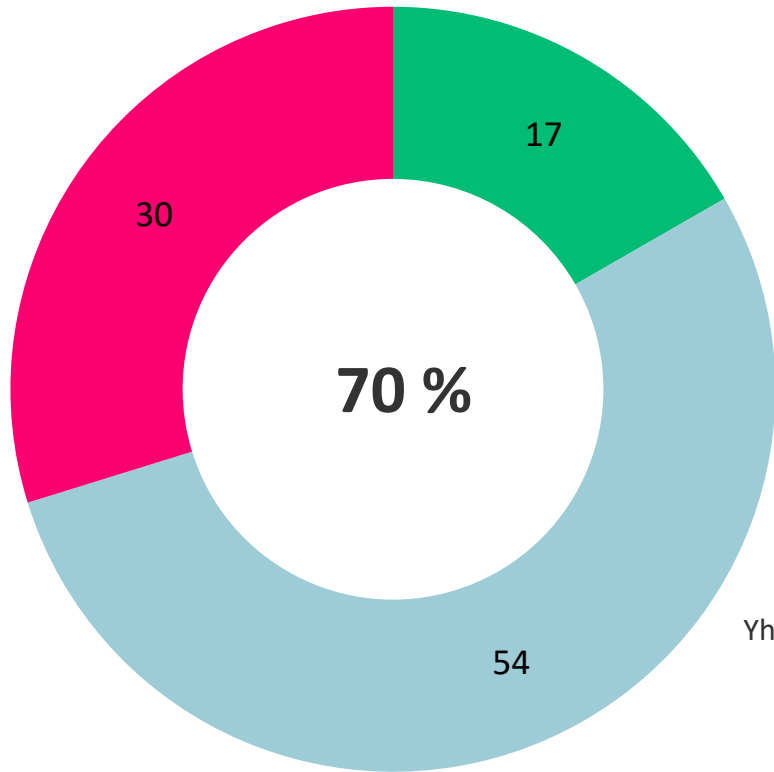
Etäisyys hankkeesta

(Kysytty jos ei kannata eikä vastusta tai vastustaa hanketta)

Ikkarin hanke on tuttu 70 prosentille kuntalaisista

Ikkari

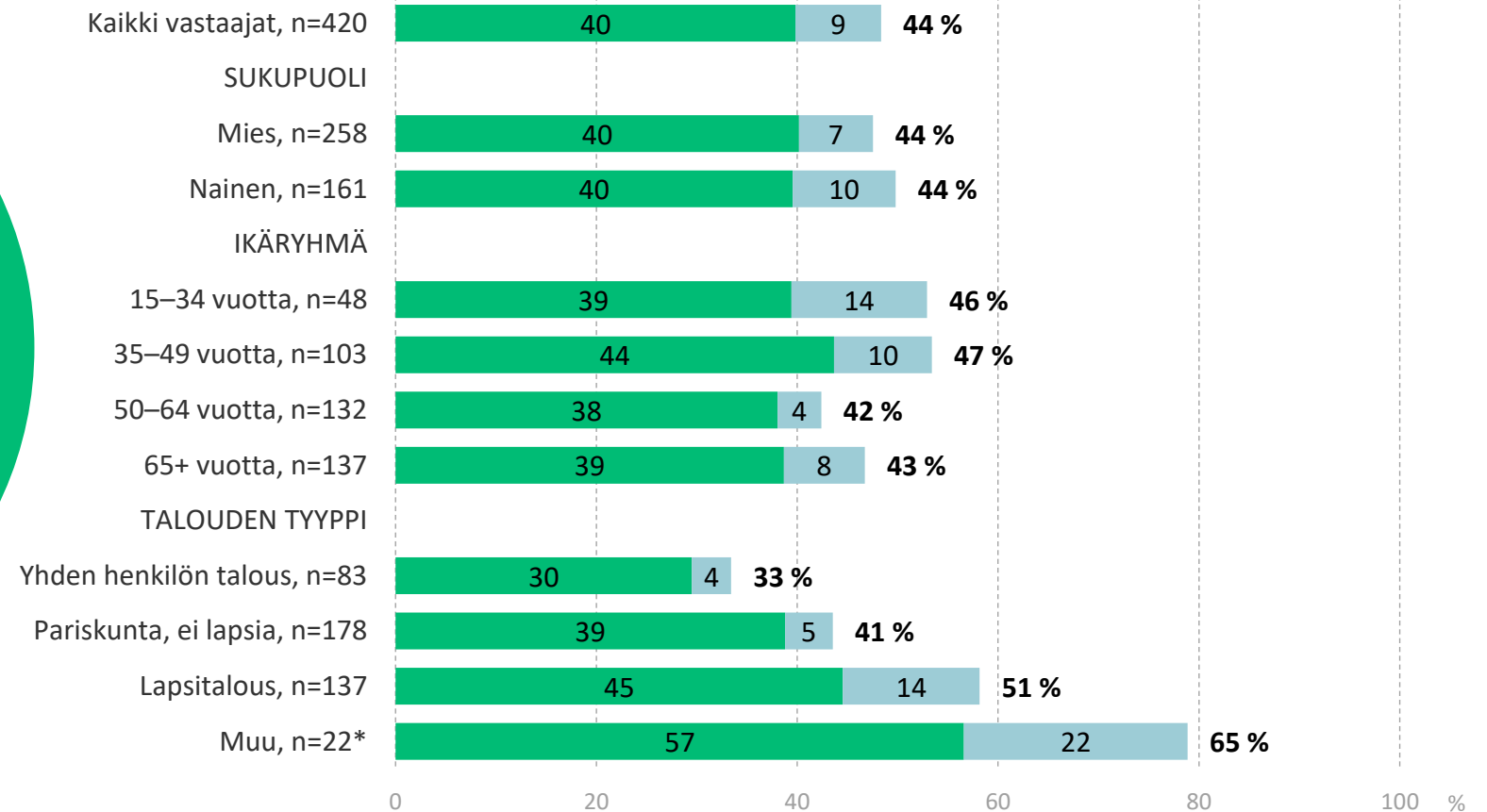
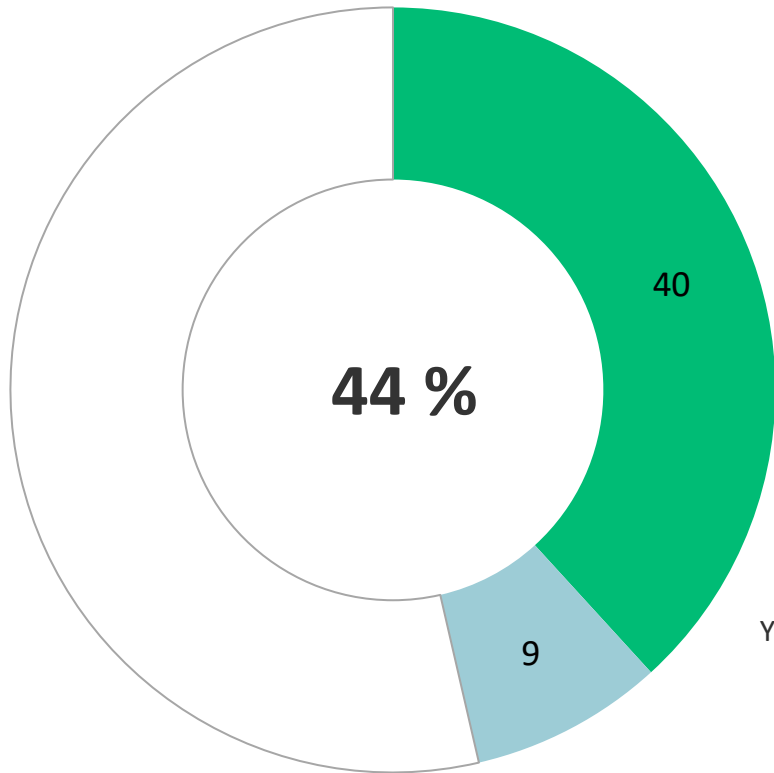
44 prosenttia käyttää Ikkarin aluetta

Käytätkö tai harjoitatko toimintaa hankealueilla tai niiden läheisyydessä?

Ikkari

■ Vapaa-aikana (esim. marjastus, kalastus, retkeily, kelkkailu yms)
 ■ Elinkeinona (esim. porotalous/matkailu/metsätalous yms)

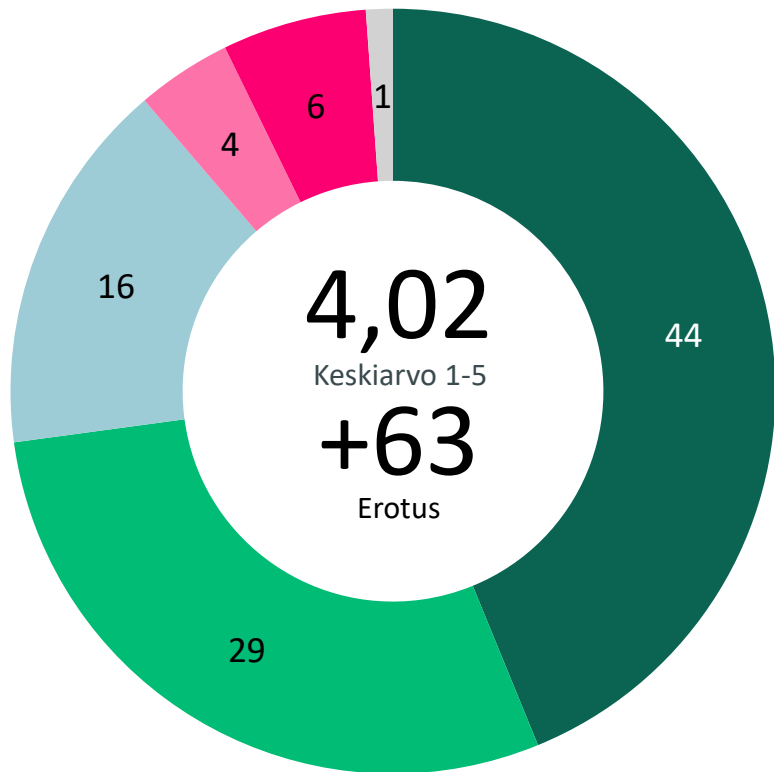
Käyttää

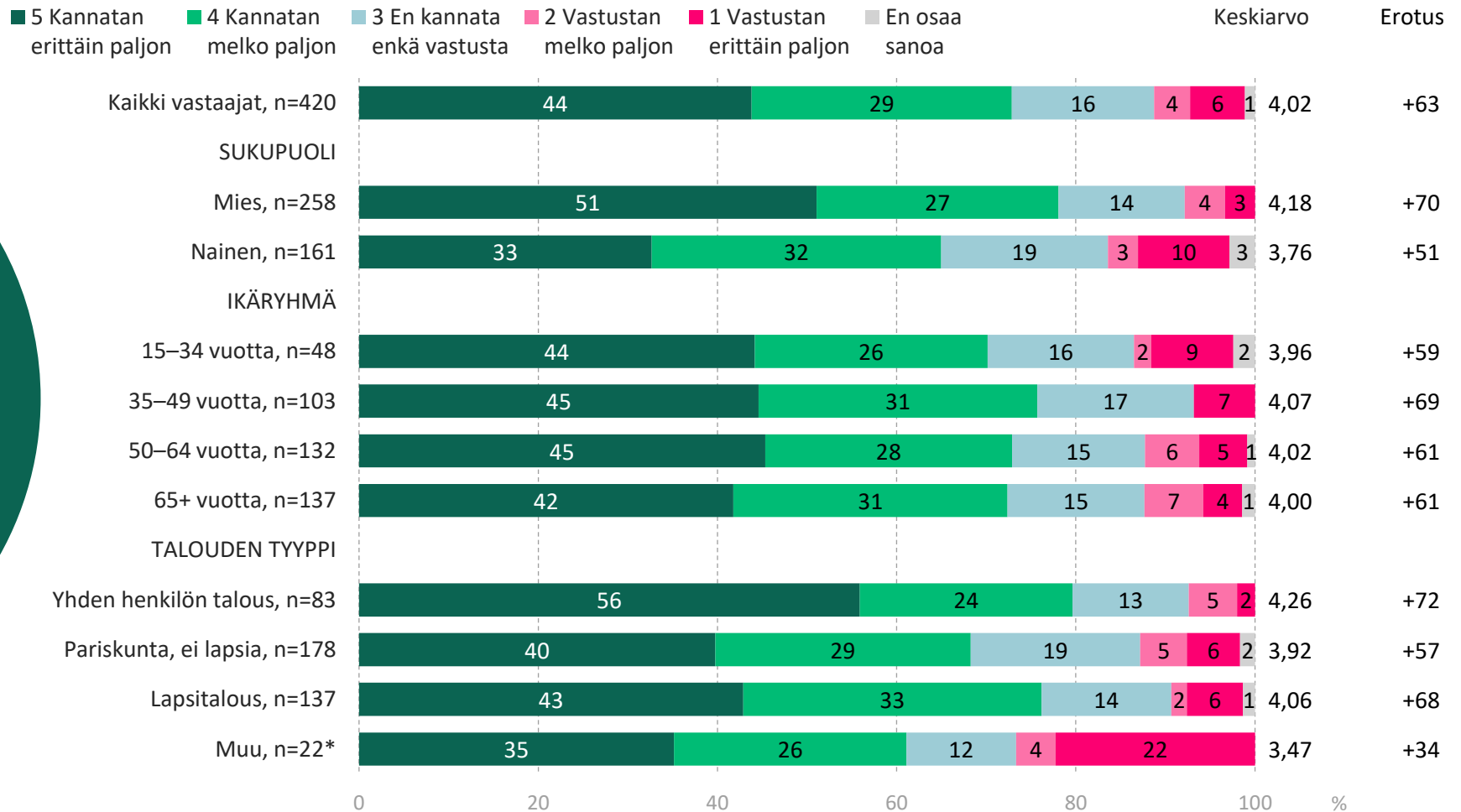
73 prosenttia kannattaa Ikkarin hanketta

Kaikki asiat huomioiden, missä määrin kannatat tai vastustat tätä hanketta?

Ikkari

Tuntee hankkeen, n=420

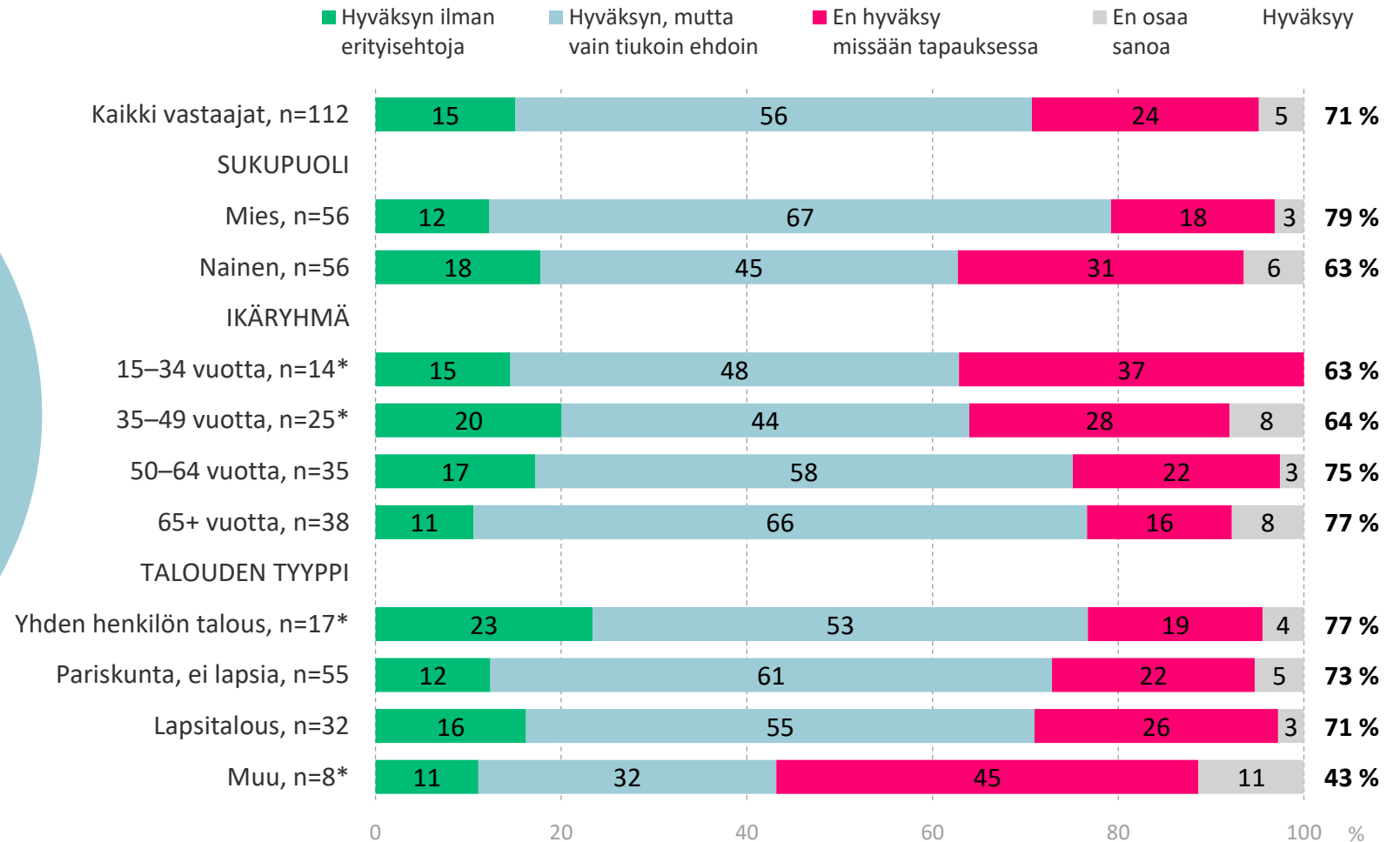
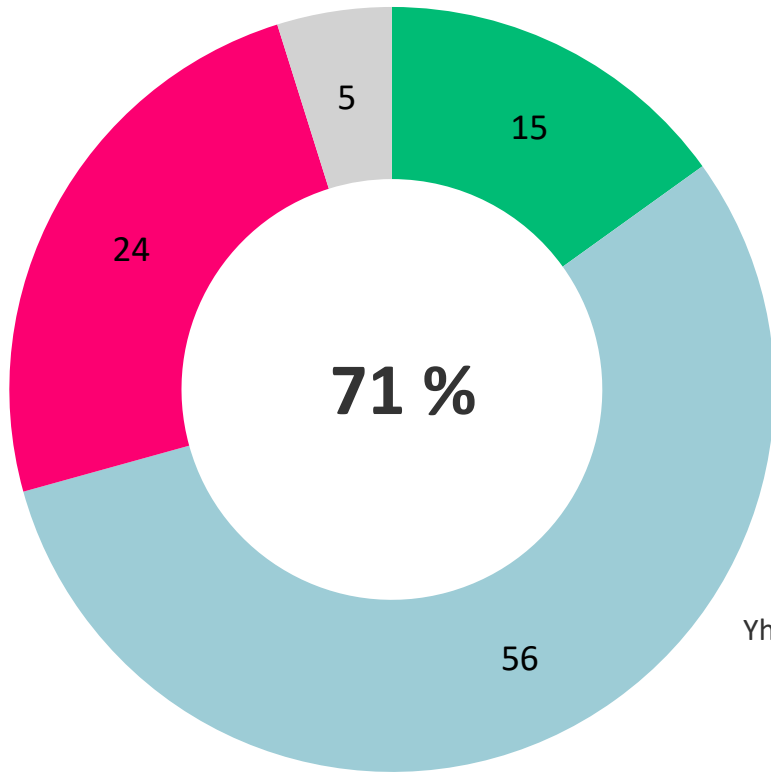

*) alhainen vastaajamäärä (n < 30), tulokset suuntaa-antavia

Heistä, jotka eivät varsinaisesti kannata Ikkaria, iso osa hyväksyy sen tietyin ehdoin

Miten suhtaudut hankkeeseen, jos se saa viranomaisilta asianmukaiset luvat?

Ikkari

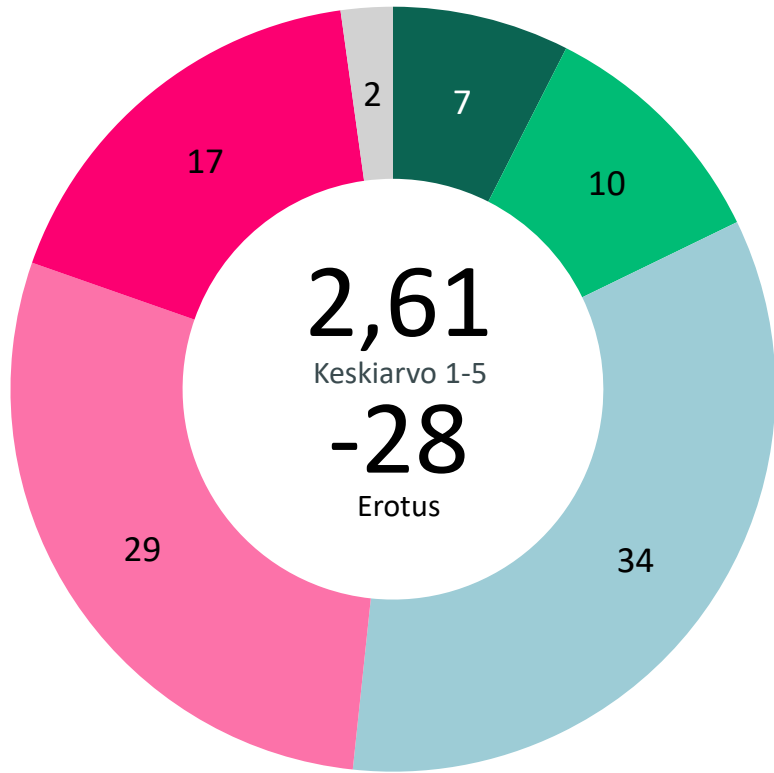
Ei kannata hanketta/ suhtautuu siihen neutraalisti/ ei osaa sanoa, n=112

*) alhainen vastaajamäärä (n < 30), tulokset suuntaa-antavia

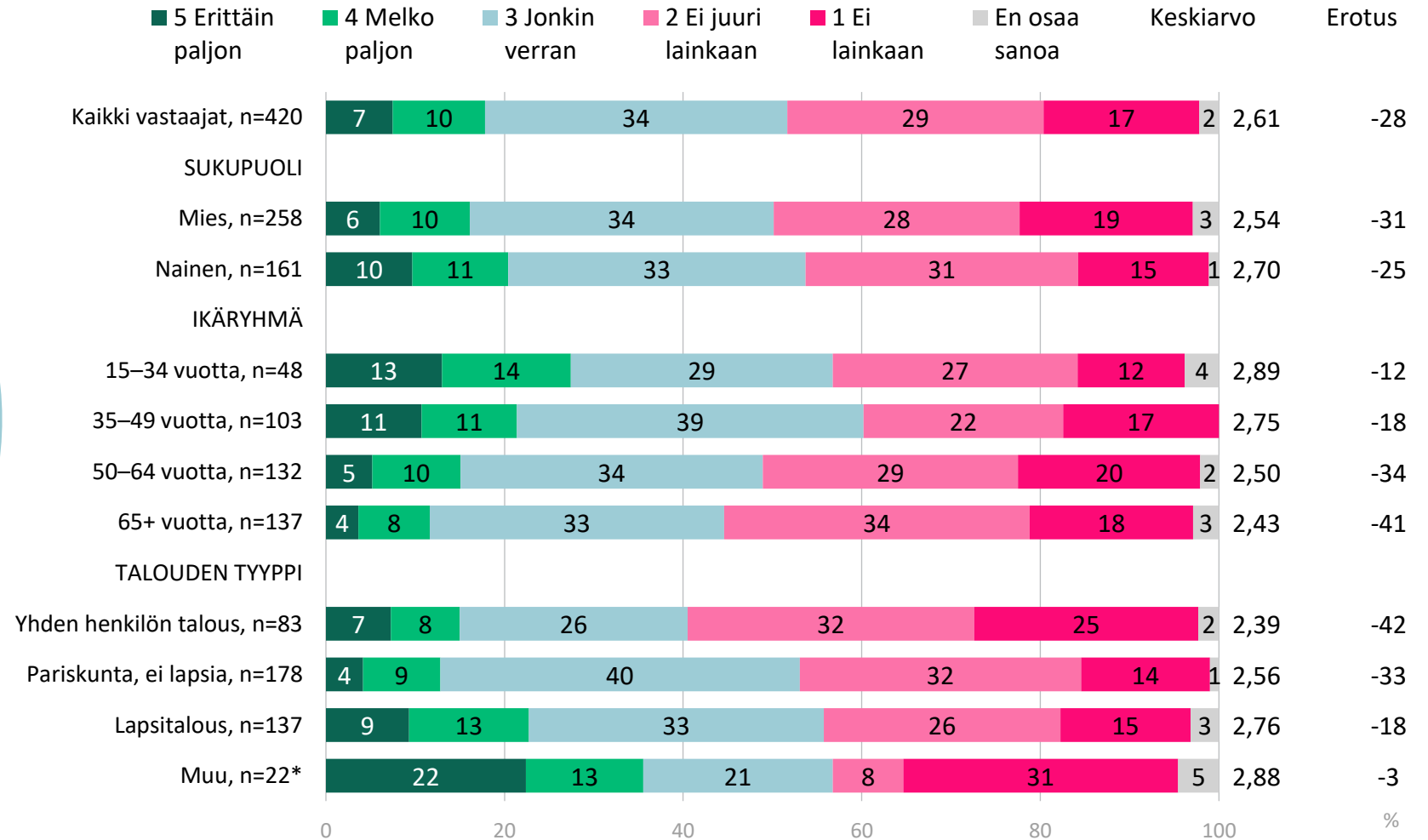
Ikkari vaikuttaisi paljon vajaan viidesosan arkeen

Kuinka paljon hanke vaikuttaisi omaan arkeesi tai elinympäristöösi?

Ikkari

Tuntee hankkeen, n=420

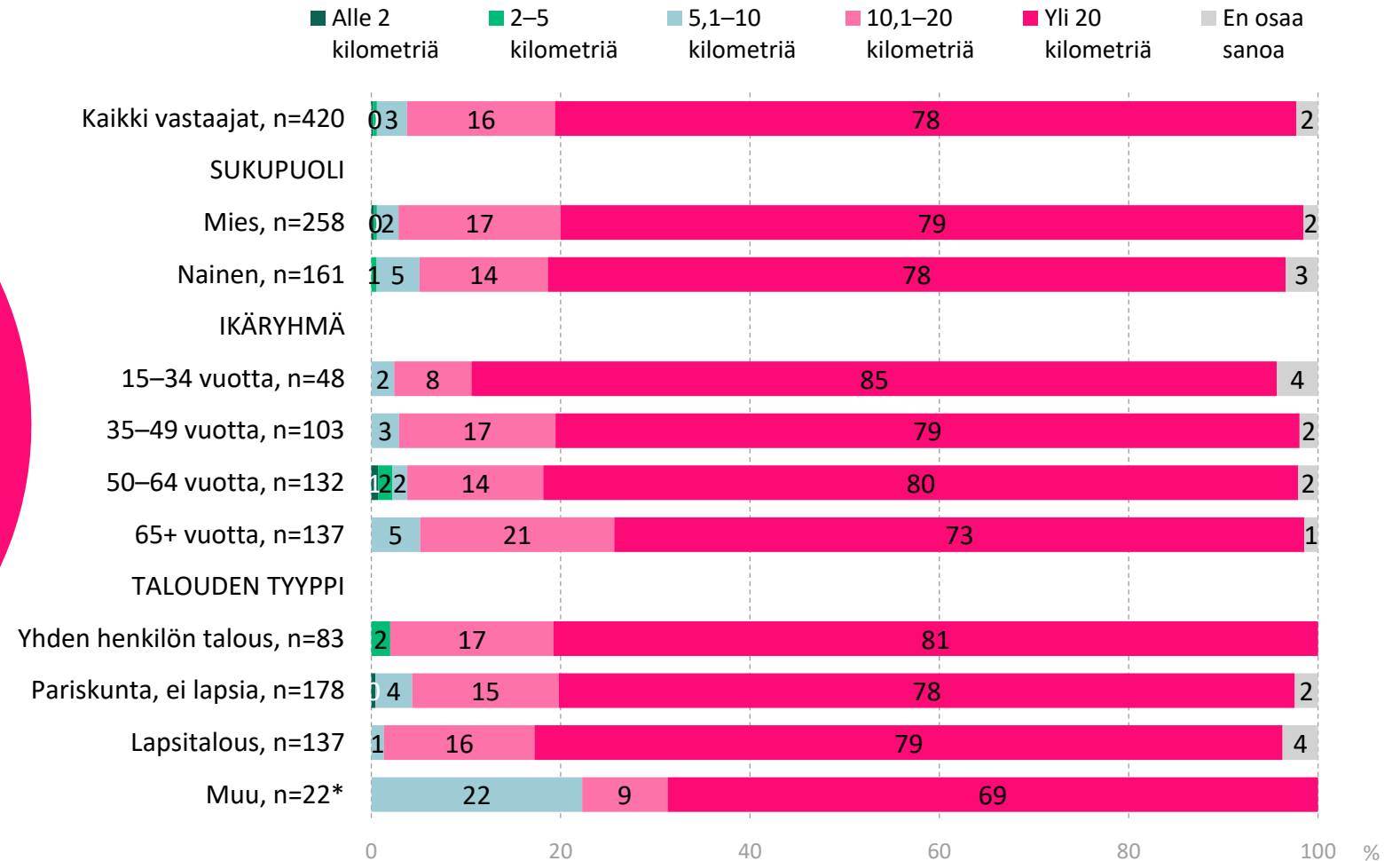
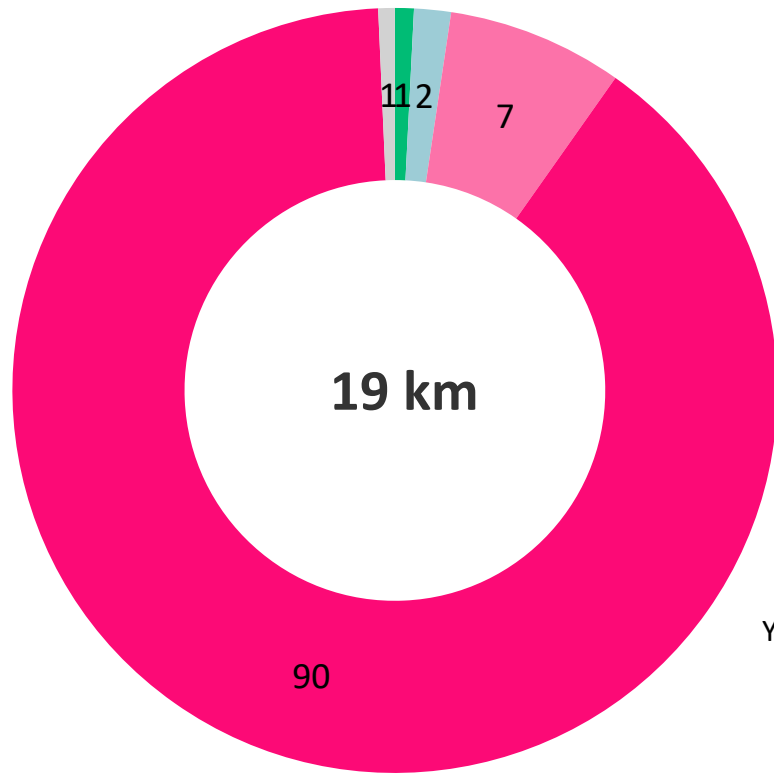

*) alhainen vastaajamäärä (n < 30), tulokset suuntaa-antavia

Suurin osa vastaajista asuu kaukana Ikkarista

Kuinka kaukana hankkeen alueelta vakituinen asuntosi sijaitsee?

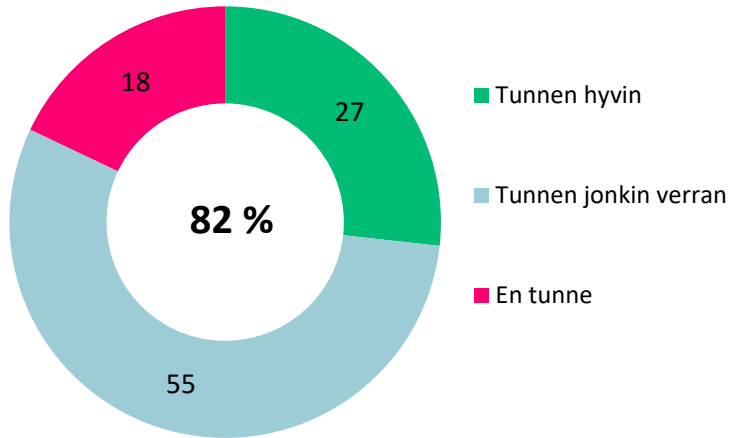
Ikkari

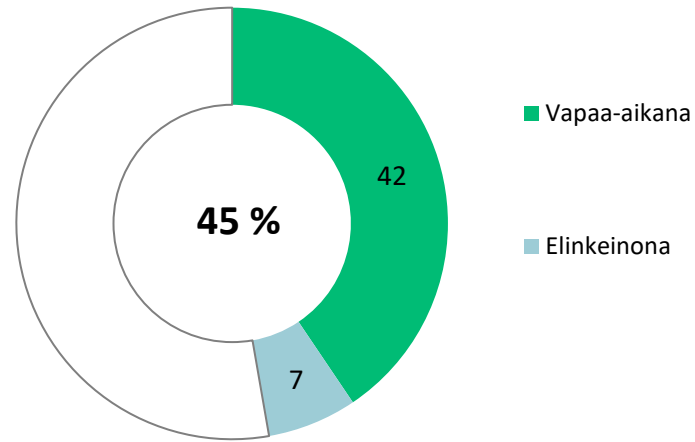
Sakatti
82 % kuntalaisista tuntee

Keskeiset tulokset Sakatti

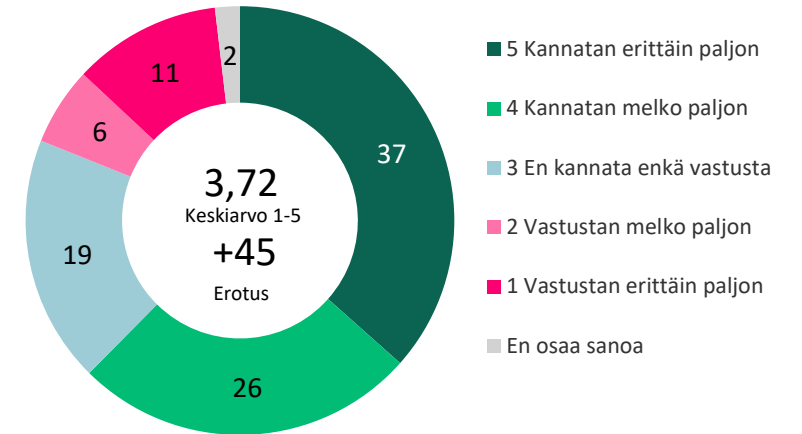
Tunnettuus

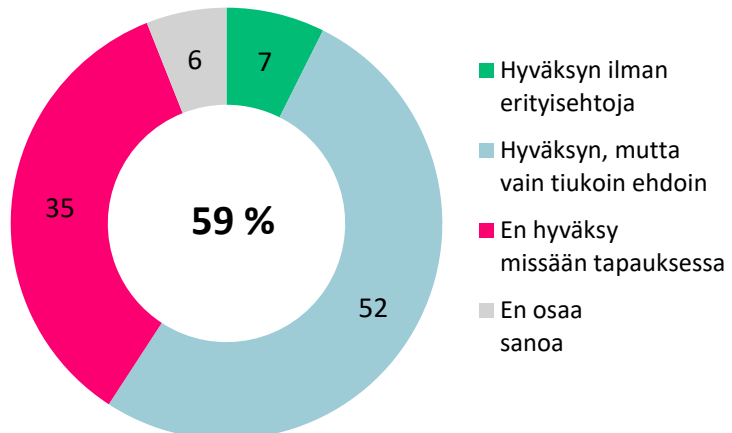
Käyttö

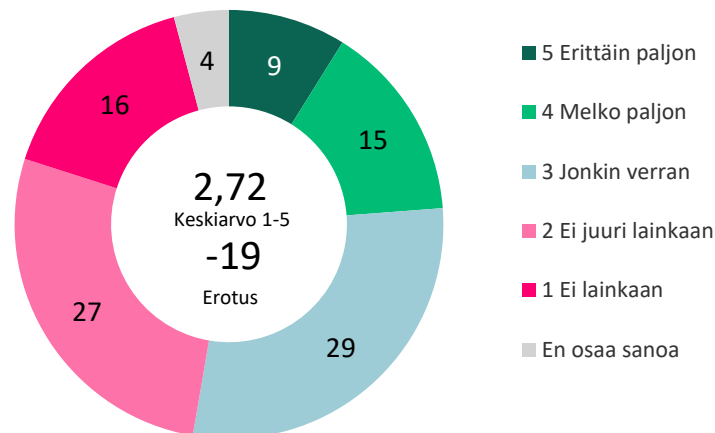
Kannatus

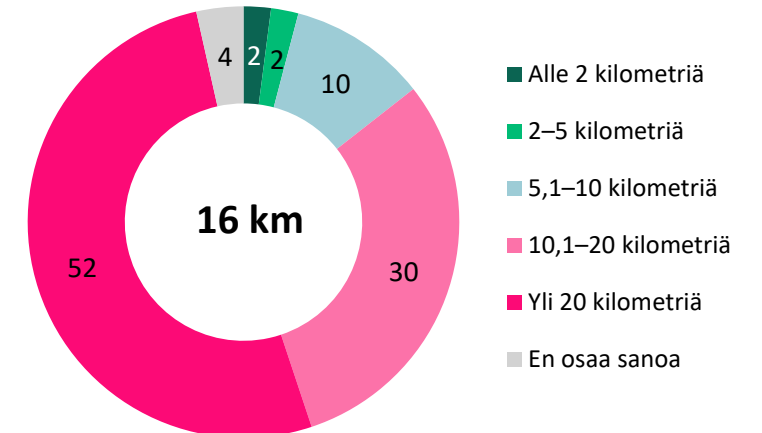
Suhtautuminen, jos saa viranomaisilta asianmukaiset luvat

Vaikutus omaan arkeen

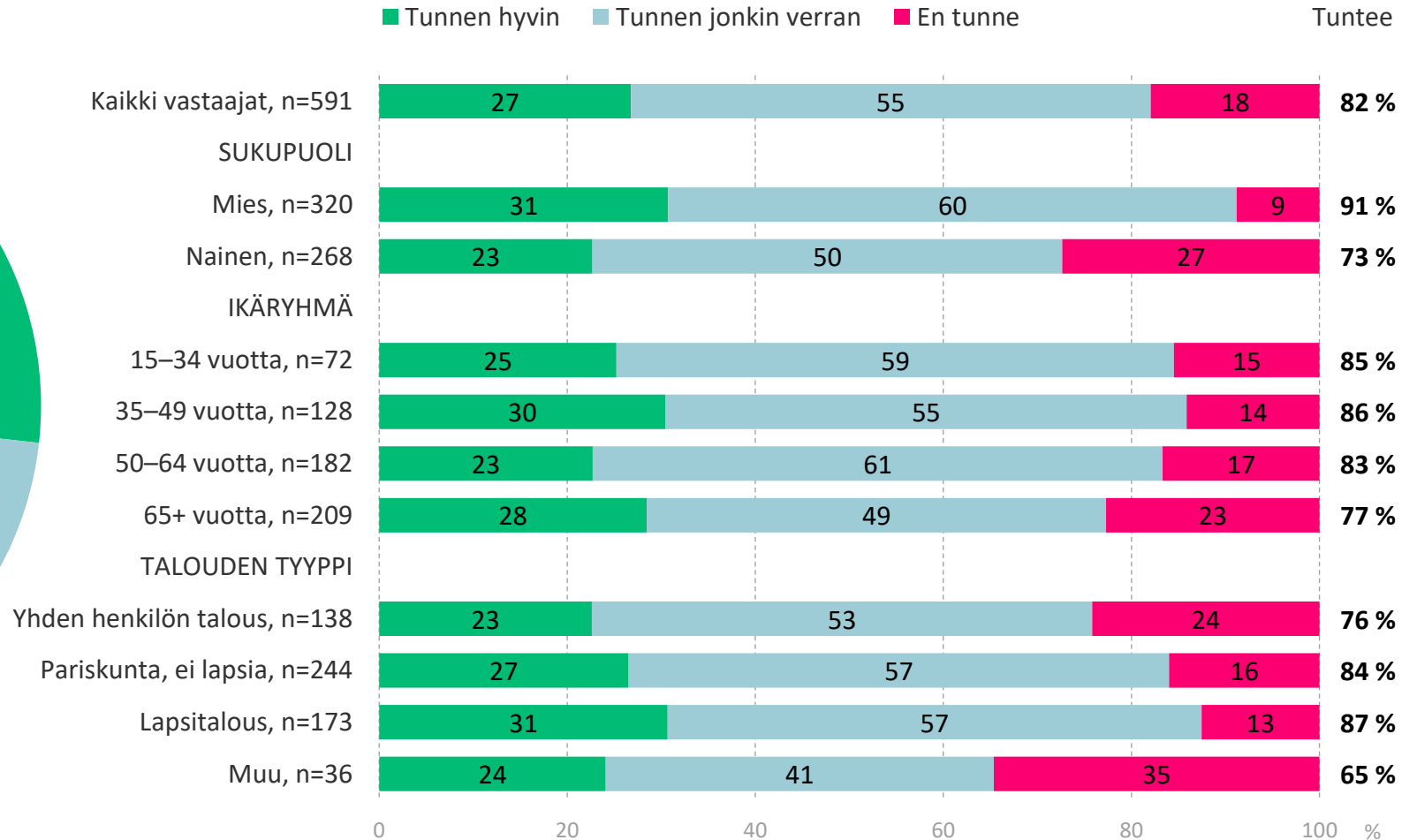
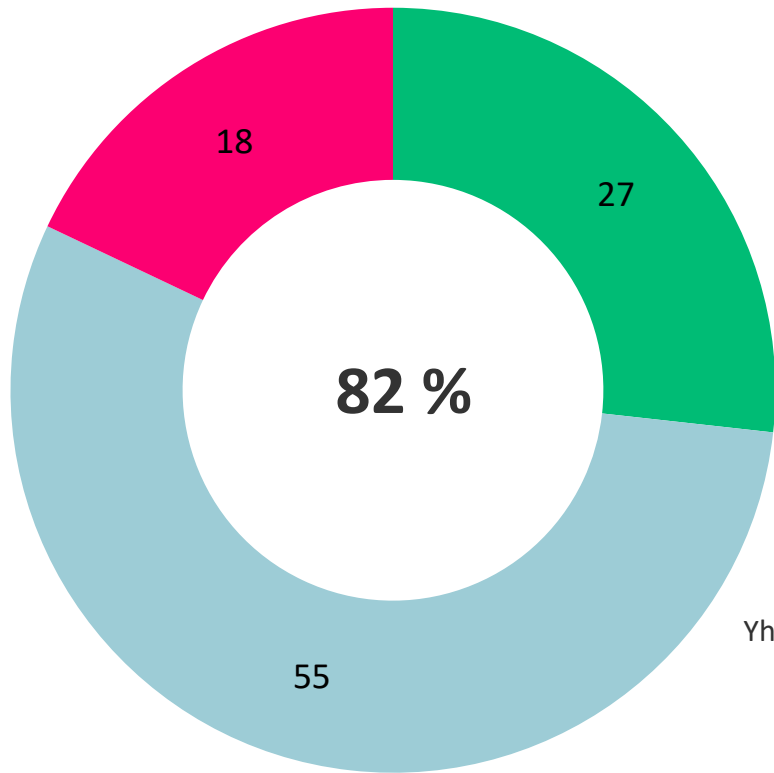
Etäisyys hankkeesta

(Kysytty jos ei kannata eikä vastusta tai vastustaa hanketta)

Sakatin hanke on tuttu 82 prosentille kuntalaisista

Sakatti

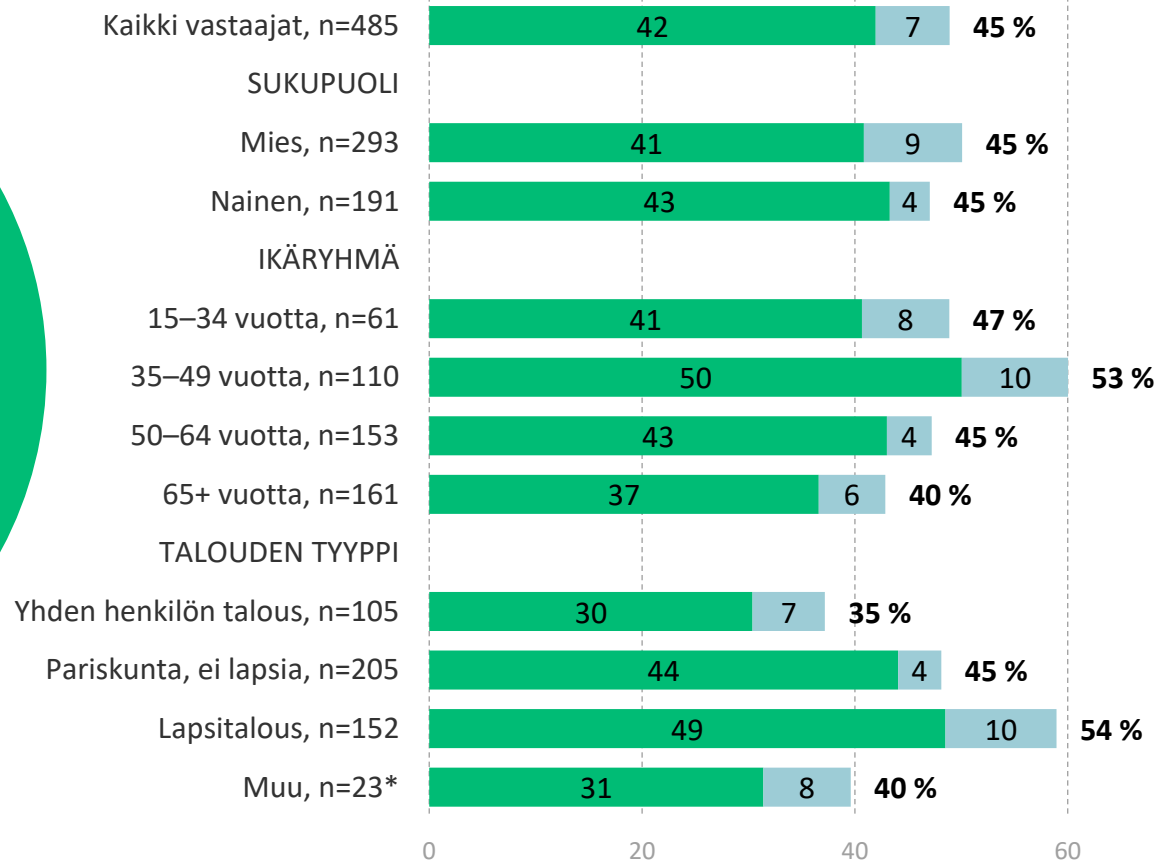
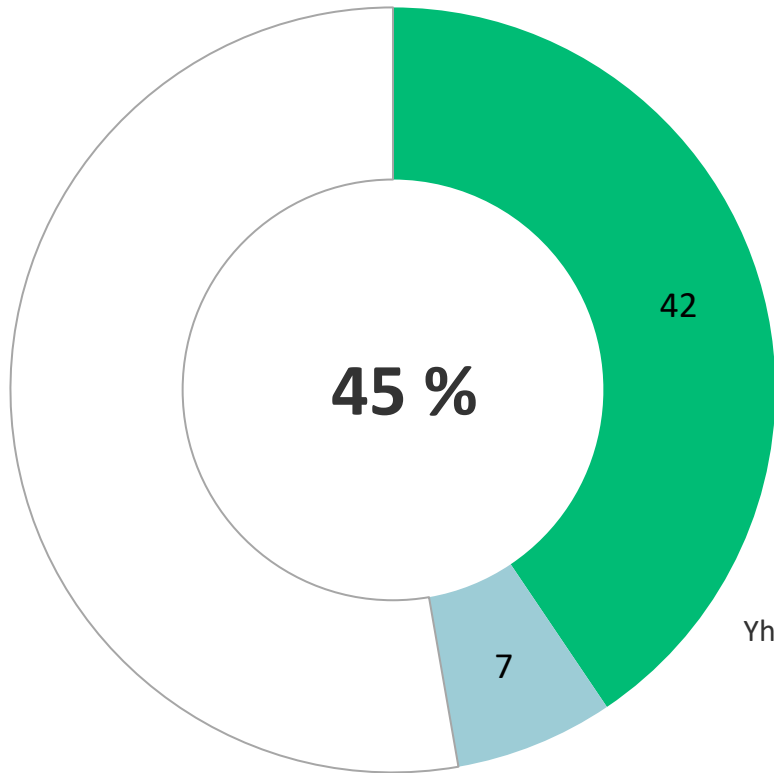

45 prosenttia käyttää Sakatin aluetta

Käytätkö tai harjoitatko toimintaa hankealueilla tai niiden läheisyydessä? Sakatti

■ Vapaa-aikana (esim. marjastus, kalastus, retkeily, kelkkailu yms)
 ■ Elinkeinona (esim. porotalous/matkailu/metsätalous yms)

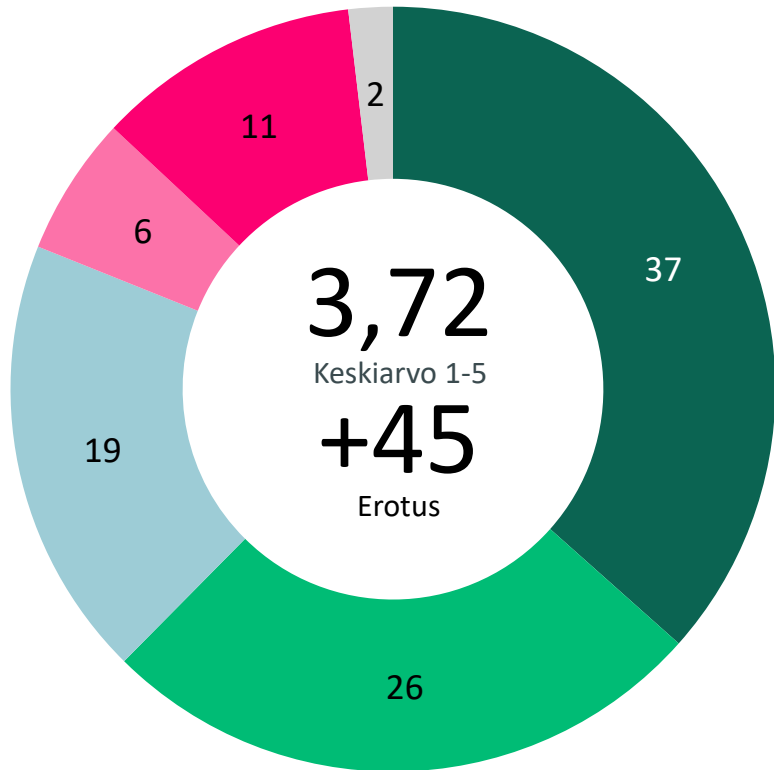
Käyttää

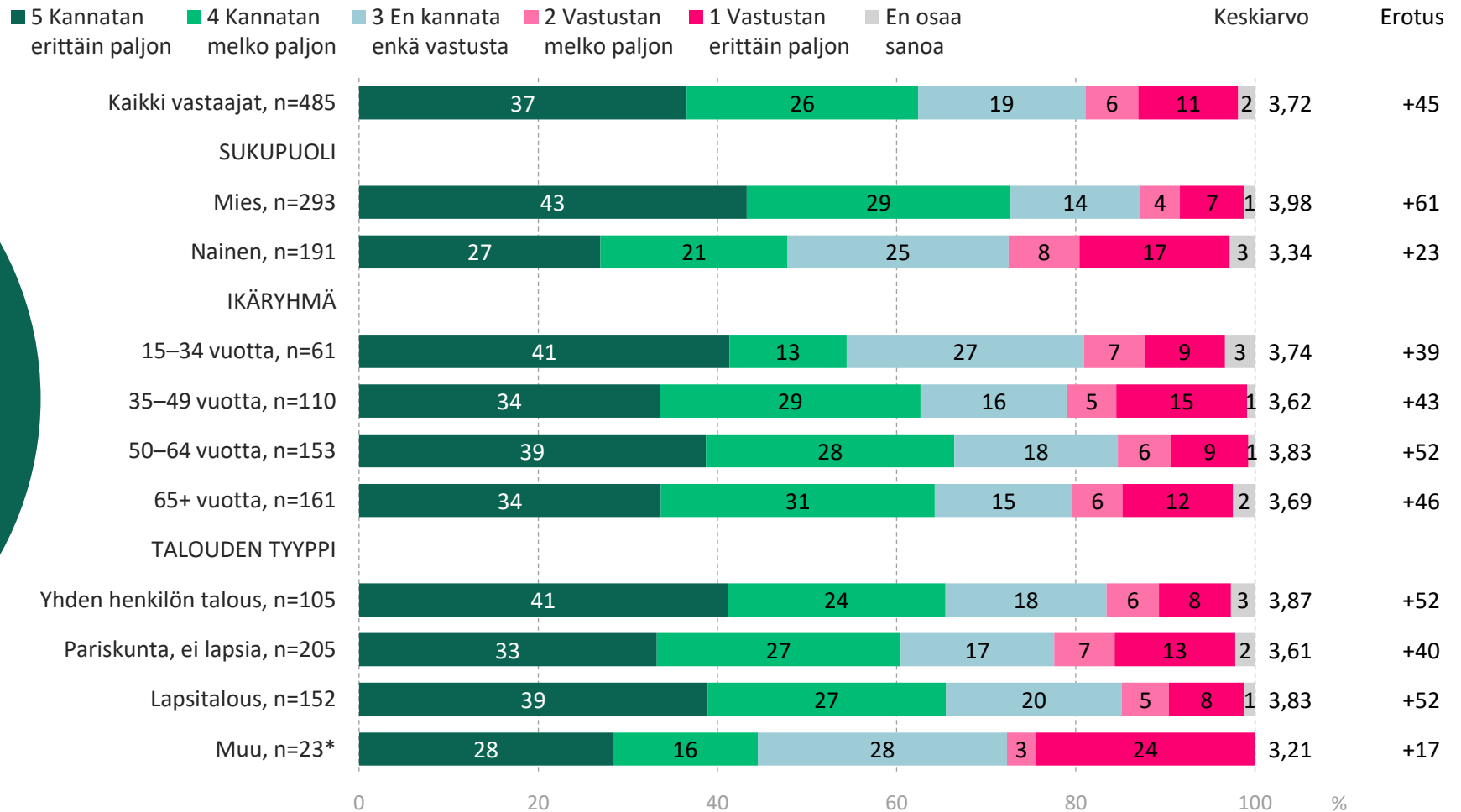
63 prosenttia kannattaa Sakatin hanketta

Kaikki asiat huomioiden, missä määrin kannatat tai vastustat tätä hanketta?

Sakatti

Tuntee hankkeen, n=485

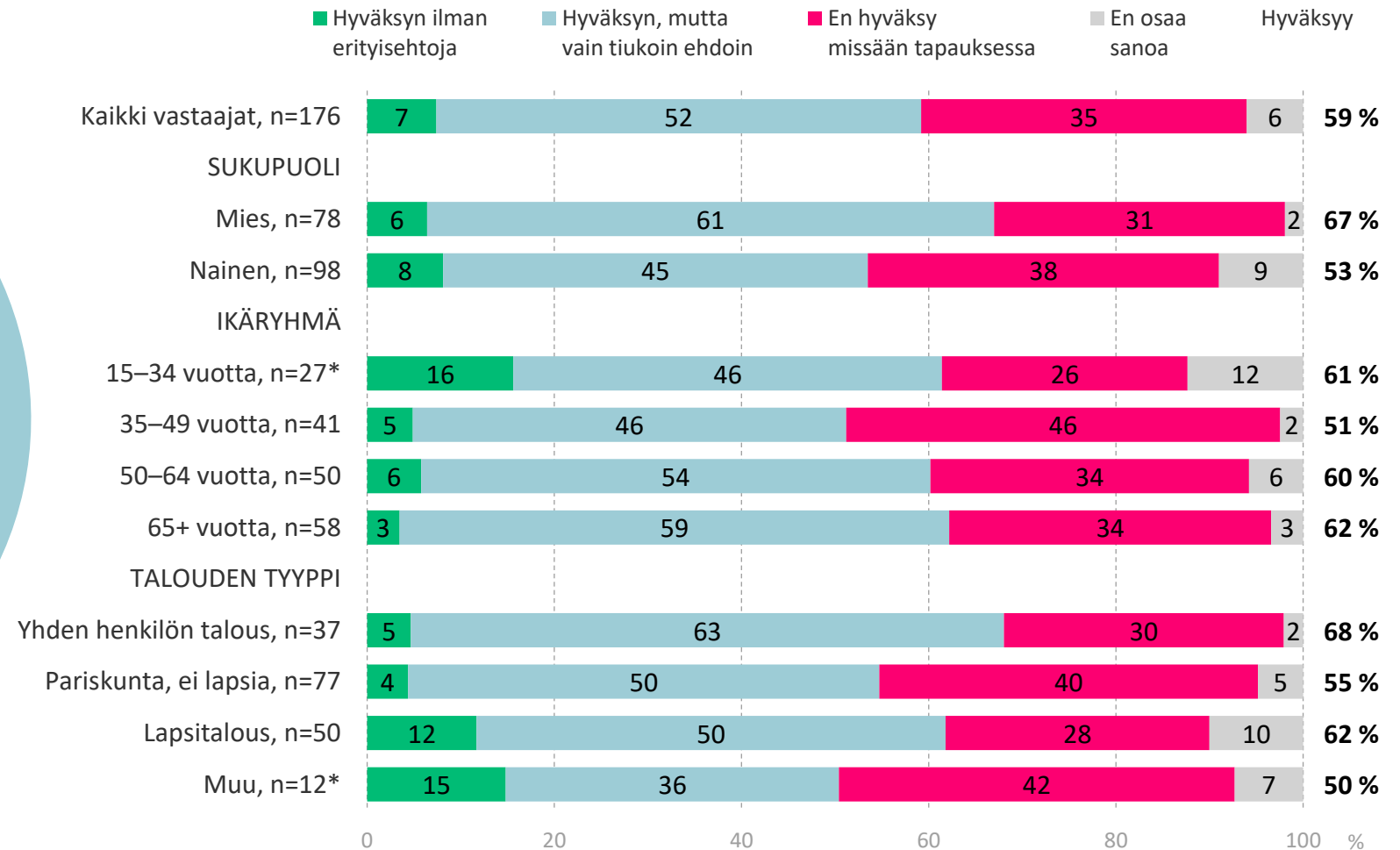
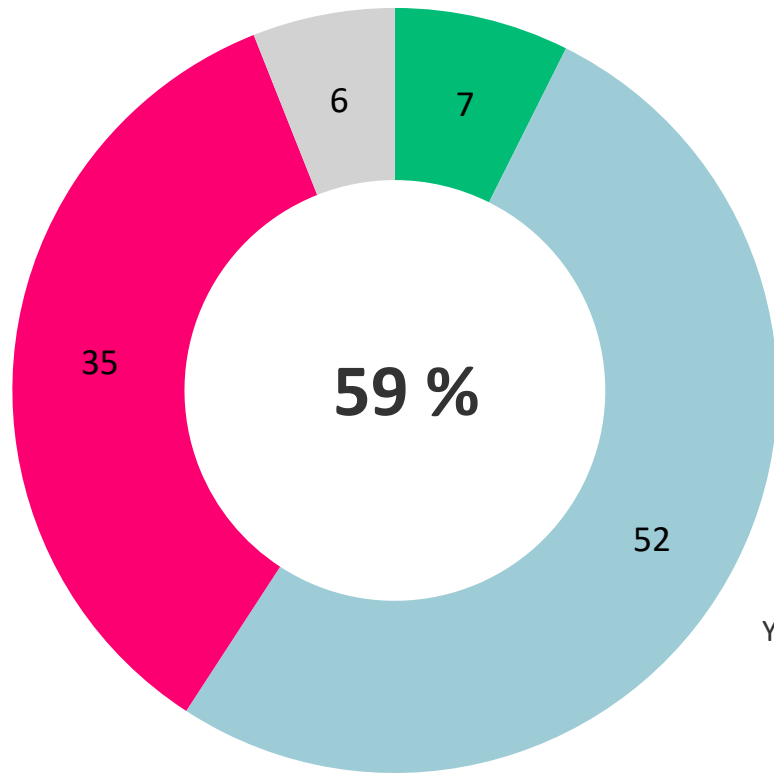

*) alhainen vastaajamäärä (n < 30), tulokset suuntaa-antavia

Heistä, jotka eivät varsinaisesti kannata Sakattia, iso osa hyväksyy sen tietyin ehdoin

Miten suhtaudut hankkeeseen, jos se saa viranomaisilta asianmukaiset luvat?

Sakatti

Ei kannata hanketta/ suhtautuu siihen neutraalisti/ ei osaa sanoa, n=176

*) alhainen vastaajamäärä (n < 30), tulokset suuntaa-antavia

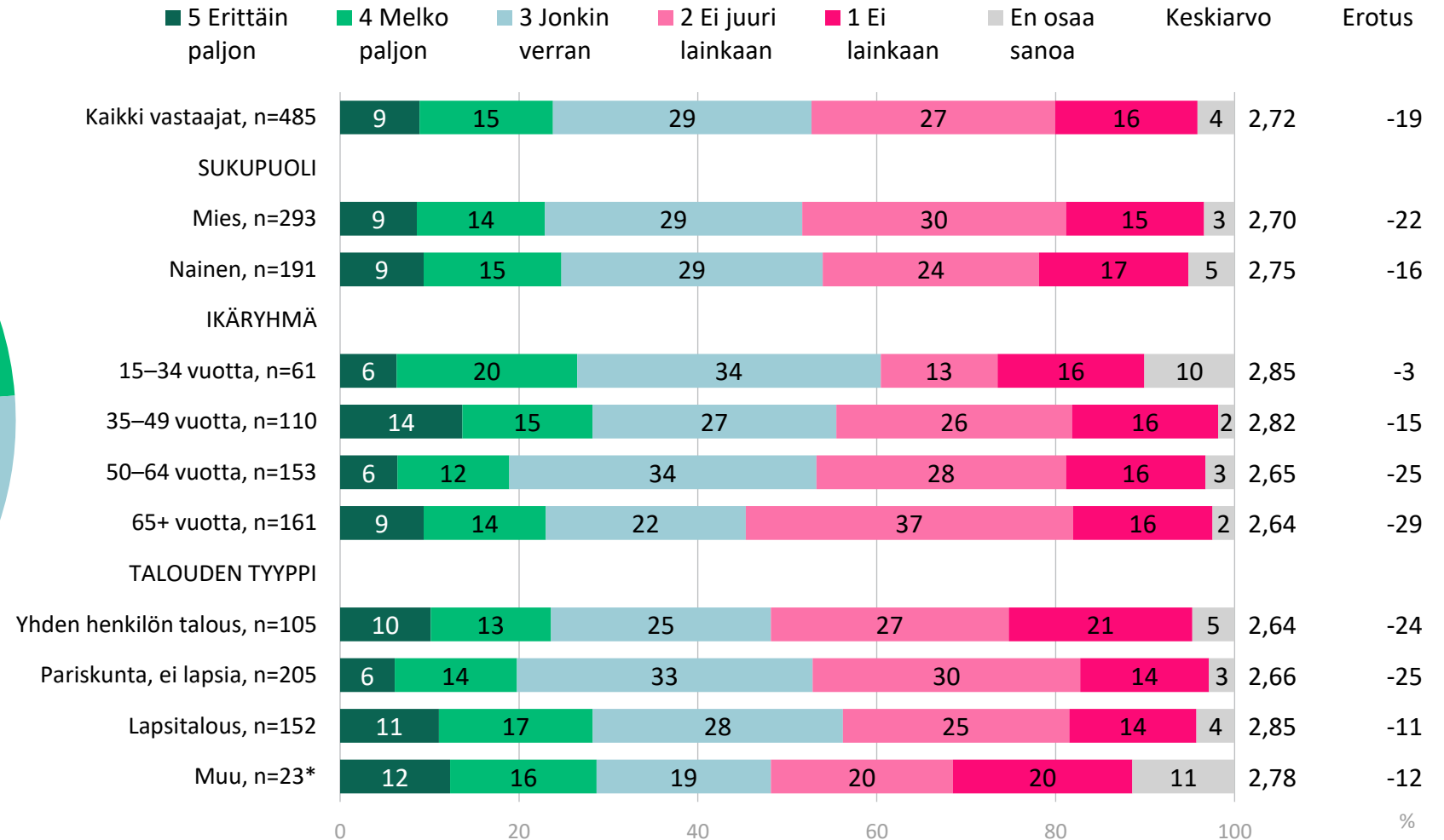
Sakatti vaikuttaisi paljon joka neljäs arkeen

Kuinka paljon hanke vaikuttaisi omaan arkeesi tai elinympäristöösi?

Sakatti

Tuntee hankkeen, n=485

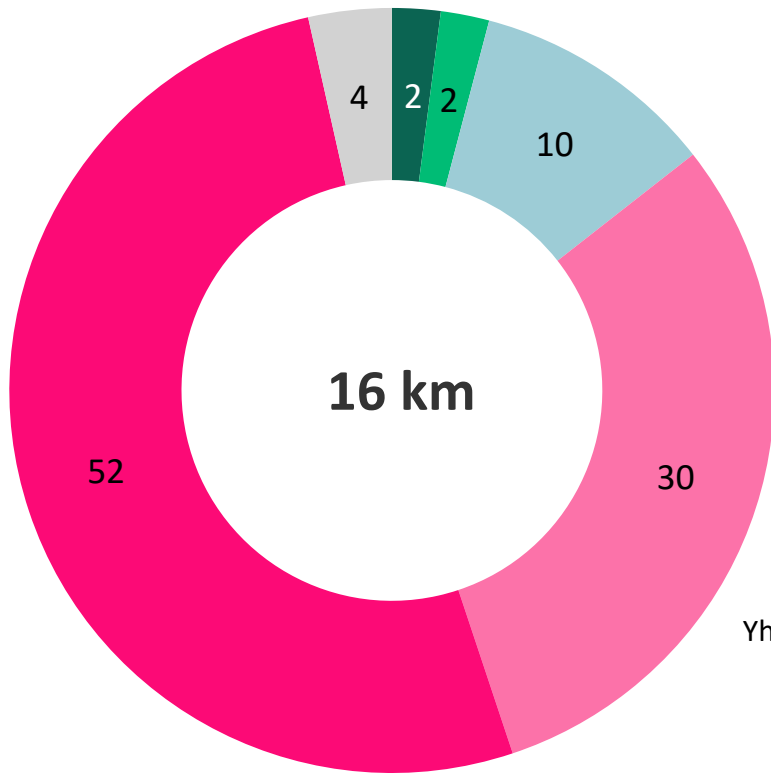

*) alhainen vastaajamäärä (n < 30), tulokset suuntaa-antavia

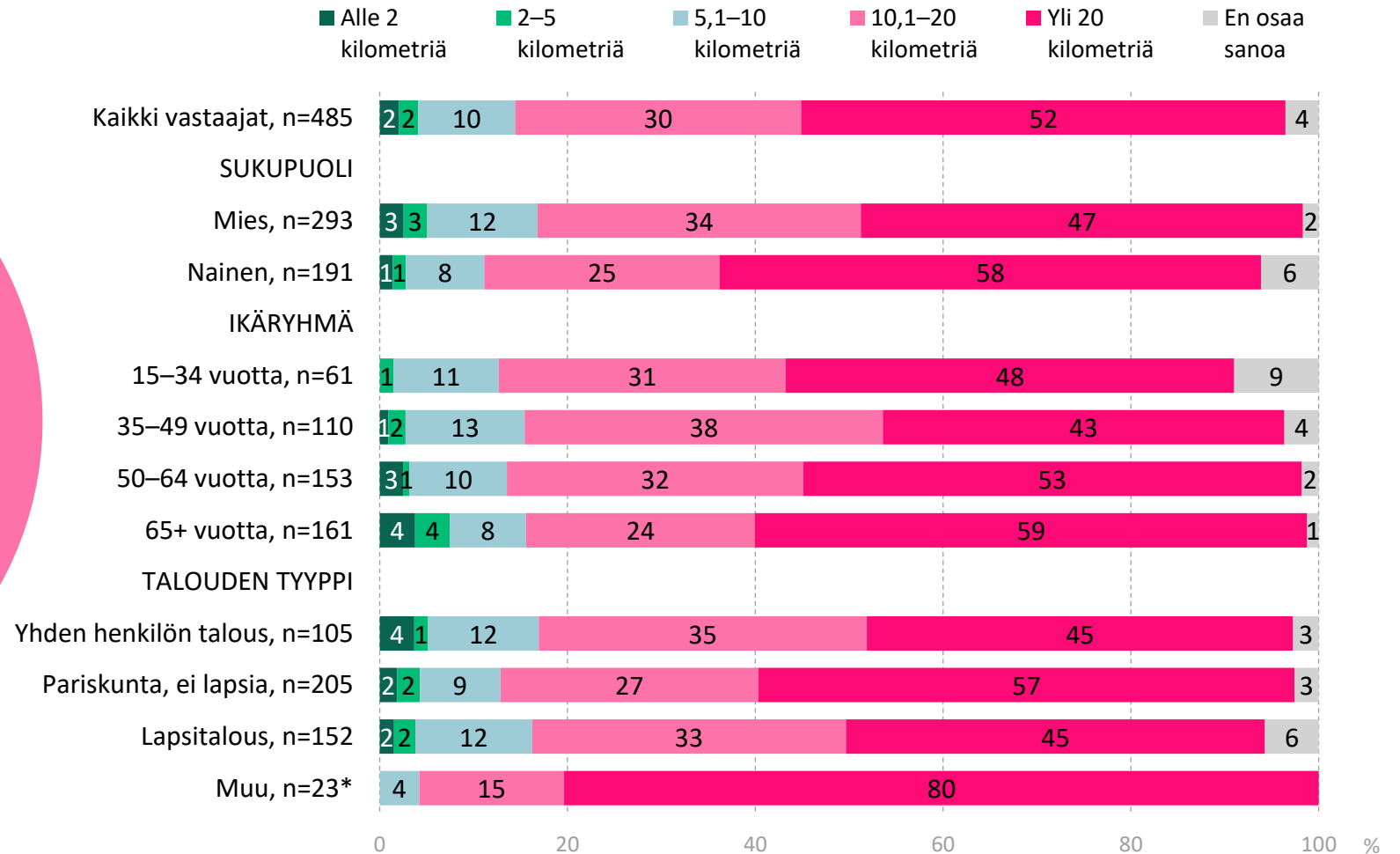
Suurin osa vastaajista asuu kaukana Sakatista

Kuinka kaukana hankkeen alueelta vakituinen asuntosi sijaitsee?

Sakatti

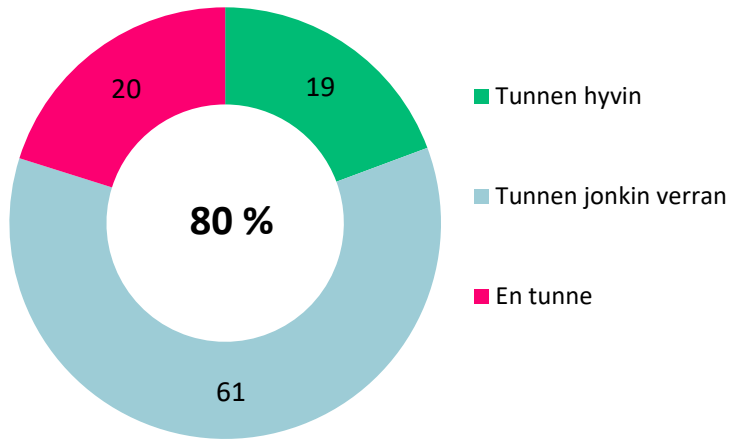
16 km

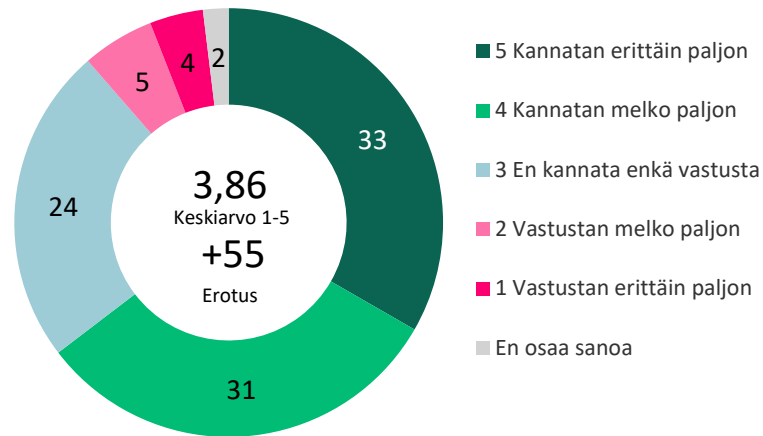
**Malminetsintä yleensä
80 % kuntalaisista tuntee**

Keskeiset tulokset Malminetsintä yleisesti

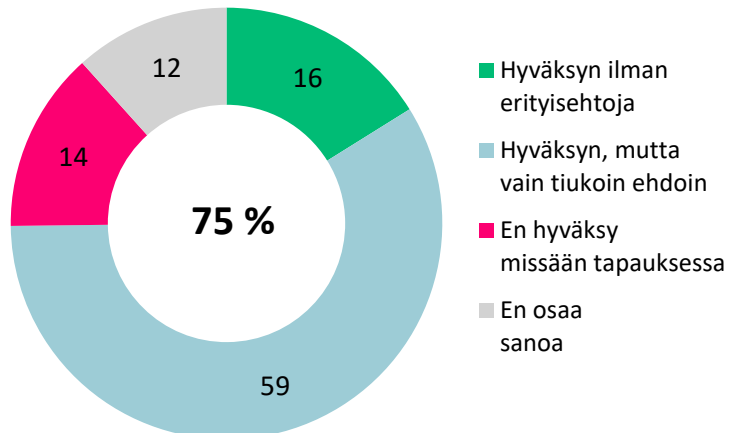
Tunnettuus

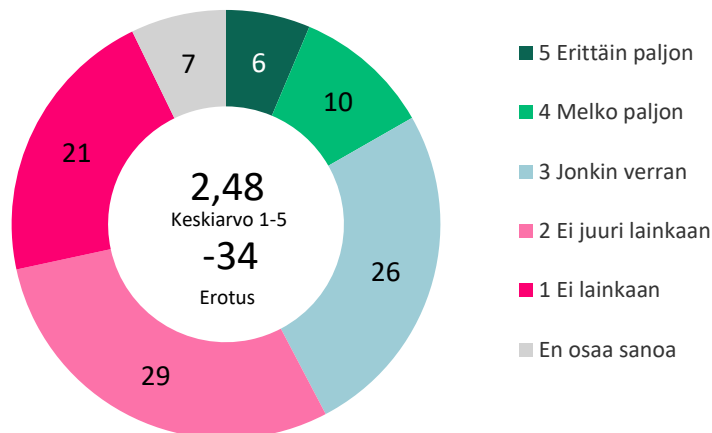
Kannatus

Suhtautuminen, jos saa viranomaisilta
asianmukaiset luvat

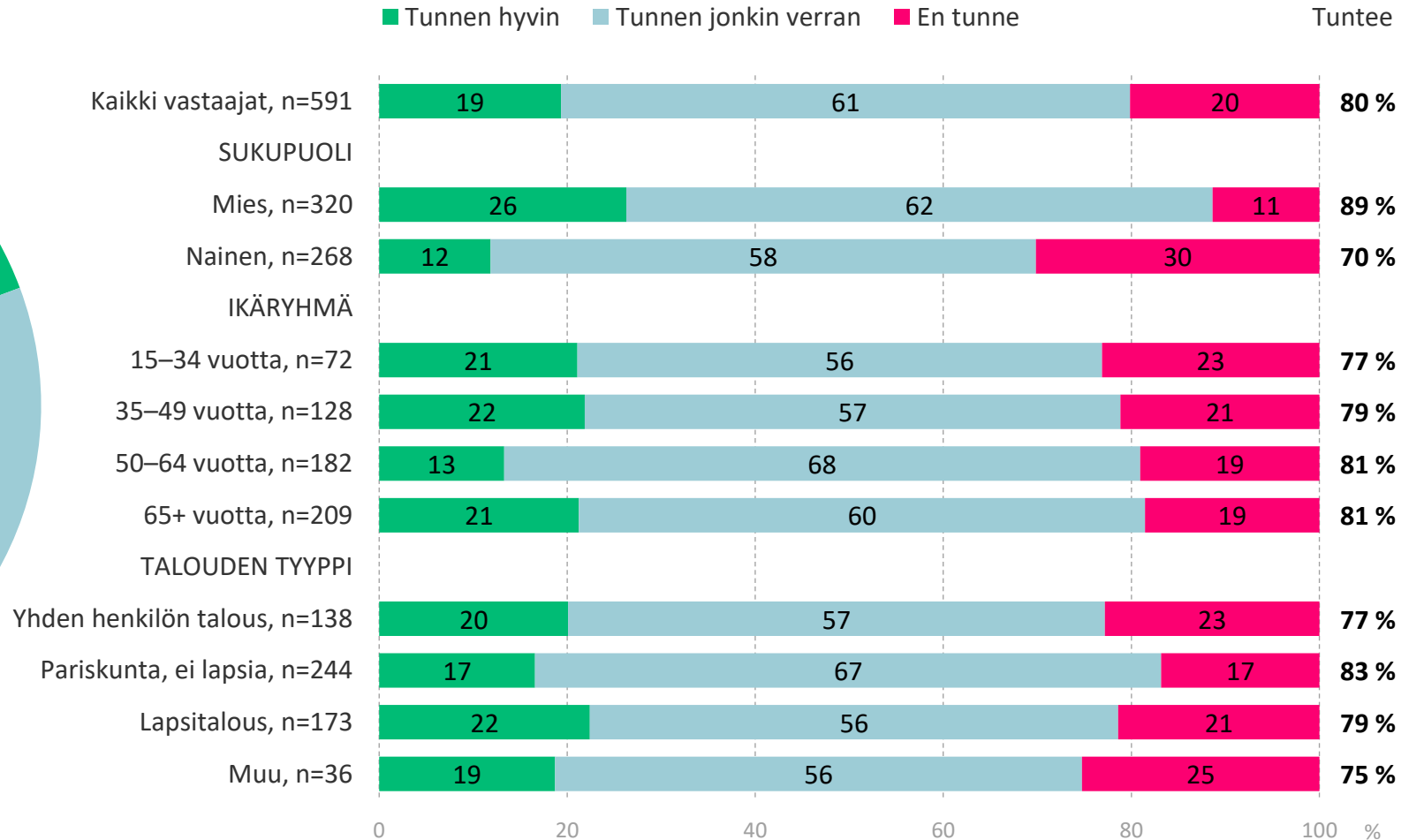
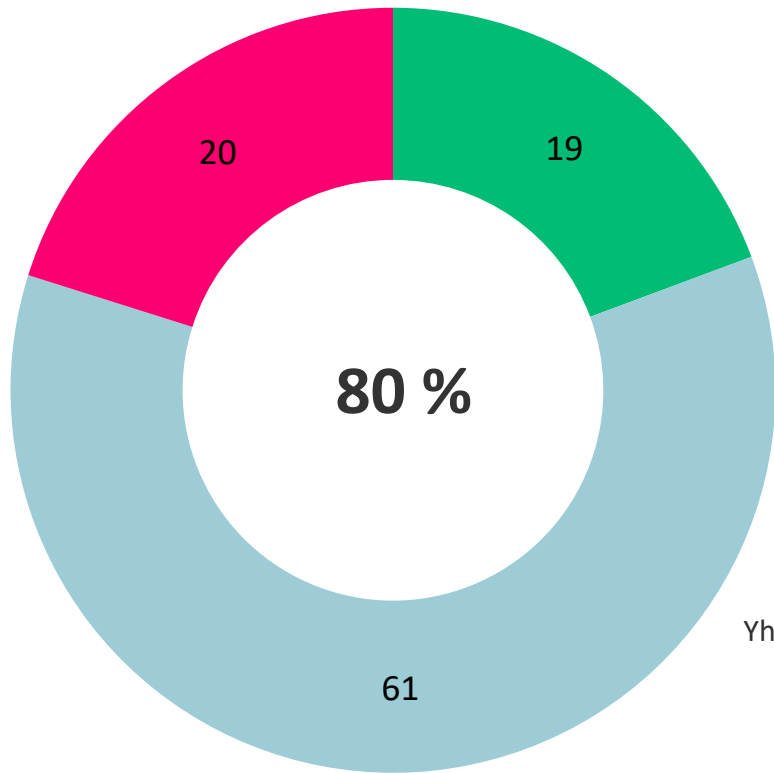
Vaikutus omaan arkeen

(Kysytty jos ei kannata eikä vastusta tai vastustaa hanketta)

Malminetsintä on tuttu 80 prosentille kuntalaisista

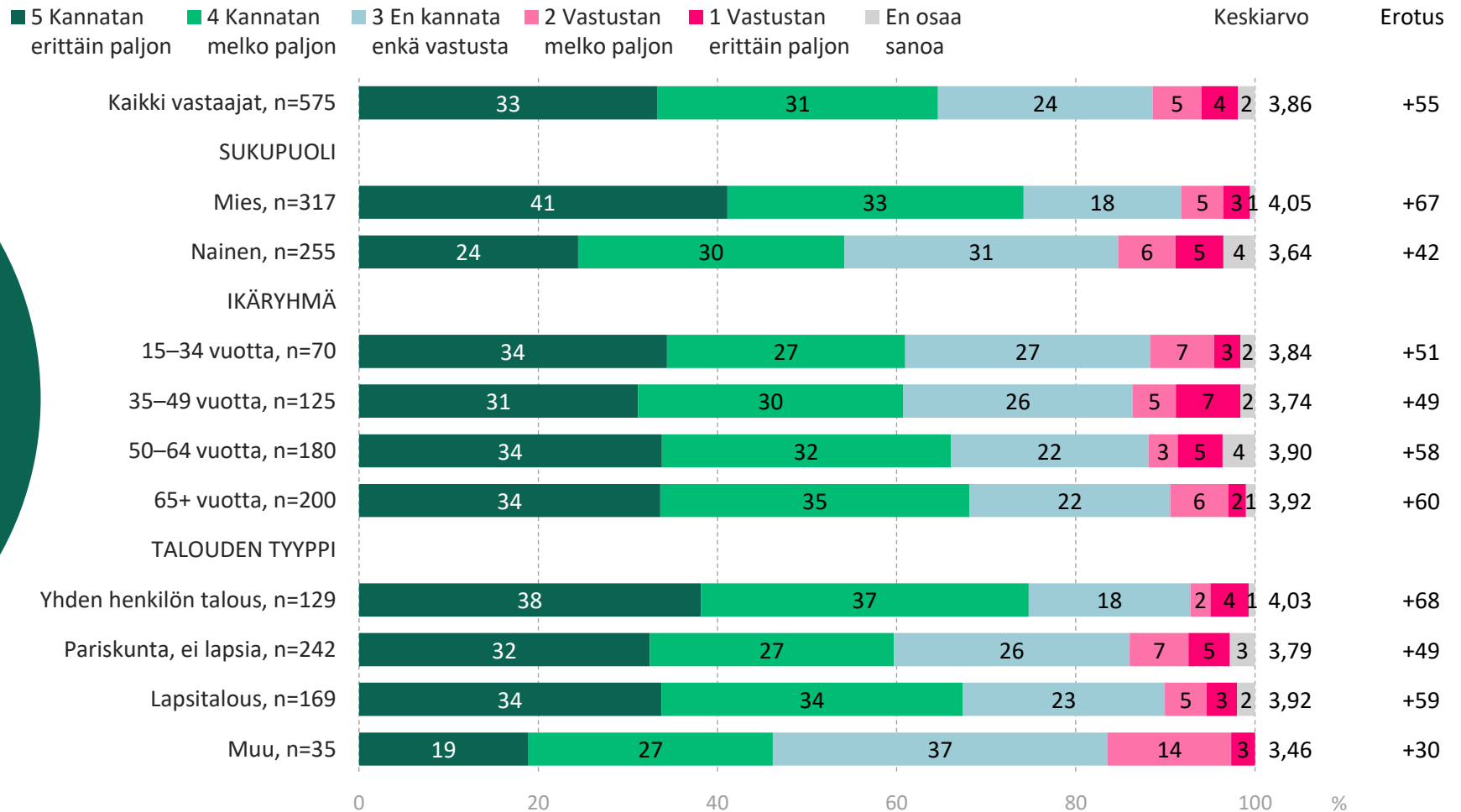
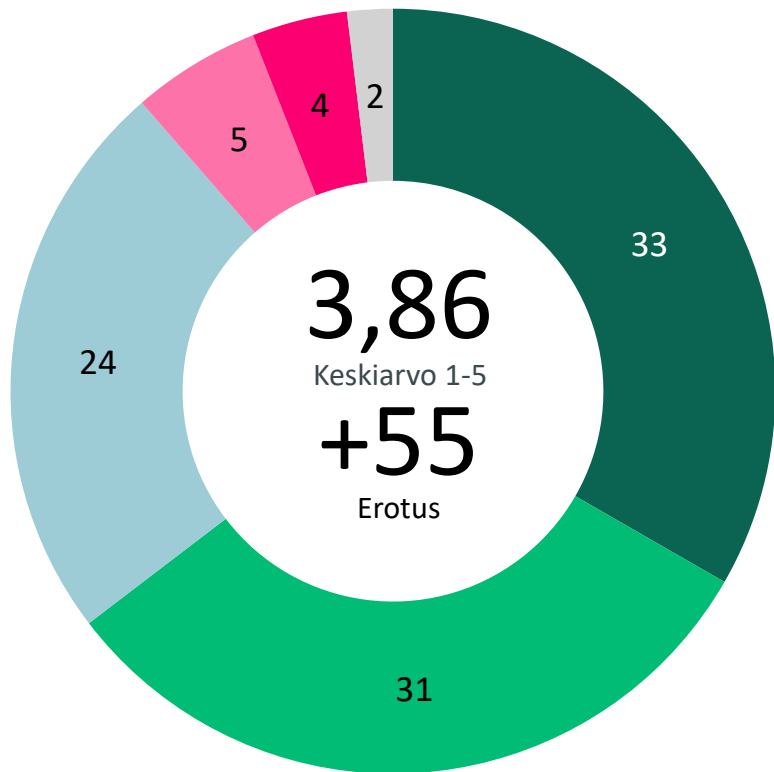
Malminetsintä yleisesti

64 prosenttia kannattaa yleensä malminetsintää

Kaikki asiat huomioiden, missä määrin kannatat tai vastustat tätä hanketta?

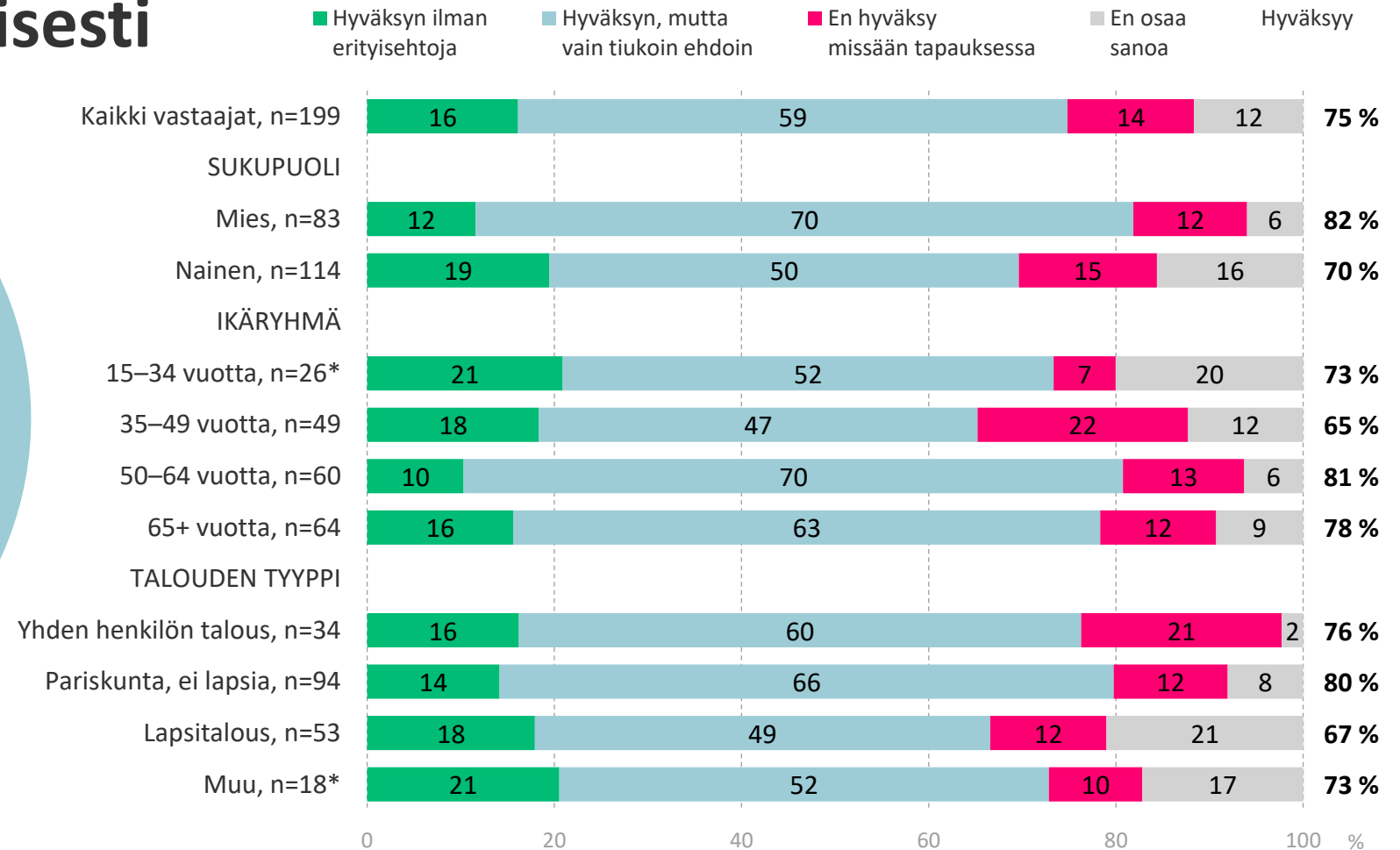
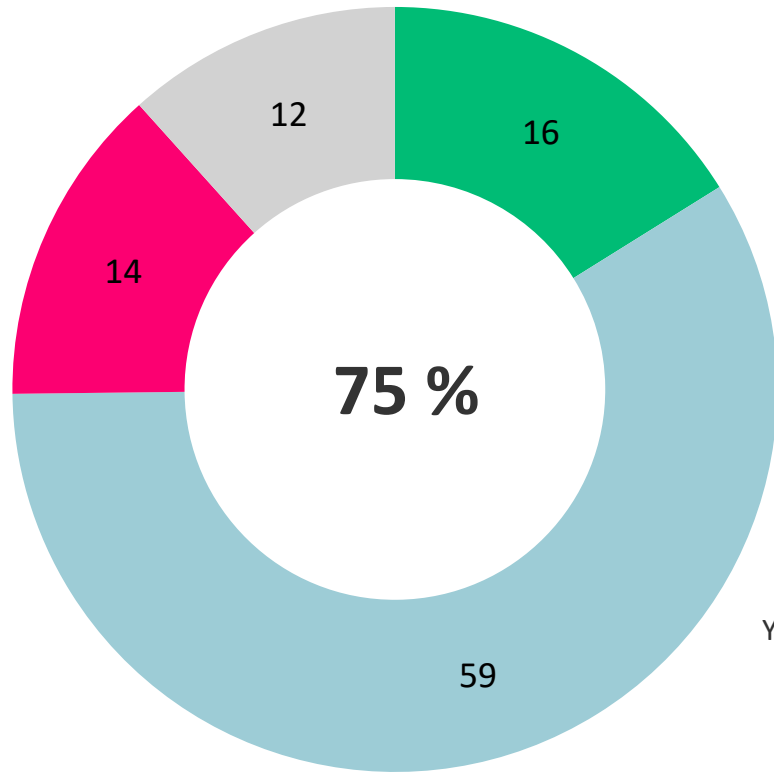
Malminetsintä yleisesti

Heistä, jotka eivät varsinaisesti kannata malminetsintää, iso osa hyväksyy sen tietyin ehdoin

Miten suhtaudut hankkeeseen, jos se saa viranomaisilta asianmukaiset luvat?

Malminetsintä yleisesti

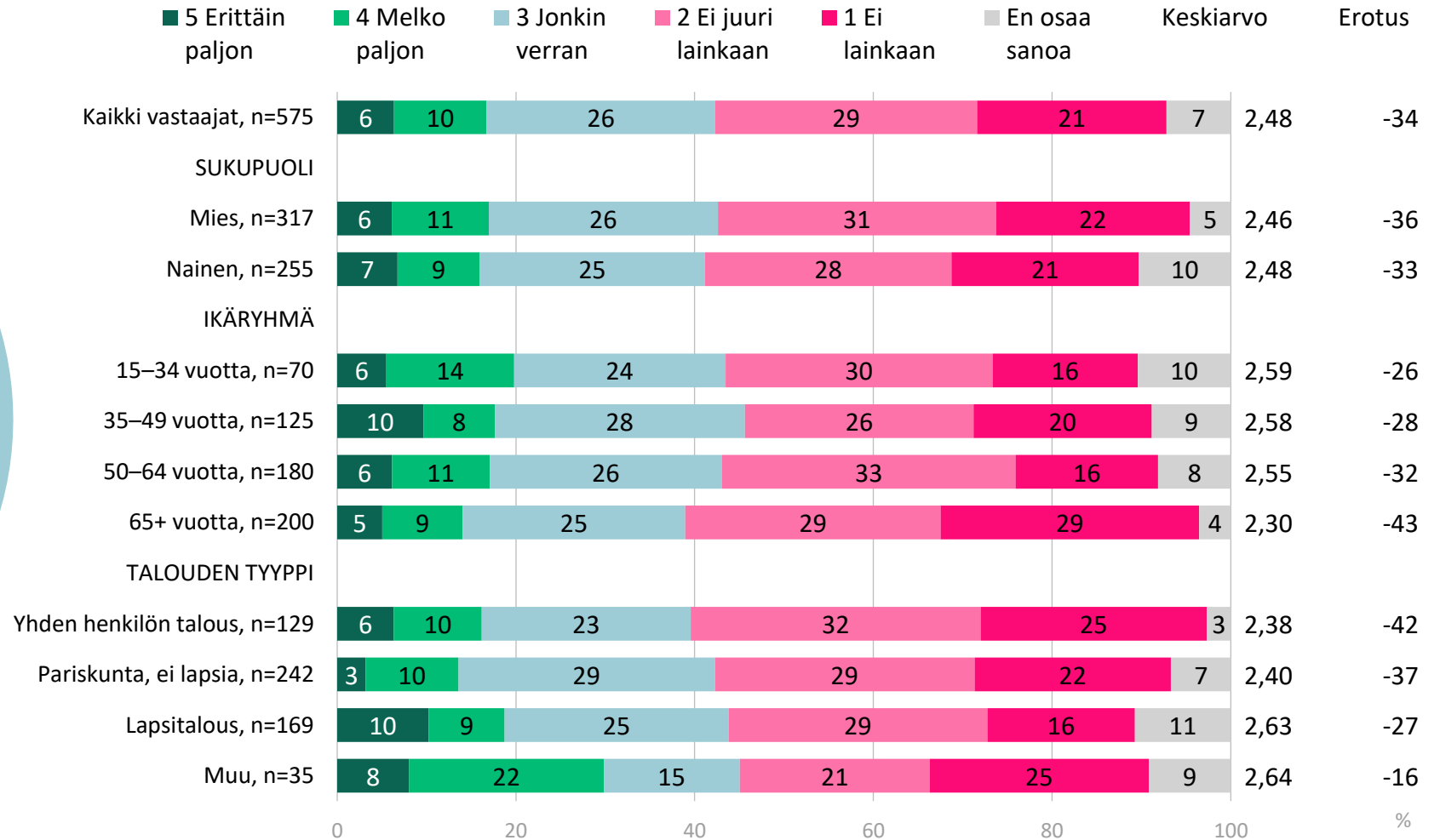
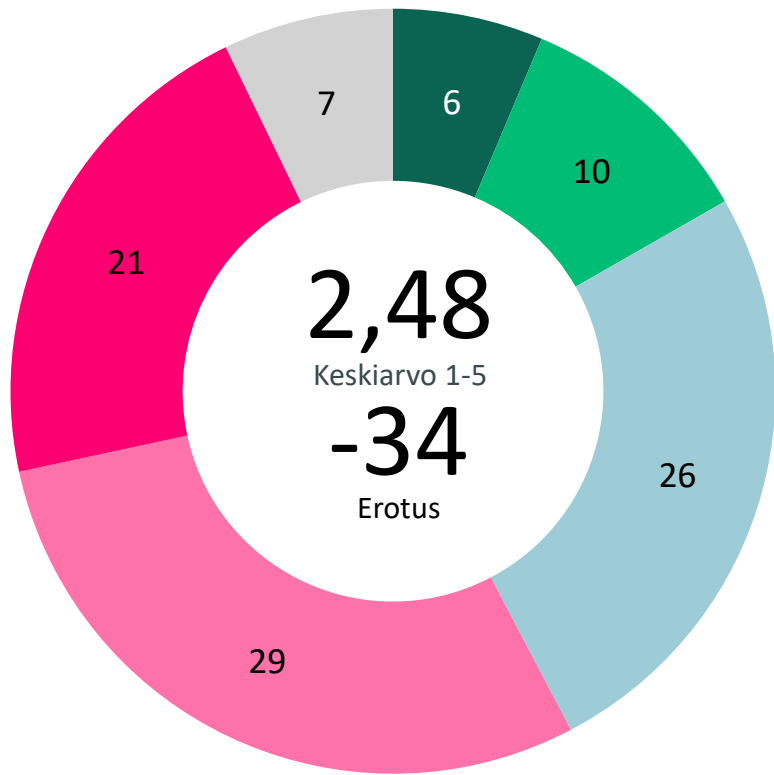
Ei kannata hanketta/ suhtautuu siihen neutraalisti/ ei osaa sanoa, n=199

*) alhainen vastaajamäärä (n < 30), tulokset suuntaa-antavia

Malminetsintä vaikuttaisi paljon alle viidesosan arkeen

Kuinka paljon hanke vaikuttaisi omaan arkeesi tai elinympäristöösi?

Malminetsintä yleisesti

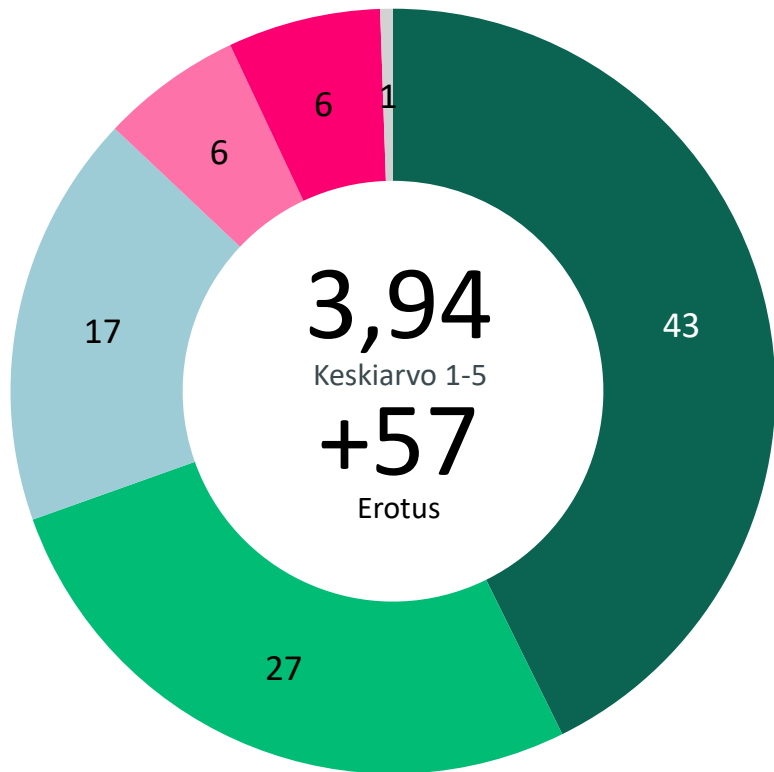

70 % kuntalaisista kannattaa yleisesti kaivoshankkeita Sodankylässä

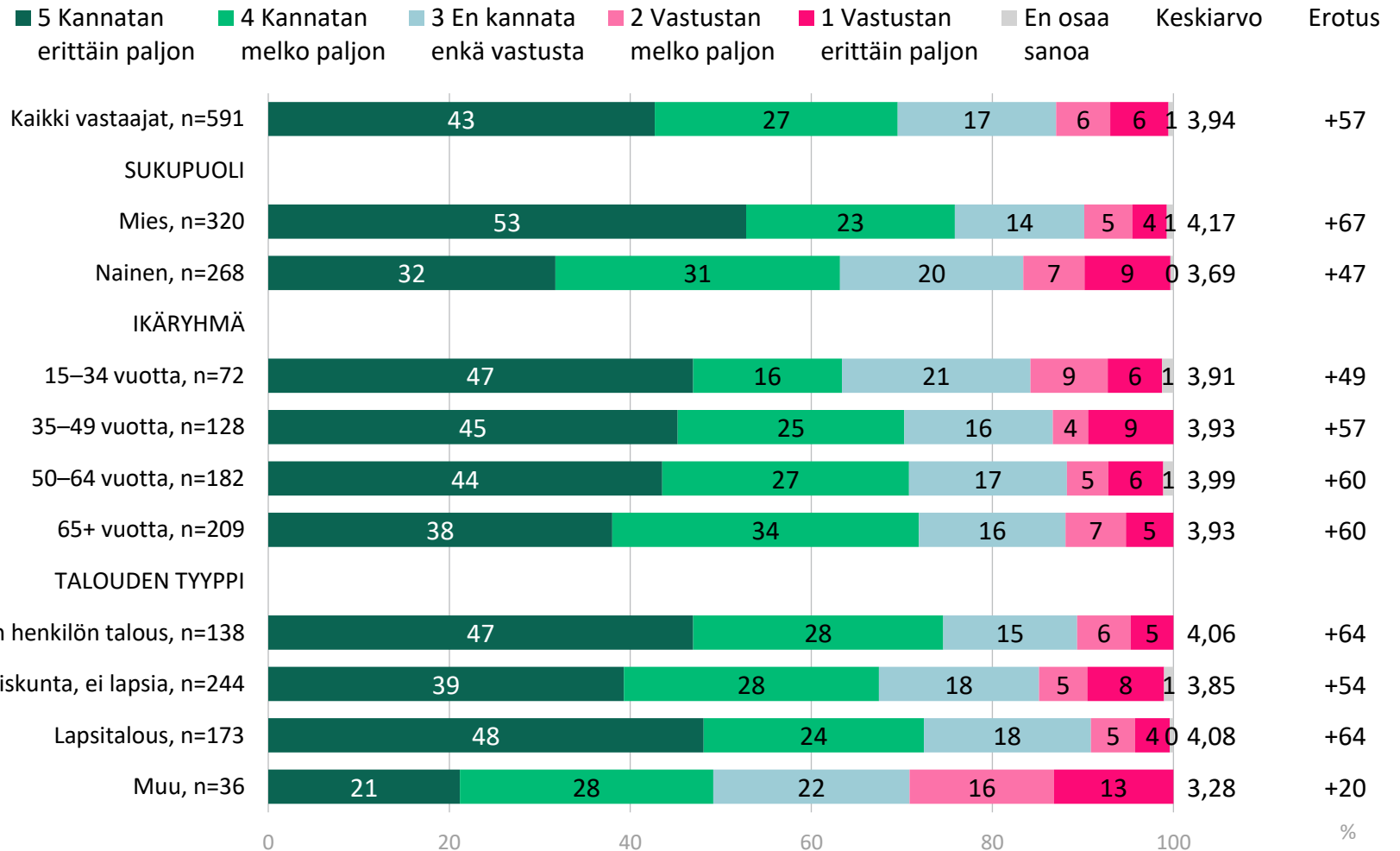
Kunnan tulisikin kuntalaisten mielestä ennemmin edistää (84 %) kuin vastustaa (12 %) hankkeita

- Miehet kannattavat hankkeita useammin kuin naiset
- Ikäryhmien välillä ei suuria eroja ole
- 83 prosenttia heistä, jotka ovat mielestään hyvin perehtyneitä hyötyihin ja haittoihin, kannattavat yleisesti kaivoshankkeita Sodankylässä. Mitä vähemmän asiaan ollaan perehdytty sitä neutraalimpaa on suhtautuminen. Vastustajien osuudet ovat suunnilleen yhtä suuria sekä hyvin perehtyneillä että vähemmän perehtyneillä.

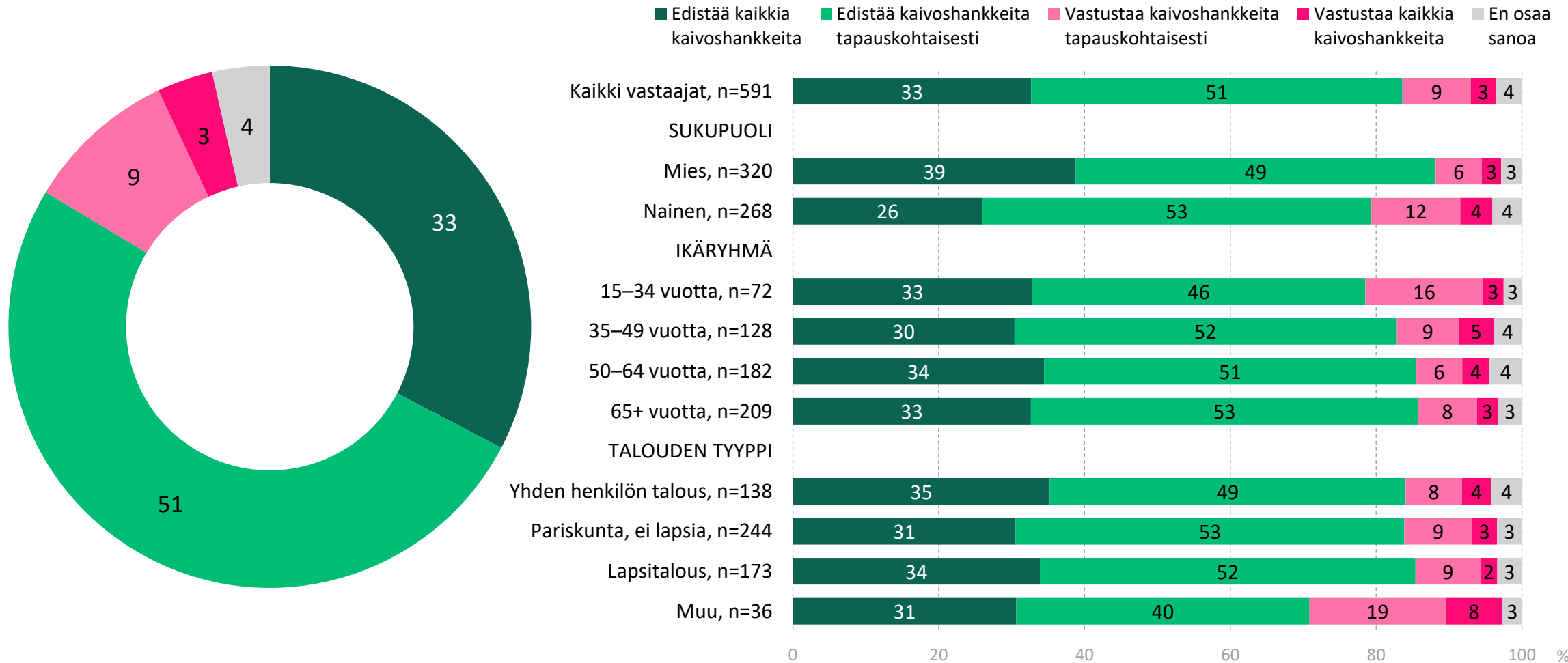
70 prosenttia kuntalaisista kannattaa kaivoshankkeita Sodankylässä yleisesti

Kaikki vastaajat, n=591

84 prosenttia kuntalaisista on sitä mieltä, että Sodankylän kunnan pitäisi edistää kaivoshankkeita

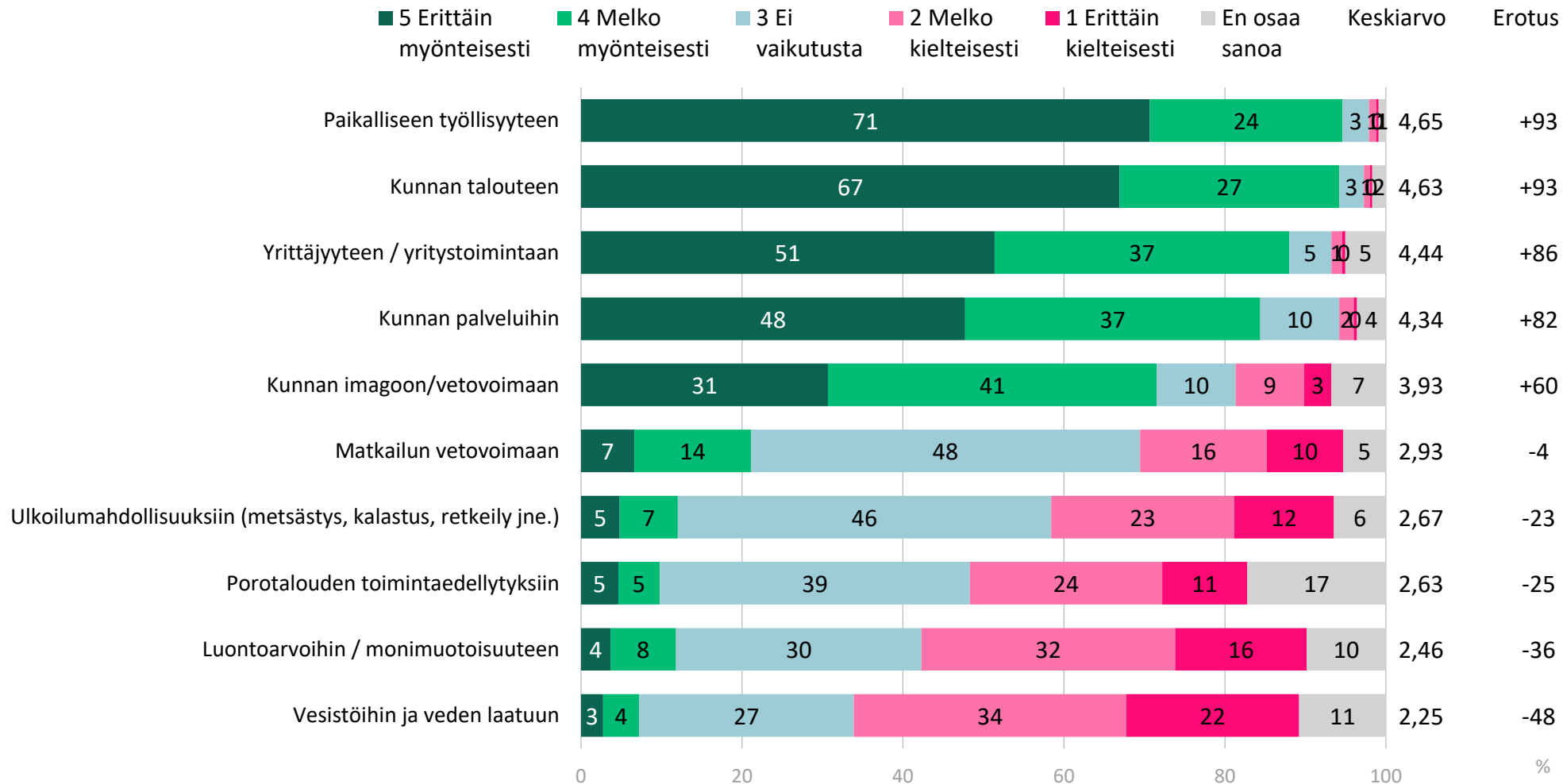

Kaivoshankkeella merkittäviä myönteisiä talousvaikutuksia.

Vaikutukset luontoon nähdään useammin kielteisenä.

- Kaikista vastaajista valtaosa, että kaivoksilla on myönteinen vaikutus paikalliseen työllisyyteen (95 %), talouteen (94 %), yritystoimintaan (88 %), kunnan palveluihin (84 %) ja kunnan imagoon/vetovoimaan (72 %).
- Huolet liittyvät useimmin vesistövaikutuksiin, joihin kaivostoiminta vaikuttaa useammin kielteisesti kuin myönteisesti (56 % vs. 7 %), luontoarvoihin ja monimuotoisuuteen (48 % vs. 12 %), porotalouden toimintaedellytyksiin (35 % vs. 10 %) sekä ulkoilumahdollisuuksiin (35 % vs. 12 %). Melko iso osa kuntalaisista pohtii näiden asioiden osalta myös sitä, ettei kaivostoiminnalla ole näissä myönteistä eikä kielteistä vaikutusta (27 % vesistöjen osalta – 46 % ulkoilumahdollisuuksien osalta). Lisäksi noin puolet (48 %) kuntalaisista kokee, että kaivoksilla ei ole vaikutusta matkailun vetovoimaan.
- Miesten näkemykset ovat kaikissa asioissa hieman naisten näkemyksiä kaivosmyönteisempiä, ikäryhmien välillä ei suuria eroja ole.
- Mitä enemmän perehtyneitä kaivoshankkeiden hyötyihin ja haittoihin ollaan, sitä useammin mielipide on kaivosmyönteinen.

Kaivoshankkeilla nähdään yleisesti merkittäviä vaikutuksia Sodankylän kuntatalouteen ja kunnan vetovoimaan. Erityisesti luontovaikutukset arveluttavat.

Kaivoshankkeilla nähdään yleisesti merkittäviä vaikutuksia Sodankylän kuntatalouteen ja kunnan vetovoimaan. Erityisesti luontovaikutukset arveluttavat.

	Kaikki vastaajat, n=591	SUKUPUOLI		IKÄRYHMÄ				TALOUDEN TYYPPI			
		Mies, n=320	Nainen, n=268	15–34 vuotta, n=72	35–49 vuotta, n=128	50–64 vuotta, n=182	65+ vuotta, n=209	Yhden henkilön talous, n=138	Pariskunta, ei lapsia, n=244	Lapsitalous, n=173	Muu, n=36
Paikalliseen työllisyyteen	4,65	4,72	4,59	4,65	4,73	4,66	4,60	4,67	4,66	4,71	4,28
Kunnan talouteen	4,63	4,70	4,54	4,66	4,71	4,64	4,54	4,66	4,58	4,71	4,33
Yrittäjyyteen / yritystoimintaan	4,44	4,53	4,35	4,40	4,57	4,47	4,38	4,45	4,44	4,50	4,20
Kunnan palveluihin	4,34	4,42	4,25	4,40	4,44	4,31	4,28	4,31	4,30	4,46	4,12
Kunnan imagoon/vetovoimaan	3,93	4,02	3,84	3,90	3,97	3,93	3,93	3,99	3,86	4,05	3,61
Matkailun vetovoimaan	2,93	2,95	2,90	2,92	3,04	2,84	2,93	3,00	2,77	3,15	2,56
Ulkoilumahdollisuuksiin (metsästys, kalastus, retkeily jne.)	2,67	2,75	2,58	2,58	2,64	2,69	2,73	2,79	2,60	2,73	2,42
Porotalouden toimintaedellytyksiin	2,63	2,78	2,44	2,51	2,67	2,61	2,69	2,73	2,54	2,70	2,45
Luontoarvoihin / monimuotoisuuteen	2,46	2,63	2,26	2,25	2,45	2,50	2,57	2,55	2,48	2,42	2,20
Vesistöihin ja veden laatuun	2,25	2,35	2,12	2,16	2,29	2,26	2,27	2,33	2,20	2,29	2,06

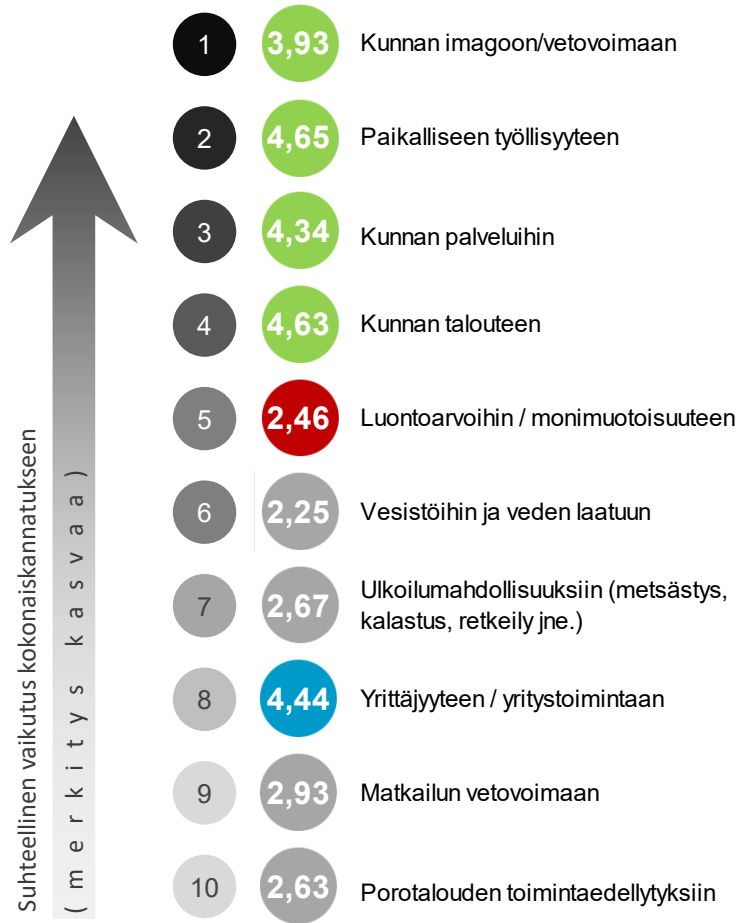

n=kaikki vastaajat

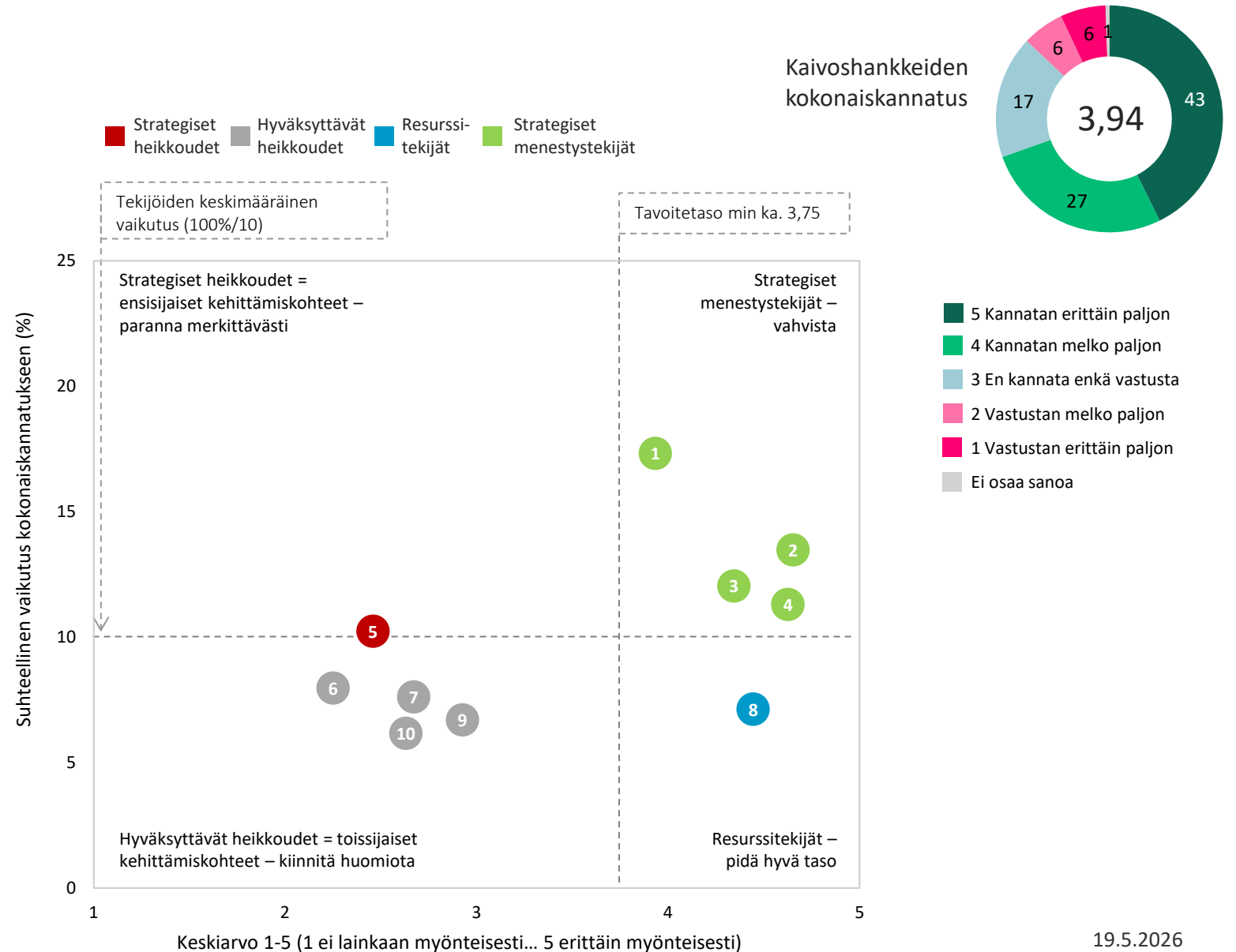
Voimakkaimmin kaivoshankkeiden kannatukseen vaikuttaa se, millaisena koetaan niiden merkitys kunnan vetovoimaan

- Esitetystä asioista laskettiin tilastollisin menetelmin (regressioanalyysi) niiden vaikutus annettuun arvioon kaivostoiminnan yleiseen kannatukseen.
- Menetelmä asettaa tutkitut asiat suhteelliseen järjestykseen sen mukaan, millainen vaikutus asioilla on. Eli mikä on merkityksellisempää verrattuna toiseen asiaan. Analyysi ei huomioi niitä asioita, joita ei ole kysymyslomakkeella kysytty, joten muillakin asioilla voi olla merkitystä siihen, miten kaivostoimintaa yleensä kannatetaan.
- Kun tähän yhdistetään jokaisen asian kohdalta arvio siitä, vaikuttaako kaivostoiminta kyseiseen asiaan Sodankylässä myönteisesti vai kielteisesti, saadaan asioiden osalta tehtyä swot-analyysi.
- Eniten merkitystä siihen, miten kaivoshankkeisiin suhtaudutaan, on sillä, millaisena kaivoshankkeiden vaikutus kunnan vetovoimaan nähdään, miten kaivoshankkeet vaikuttavat työllisyyteen, kuntapalveluihin ja kuntatalouteen. Kaikki nämä sijoittuvat oikeaan yläkulmaan, jolloin niiden osalta voidaan sanoa, että kaivoshankkeita Sodankylässä kannatetaan, koska kaivoshankkeiden arvellaan toteuttavan erityisesti näitä asioita. Nämä ovat kuntalaisille tärkeitä asioita.
- Kuten aiemmin jo todettiin, huolet liittyvät luontovaikutuksiin. Tämä on myös kuntalaisille tärkeä asia, koska se sijoittuu nelikentässä vasempaan ylälohkoon. Luontovaikutukset ovat siis myös kuntalaisille tärkeitä, ja voisiko sanoa ovat vaakakupin toisella puolella, yhtä tärkeitä kuin esimerkiksi kaivoshankkeiden talousvaikutukset kunnalle.
- Kaikilla tutkituilla asioilla on vähintään hieman vaikutusta kaivoshankkeisiin suhtautumiseen. Mikään tutkittu asia ei ole merkityksetön. Näistä muista asioista kaivoshankkeiden vaikutukset yrittäjyyteen arvioidaan myönteisiksi, mutta se ei nouse merkityksellisimpien asioiden joukkoon nelikentässä.

Kaivoshankkeiden vaikutus niiden kokonaiskannattukseen Sodankylässä

Kaikki vastaajat, n=591

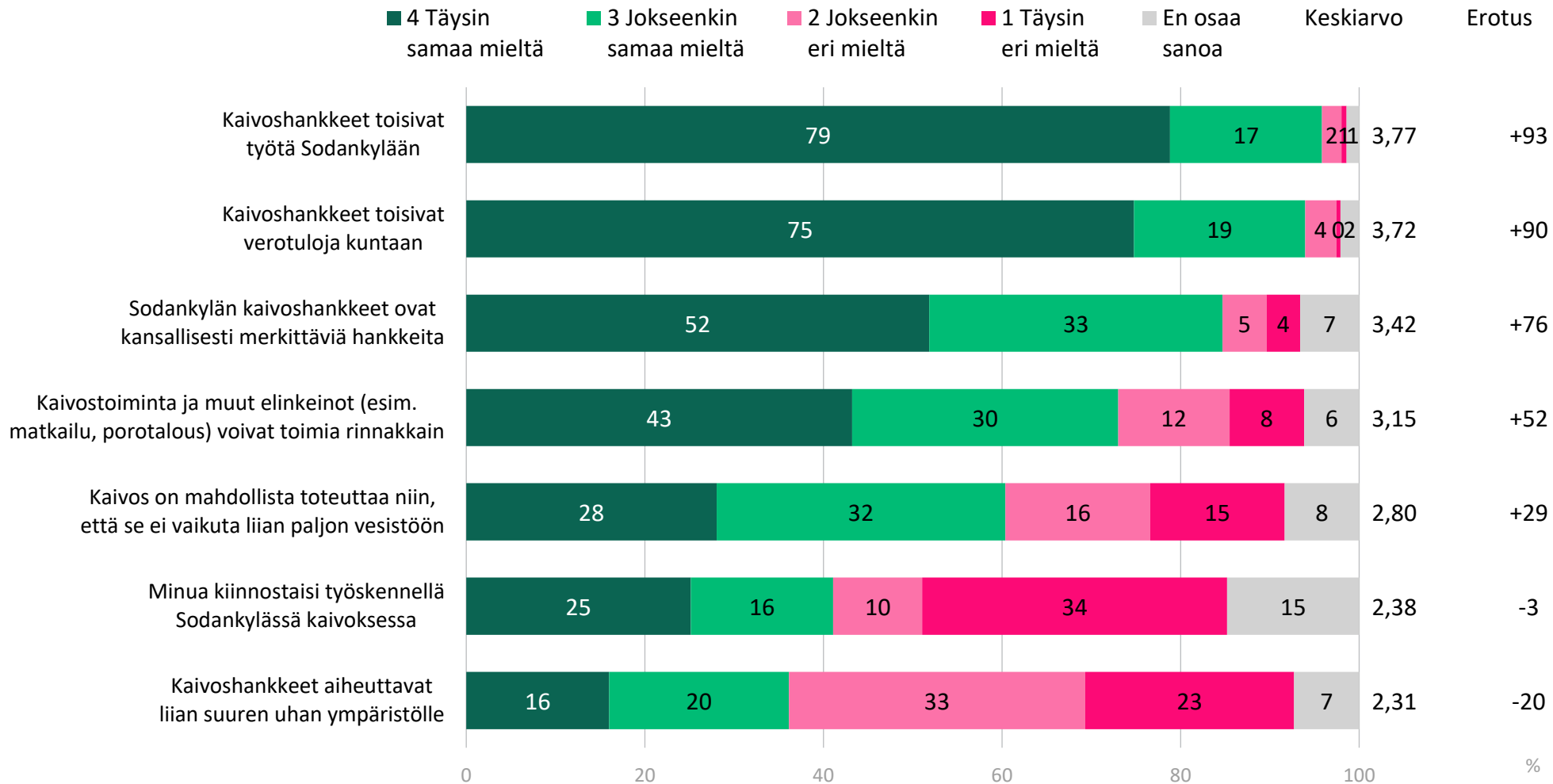

Kaivoshankkeet tuovat erityisesti työpaikkoja ja verotuloja.

Kysymys ympäristöuhista jakaa mielipiteitä.

- Kaivoshankkeiden vaikuttavuutta kysyttiin myös toisella kysymyspatteristolla, tällä kertaa väittämämuotoisena. Kuntalaisia pyydettiin ottamaan kantaa ovatko väittämän kanssa samaa tai eri mieltä.
- Lähes yksimielisesti kaivoshankkeet toisivat Sodankylään työpaikkoja ja verotuloja. Enemmistö kokee ne myös kansallisesti merkittävinä hankkeina, samoin enemmistö näkee, että kaivokset ja muut elinkeinot (esimerkiksi porotalous tai matkailu) voivat toimia rinnakkain, ja myös sen, että vaikutukset vesistöön eivät ole *liian suuria*. Hieman vajaa puolet kuntalaisista olisi kiinnostunut myös työskentelemään kaivoksessa, kun taas saman suuruinen osuus ei ole asiasta kiinnostunut (huom. Ikä, asia kiinnostaa nuorempia ikäryhmiä). Lisäksi lievä enemmistö näkee, ettei uhka ympäristölle ole *liian suuri*. Kolmanneksella on se näkemys, että ympäristöuhat nousevat liian suuriksi.

Kaivoshankkeet toisivat ennen kaikkea työtä ja verotuloja Sodankylään.

Mitä mieltä olet seuraavista kaivostoimintaan liittyvistä väittämistä?

	Kaikki vastaajat, n=591	SUKUPUOLI		IKÄRYHMÄ				TALouden TYYPPI			
		Mies, n=320	Nainen, n=268	15–34 vuotta, n=72	35–49 vuotta, n=128	50–64 vuotta, n=182	65+ vuotta, n=209	Yhden henkilön talous, n=138	Pariskunta, ei lapsia, n=244	Lapsitalous, n=173	Muu, n=36
Kaivoshankkeet toisivat työtä Sodankylään	3,77	3,82	3,71	3,80	3,81	3,75	3,73	3,76	3,76	3,82	3,56
Kaivoshankkeet toisivat verotuloja kuntaan	3,72	3,81	3,63	3,68	3,73	3,72	3,73	3,70	3,70	3,75	3,74
Sodankylän kaivoshankkeet ovat kansallisesti merkittäviä hankkeita	3,42	3,56	3,28	3,45	3,43	3,40	3,41	3,42	3,41	3,49	3,18
Kaivostoiminta ja muut elinkeinot (esim. matkailu, porotalous) voivat toimia rinnakkain	3,15	3,28	3,00	3,16	3,25	3,10	3,12	3,26	3,04	3,27	2,87
Kaivos on mahdollista toteuttaa niin, että se ei vaikuta liian paljon vesistöön	2,80	2,95	2,62	2,86	2,83	2,74	2,79	2,96	2,69	2,90	2,43
Minua kiinnostaisi työskennellä Sodankylässä kaivoksessa	2,38	2,65	2,10	2,76	2,69	2,38	1,83	2,39	2,07	2,76	2,16
Kaivoshankkeet aiheuttavat liian suuren uhan ympäristölle	2,31	2,16	2,48	2,41	2,20	2,25	2,36	2,29	2,38	2,12	2,88

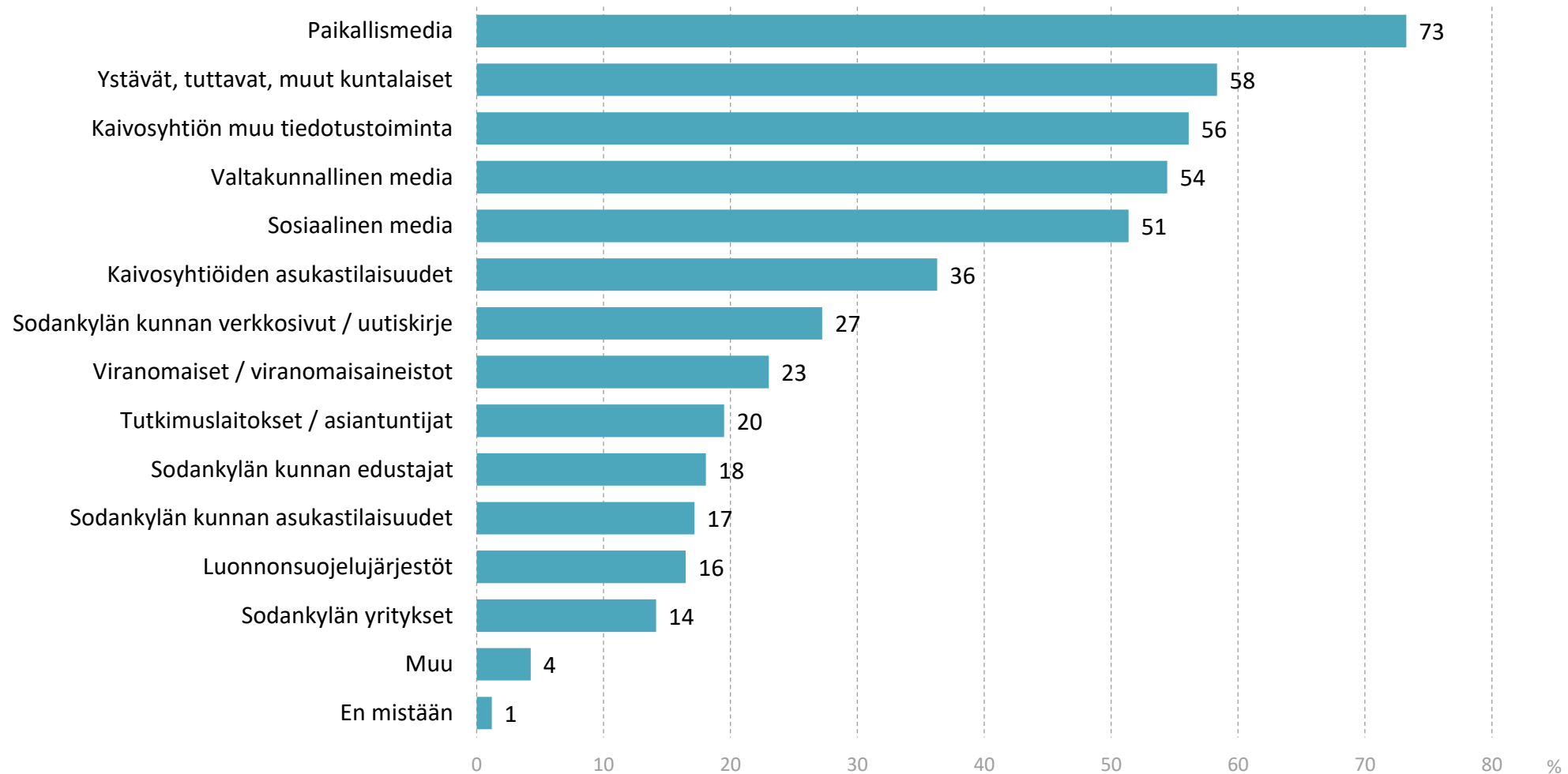
n=kaikki vastaajat

Paikallismedia keskeisin tietolähde

- Kuntalaisilta kysyttiin myös kaivoshankkeisiin liittyvästä tiedonsaannista.
- Yleisimmin (73 %) tietoa saadaan paikallismedian välityksellä.
- Tietoa saadaan kuitenkin laajalti erilaisista lähteistä, usein mainitaan myös ystävät, tuttavat ja muut kuntalaiset, kaivosyhtiön tiedotustoiminta, valtakunnallinen media ja sosiaalinen media.
- Kunnan omia kanavia (verkkosivut/uutiskirje, kunnan edustajat, asukastilaisuudet) mainitaan harvemmin.
- Sodankyläläiset kokevat, että heillä on riittävästi luotettavaa tietoa muodostamaan näkemys kaivoshankkeista, enemmistö kokee myös, että heillä on mahdollisuus tulla kuulluksi asiaan liittyen.
- Käydyn keskustelun sävy jakaa mielipiteitä, 40 prosenttia ei pidä keskustelua asiattomana, kun taas 34 prosenttia kokee keskustelun asiattomana ja vääriin tietoihin pohjautuvana. Loput, eli 26 prosenttia ei osaa ottaa asiaan kantaa.

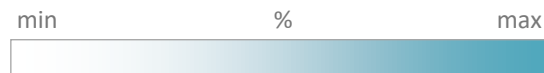
Median merkitys tietolähteenä suuri. Mistä saa tietoa kaivostoiminnasta.

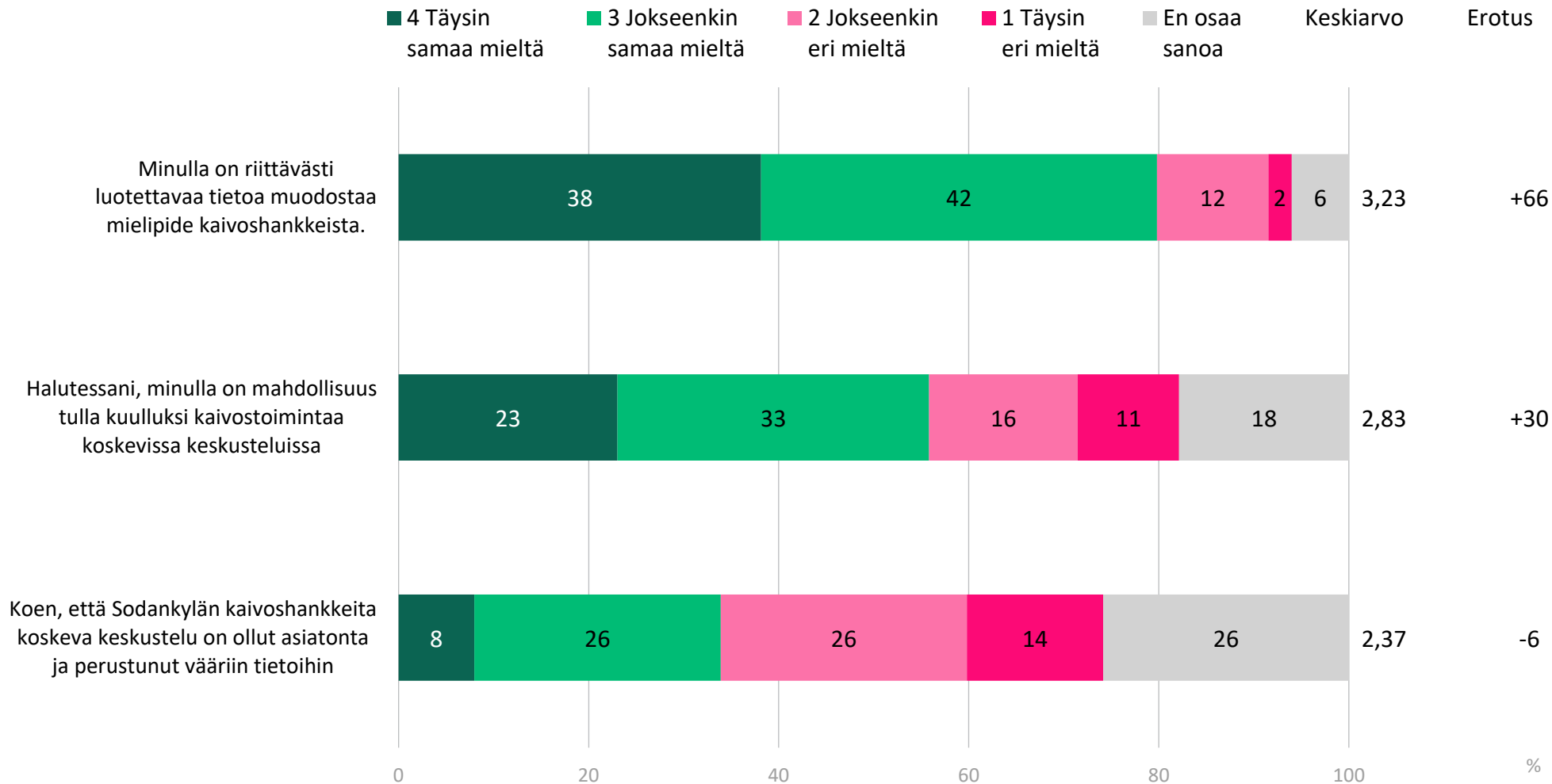
Mistä saat tällä hetkellä tietoa yleensä kaivoshankkeista?

	Kaikki vastaajat, n=591	SUKUPUOLI		IKÄRYHMÄ				TALOUDEN TYYPPI			
		Mies, n=320	Nainen, n=268	15–34 vuotta, n=72	35–49 vuotta, n=128	50–64 vuotta, n=182	65+ vuotta, n=209	Yhden henkilön talous, n=138	Pariskunta, ei lapsia, n=244	Lapsitalous, n=173	Muu, n=36
Paikallismedia	73	70	76	72	73	71	76	70	75	77	54
Ystävät, tuttavat, muut kuntalaiset	58	60	56	84	66	53	42	49	56	67	62
Kaivosyhtiön muu tiedotustoiminta	56	60	52	59	54	61	52	44	57	65	52
Valtakunnallinen media	54	52	57	65	58	59	43	49	52	60	61
Sosiaalinen media	51	49	53	69	66	54	31	44	47	64	49
Kaivosyhtiöiden asukastilaisuudet	36	40	32	26	34	36	44	31	37	40	34
Sodankylän kunnan verkkosivut / uutiskirje	27	23	31	23	34	31	23	24	24	33	26
Viranomaiset / viranomaisaineistot	23	23	24	23	20	27	22	17	23	27	24
Tutkimuslaitokset / asiantuntijat	20	20	18	24	17	20	18	16	18	25	15
Sodankylän kunnan edustajat	18	17	19	22	16	18	16	13	19	21	13
Sodankylän kunnan asukastilaisuudet	17	18	17	7	17	20	21	17	18	15	23
Luonnonsuojelujärjestöt	16	12	20	20	16	15	15	14	16	20	10
Sodankylän yritykset	14	17	11	23	15	13	9	11	12	21	8
Muu	4	4	4	1	4	4	7	6	4	3	8
En mistään	1	1	1	1	2	0	1	4	0	1	0

n=kaikki vastaajat

Kaivoshankkeista on riittävästi tietoa mielipiteen muodostusta varten. Keskustelun sävy jakaa mielipiteitä.

Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä?

	Kaikki vastaajat, n=591	SUKUPUOLI		IKÄRYHMÄ				TALOUDEN TYYPPI			
		Mies, n=320	Nainen, n=268	15–34 vuotta, n=72	35–49 vuotta, n=128	50–64 vuotta, n=182	65+ vuotta, n=209	Yhden henkilön talous, n=138	Pariskunta, ei lapsia, n=244	Lapsitalous, n=173	Muu, n=36
Minulla on riittävästi luotettavaa tietoa muodostaa mielipide kaivoshankkeista.	3,23	3,34	3,11	3,32	3,24	3,23	3,16	3,19	3,22	3,26	3,25
Halutessani, minulla on mahdollisuus tulla kuulluksi kaivostoimintaa koskevissa keskusteluissa	2,83	2,96	2,67	2,75	2,82	2,85	2,86	2,80	2,77	2,93	2,80
Koen, että Sodankylän kaivoshankkeita koskeva keskustelu on ollut asiatonta ja perustunut vääriin tietoihin	2,37	2,36	2,38	2,47	2,41	2,41	2,27	2,24	2,38	2,44	2,44

Avoin palaute kaivostoiminnasta yleensä

1. Luonto- ja vesistöhuoli ("puhdas vesi", "luontoarvot", "pöly", "valumat", "Viiankiaapa")

Kaivostoiminta herättää voimakkaita huolia erityisesti **vesistövaikutuksista** (päästöt, valumat, lietekertymät, jätevedet), **maaperästä**, **pölyn kulkeumasta** ja yleisesti luonnon "sotkemisesta". Useissa vastauksissa puhdas luonto kuvataan **korvaamattomaksi arvoksi**, jota ei voi "ostaa takaisin".

Arvioitu mainintaosuus: 55–65 %.

2. Työpaikat, elinvoima ja kunnan tulevaisuus ("elinehto", "kylä kuolee", "palvelut", "elinvoima")

Monet näkevät kaivokset **kunnan elossapitäjänä**: työpaikat, yritystoiminnan piristyminen, palvelujen säilyminen ja muuttotappion hillintä. Osa ilmaisee hyvin suoraan, ettei Sodankylä "pysy elävänä" ilman kaivoksia (usein yhdessä varuskunnan kanssa).

Arvioitu mainintaosuus: 45–55 %.

3. "Mutta vain tietyin ehdoin" – vastuullisuus, valvonta ja lupaehtojen pitävyys

Erittäin yleinen sävy on ehdollinen hyväksyntä: kaivoksia voidaan kannattaa, jos valvonta on tiukkaa, parhaat käytännöt käytössä ja lipsuminen estetään. Korostuu myös ajatus, ettei "paperi vastaa todellisuutta", vaan valvonnan pitää olla käytännön tasolla (patorakenteet, jätealtaat, puhdistamot, prosessien mitoitus).

Arvioitu mainintaosuus: 35–45 %.

4. Jälkihoito, vakuudet ja "mitä jää käteen" kaivoksen jälkeen

Toistuva teema on kaivoksen elinkaaren loppu: **ennallistaminen**, jälkityöt ja erityisesti **vakuusmaksujen riittävyys**. Huoli siitä, että kustannukset jäävät kunnalle/valtiolle ja paikallisille, nousee esiin monessa vastauksessa.

Arvioitu mainintaosuus: 20–30 %.

5. Hyötyjen jakautuminen: verot, rojaltit, kaivosvero ja "rahat ulkomaille"

Useissa vastauksissa koetaan, että taloudellinen hyöty ei jakaudu oikein: verotulot ovat "nimellisiä", työntekijät asuvat/verottavat muualla, ja voitot valuvat ulkomaille. Ratkaisuna esitetään rojalteja, kaivosveron/tulonjaon muutosta ja sitä, että tuloja kohdennettaisiin haitta-alueille (korvaukset).

Arvioitu mainintaosuus: 25–35 %.

6. Usean hankkeen kasautuminen ja mittakaavahuoli ("liikaa", "kaikki samaan aikaan")

Osa ei vastusta yksittäistä hanketta periaatteessa, vaan pelkää **yhteisvaikutuksia**: liian monta kaivosta yhtä aikaa, asutuspöly, palvelujen kuormittuminen, liikenteen ja infran rasitus sekä pitkän aikavälin "sotkujen" kasaantuminen.

Arvioitu mainintaosuus: 15–25 %.

Avoin palaute kaivostoiminnasta yleensä

7. Suojelualueet ja ”rajat” (erityisesti Viiankiaapa)

Monessa vastauksessa on selkeä raja: **suojelualueille ei kaivoksia** (eikä edes tutkimuslupia). Viiankiaapa mainitaan toistuvasti sekä ympäristöriskien että ennakkotapauksen (”tuplasuojelu”) näkökulmasta.

Arvioitu mainintaosuus: 15–25 %.

8. Oikeudenmukaisuus ja korvaukset paikallisille (haitat pienelle alueelle, korvausvelvoite)

Osa hyväksyy kaivokset, mutta korostaa, että haitat kohdistuvat pienelle joukolle/alueelle ja nämä haitat tulee **korvata paremmin**. Myös kaivosveron käytön kohdentamista esitetään (esim. infra).

Arvioitu mainintaosuus: 10–20 %.

9. Sosiaalinen ilmapiiri, jakolinjat ja luottamus (”jakaa kahtia”, painostus, disinformaatio)

Vastauksissa näkyy myös kaivostoiminnan **polarisoiva** vaikutus: koetaan jakavan ihmiset kaivoksissa työskenteleviin ja muihin; osa puhuu painostuksesta tai keskustelukulttuurin huonoudesta. Toisaalta osa nostaa esiin disinformaation ja vaatii faktantarkistusta.

Arvioitu mainintaosuus: 10–15 %.

10. Arjen haitat: liikenne, infra, asuminen ja palvelut

Mainitaan raskas liikenne ja erityisesti **4-tien kuluminen/turvallisuus** sekä asunto- ja palvelupaineet. Toisaalta osa näkee kaivosten tuovan uusia asukkaita ja perustelee, että kunnan tulisi satsata infraan ja palveluihin.

Arvioitu mainintaosuus: 8–15 %.

11. ”Tarvitsemme metalleja / vihreä siirtymä” – perustelut ja vastaperustelut

Osa perustelee kaivoksia sillä, että mineraaleja tarvitaan arkeen ja energiamurrokseen, ja on parempi tuottaa valvotusti Suomessa kuin vastuuttomasti muualla. Osa taas kyseenalaistaa ”vihreän siirtymän” retoriikan ja korostaa kulutuksen vähentämistä sekä kierrätystä.

Arvioitu mainintaosuus: 10–20 %.

Yhteenveto: millainen ”yleinen ajatusmaisema” aineistosta piiryy?

Kaksitasoinen suhtautuminen: sama vastaaja voi olla yhtä aikaa myönteinen työllisyydelle ja erittäin huolissaan vesistöistä. Aineisto ei ole yksiselitteisesti ”pro/anti”, vaan paljon on **ehdollista hyväksyntää**.

Keskustelun ydinkysymys ei ole pelkkä ”kaivos kyllä/ei” vaan ”millä ehdoilla ja kuka hyötyy”. Valvonta, vakuudet, puhdistamot ja hyötyjen jääminen paikallisille ovat toistuvia reunaehtoja.

Suojelualueet toimivat selkeänä moraalisena ja poliittisena rajapyykkinä, erityisesti Viiankiaavan tapauksessa.

Paikallisen elinvoiman tarve on vahva vastavoima ympäristöhuolille. Moni kokee, että vaihtoehtoisia elinkeinopilareita on vähän tai ne eivät riitä.

Kiitos!

Timo Myllymäki Tutkimuspäällikkö
010 758 5441
etunimi.sukunimi@taloustutkimus.fi

www.taloustutkimus.fi

Liitteet

Erillistutkimuksen tulosten julkaiseminen ja edelleen luovuttaminen

1. Tutkimuksen tilaaja voi julkistaa tilaamansa tutkimuksen tuloksia, kunhan julkaistut tulokset eivät ole harhaanjohtavia.
2. Kun tutkimustuloksia julkaistaan, tulee selvästi erottaa tulokset ja niiden tulkinta.
3. Julkistamisen yhteydessä on aina mainittava tutkimuksen nimi, toteutusaika ja tutkimuksen tekijä, Taloustutkimus Oy.
4. Toivomme, että lähetätte suunnittelemanne julkaisun (lehtiartikkeli, verkossa julkaistavat tiedot ym.) Taloustutkimus Oy:hyn tarkastettavaksi ennen julkaisemista. Lisäksi toivomme, että toimitatte meille tiedon siitä, missä ja milloin asia julkaistaan, jotta voimme vastata meille mahdollisesti tuleviin kyselyihin.
5. Olemme mielellämme avuksi viestinnässänne.

Laadunvarmistus Taloustutkimuksessa

SGS Fimko on myöntänyt Taloustutkimukselle ISO 20252 -toimialasertifikaatin, ja tämän projektin kaikki vaiheet on toteutettu kyseisen standardin ja Suomen lakien mukaisesti.

Taloustutkimus käsittelee aina kaikkia tutkimuksiin liittyviä, sekä asiakkailta saatuja että tutkimuksen yhteydessä syntyneitä, tietoja ehdottoman luottamuksellisina.

Taloustutkimus on sitoutunut noudattamaan ESOMARin ja Kansainvälisen Kauppakamarin yhdessä julkaisemia tutkimusalan kansainvälisiä perussääntöjä.

Taloustutkimus ei ole käyttänyt alihankkijoita tässä tutkimuksessa.

LUOTETTAVUUSRAJATAULUKKO 95 %:N TASOLLE

% -luku, joka tuli tulokseksi	VASTAAJAMÄÄRÄ															
	25	50	75	100	150	200	250	300	400	500	600	800	1000	2000	3000	5000
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
2 tai 98	±5,6	±4,0	±3,2	±2,8	±2,3	±2,0	±1,8	±1,6	±1,4	±1,3	±1,1	±0,98	±0,9	±0,61	±0,51	±0,4
3 tai 97	±6,8	±4,9	±3,9	±3,4	±2,8	±2,4	±2,2	±2,0	±1,7	±1,5	±1,4	±1,2	±1,1	±0,75	±0,62	±0,49
4 tai 96	±7,8	±5,6	±4,5	±3,9	±3,2	±2,8	±2,5	±2,3	±2,0	±1,8	±1,6	±1,4	±1,3	±0,86	±0,71	±0,56
5 tai 95	±8,7	±6,2	±5,0	±4,4	±3,6	±3,1	±2,7	±2,5	±2,2	±2,0	±1,8	±1,5	±1,4 1	±0,96	±0,79	±0,62
6 tai 94	±9,5	±6,8	±5,5	±4,8	±3,9	±3,4	±3,0	±2,8	±2,4	±2,1	±2,0	±1,7	±1,5	±1,0	±0,87	±0,68
8 tai 92	±10,8	±7,7	±6,2	±5,4	±4,4	±3,8	±3,4	±3,1	±2,7	±2,4	±2,2	±1,9	±1,7	±1,2	±0,99	±0,77
10 tai 90	±12,0	±8,5	±6,9 3b	±6,0	±4,9 3a	±4,3	±3,8	±3,5	±3,0	±2,7	±2,5	±2,1	±1,9	±1,3	±1,1	±0,85
12 tai 88	±13,0	±9,2	±7,5	±6,5	±5,3	±4,6	±4,1	±3,8	±3,3	±2,9	±2,7	±2,3	±2,1	±1,4	±1,2	±0,92
15 tai 85	±14,3	±10,1	±8,2	±7,1	±5,9	±5,1	±4,5	±4,1	±3,6	±3,2	±2,9	±2,5	±2,3	±1,6	±1,3	±1,0 2
20 tai 80	±16,0	±11,4	±9,2	±8,0	±6,6	±5,7	±5,0	±4,6	±4,0	±3,6	±3,3	±2,8	±2,5	±1,8	±1,4	±1,1
25 tai 75	±17,3	±12,3	±10,0	±8,7	±7,1	±6,1	±5,5	±5,0	±4,3	±3,9	±3,6	±3,0	±2,8	±1,9	±1,6	±1,2
30 tai 70	±18,3	±13,0	±10,5	±9,2	±7,5	±6,5	±5,8	±5,3	±4,6	±4,1	±3,8	±3,2	±2,9	±2,0	±1,7	±1,3
35 tai 65	±19,1	±13,5	±11,0	±9,5	±7,8	±6,8	±6,0	±5,5	±4,8	±4,3	±3,9	±3,3	±3,1	±2,1	±1,7	±1,4
40 tai 60	±19,6	±13,9	±11,3	±9,8	±8,0	±7,0	±6,2	±5,7	±4,9	±4,4	±4,0	±3,4	±3,1	±2,2	±1,8	±1,4
45 tai 55	±19,8	±14,1	±11,4	±9,9	±8,1	±7,0	±6,2	±5,8	±5,0	±4,5	±4,1	±3,5	±3,2	±2,2	±1,8	±1,4
50 tai 50	±20,0	±14,2	±11,5	±10,0	±8,2	±7,1	±6,3	±5,8	±5,0	±4,5	±4,1	±3,5	±3,2	±2,2	±1,8	±1,4

<p>Esimerkki 1</p> <p>Jos tuhannesta vastaajasta 5 % on ostanut tuotetta, on virhemarginaali ±1,4 prosenttiyksikköä. Koko väestössä on siis 95 %:n luotettavuustason mukaan 3,6–6,4 % tuotetta ostaneita.</p>	<p>Esimerkki 2</p> <p>Oletetaan ennen tutkimusta, että tuotteen markkinaosuus on noin 15 %. Halutaan selvittää asia ±1 prosenttiyksikön tarkkuudella. Tutkimukseen tarvitaan 5000 vastaajaa.</p>	<p>Esimerkki 3</p> <p>a) Tuhannen vastaajan joukossa 15–19-vuotiaita on 150, ja näistä 10 % ilmoittaa ostavansa säännöllisesti tuotetta X. Todellinen ostajien osuus 95 %:n luotettavuustasolla on 10 % ±4,9 eli 5,1–14,9 %.</p> <p>b) Jos otoskoko olisi puolta pienempi eli 500, 15–19-vuotiaita vastaajia olisi 75 ja todellinen ostajien osuus olisi 10 % ±6,9 eli 3,1–16,9 %.</p>
--	---	---

KAHDESTA ERI TUTKIMUKSESTA SAATUJEN TULOSTEN VÄLISTEN EROJEN LUOTETTAVUUSTAULUKKO 95 %:N TASOLLE

p = 50 prosenttia

Otoskoko, tutkimus 2	Otoskoko, tutkimus 1						
	100	250	500	750	1000	1500	2000
	%	%	%	%	%	%	%
100	13,8						
250	11,6	8,8					
500	10,7	7,6	6,2				
750	10,4	7,2	5,7	5,1			
1000	10,3	6,9	5,4	4,7	4,4		
1500	10,1	6,7	5,1	4,4	4,0	3,6	
2000	10,0	6,6	4,9	4,2	3,8	3,4	3,1

p = 40 tai 60 prosenttia

Otoskoko, tutkimus 2	Otoskoko, tutkimus 1						
	100	250	500	750	1000	1500	2000
	%	%	%	%	%	%	%
100	13,6						
250	11,4	8,6					
500	10,5	7,4	6,1				
750	10,2	7,0	5,5	5,0			
1000	10,1	6,8	5,2	4,6	4,3		
1500	9,9	6,6	5,0	4,3	3,9	3,5	
2000	9,8	6,4	4,8	4,1	3,7	3,3	3,0

p = 30 tai 70 prosenttia

Otoskoko, tutkimus 2	Otoskoko, tutkimus 1						
	100	250	500	750	1000	1500	2000
	%	%	%	%	%	%	%
100	12,7						
250	10,6	8,0					
500	9,8	7,0	5,7				
750	9,6	6,6	5,2	4,6			
1000	9,4	6,3	4,9	4,3	4,0		
1500	9,3	6,1	4,6	4,0	3,7	3,3	
2000	9,2	6,0	4,5	3,8	3,5	3,1	2,8

p = 20 tai 80 prosenttia

Otoskoko, tutkimus 2	Otoskoko, tutkimus 1						
	100	250	500	750	1000	1500	2000
	%	%	%	%	%	%	%
100	11,1						
250	9,3	7,0					
500	8,6	6,1	5,0				
750	8,3	5,7	4,5	4,1			
1000	8,2	5,6	4,3	3,8	3,5		
1500	8,1	5,3	4,1	3,5	3,2	2,9	
2000	8,0	5,3	3,9	3,4	3,0	2,7	2,5

p = 10 tai 90 prosenttia

Otoskoko, tutkimus 2	Otoskoko, tutkimus 1						
	100	250	500	750	1000	1500	2000
	%	%	%	%	%	%	%
100	8,3						
250	7,0	5,3					
500	6,4	4,5	3,7				
750	6,3	4,3	3,4	3,0			
1000	6,2	4,2	3,2	2,8	2,6		
1500	6,1	4,0	3,0	2,6	2,4	2,2	
2000	6,0	3,9	2,9	2,5	2,3	2,0	1,9

Näiden taulukoiden avulla voidaan arvioida eri-suuruisten otosten ja eri tutkimusten avulla saatujen prosenttilukujen erotusten merkitsevyyttä.

Taulukoista valitaan aina se, jossa p (=prosenttiluku) on lähinnä saatua tulosta/osuutta.

ESIMERKKI

Tehtiin kaksi eri tutkimusta eri aikoina. Toisessa oli 250 vastaajaa ja toisessa 1000. Tuotteen markkina-osuus oli pienemmässä tutkimuksessa 37 % ja suuremmassa 35 %.

Tarkasteluun valitaan taulukko p = 40 tai 60 %, koska saadut tulokset ovat kaikkein lähimpänä sitä. Taulukosta katsotaan luku otoskokojen 1000 ja 250 risteyskohdasta. Tässä tapauksessa tulosten eron merkitsevyyteen olisi vaadittu 6,8 prosenttiyksikön ero, joten tehtyjen tutkimusten tulosten ero (2 prosenttiyksikköä) ei ollut merkitsevää.